

TÄISKASVANUTE HINGAMISPÄEVAKOOLI ÕPPETÜKID

USK INIMSUHETES

Reinder Bruinsma

Adventistide Koguduste Eesti Liidu Hingamispäevakooli osakond
2004

Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükid valmistab ette SPA Peakonverentsi täiskasvanute hingamispäevakooli osakond. Õppetükkide ettevalmistus kulgeb ülemaailmse hingamispäevakooli käsikirjade hindamise komitee üldjuhtimisel. Selliselt peegeldavad väljaantud õppetükid ka komiteepoolset panust.

Sissejuhatus

Elu koosneb suhetest. Mõned on tõsised, mõned pinnapealsed, mõned on lühiajalised, teised kestavad kogu elu. Mõned suhted on puhtalt funktsionaalsed, teised sügavalt isiklikud.

Me suhtleme igasuguste inimestega: elukaaslasega, lastega, sugulastega, sõprade ja naabritega, aga ka igat sorti teenindajatega, töökaaslastega, ja ka politseinikuga, kes meid kiiruse ületamise eest autoroolis kinni peab. Peale selle suhtleme me oma pastoriga, meie laste kooli direktoriga, oma tööandjaga ja maksuametnikuga.

Kõik see kehtib nii kristlaste kui mittekristlaste kohta. Kristlaste ja mittekristlaste vahe suhetes teistega ei seisne mitte selles, et nad suhtlevad erinevate inimestega, vaid selles, et kristlastel lisandub inimsuhetes veel üks mõõde – usk.

Seitsmenda päeva adventistidena usume me teatud doktriinidesse. Osa neist kattuvad teiste kristlaste õpetusega, osa on omased ainult meile ja märgistavad meid “erilise” rahvana, kellele on usaldatud kordumatu kuulutus ja missioon. Adventõpetused ei ole sealjuures “valikained”, muidugi eeldusel, et soovime oma usu olevat midagi enam kui pinnapealne tunne või mingisuguse meie elu valitseva suurema väe ehk kõikkõimsa jõuallika olemasolu teadvustamine. Doktriinid ilmutavad meile, vaatamata inimkeele piiratusele, arusaamu Jumala jumalikust eneseilmutusest. Nad aitavad meil selgemini mõista, kes ja mis on Jumal (Isa, Poja ja Püha Vaimuna) ning mida Ta on teinud, teeb praegu ja tulevikus meie heaks nii üksikisiku kui inimkonna tasandil. Me vajame doktriine, et mõista, kuidas mõjutab meie usk Jumalasse ja Tema lunastusplaani meie isiklikku tulevikku ja igapäevast käitumist.

Kuid kristlus, eriti aga adventkristlus, on midagi enam kui kogum doktriine. Ristiusu Jumal ei ole kauge, umbisikuline jumalus, kes ei sekku selle maailma ja meie igapäevasesse ellu. Ei, Ta on väga isikuline armastuse

Jumal, kes on meiega kohtunud Jeesuse Kristuse ihus kõige isiklikumal moel. Paulus väljendab seda mõtet ülivõimsalt Kirjas filiplastele: “Olgu teil samasugune meel, mis oli Kristusel Jeesusel, kes, kuigi ta oli Jumala nägu, ei arvanud saagiks olla Jumalaga ühesugune, vaid loobus iseenese olust ning võttis orja näo, saades inimese sarnaseks; ja ta leiti välimuselt inimesena; ta alandas ennast, saades sõnakuulelikuks surmani, pealegi ristisurmani.” (Fl 2:5-8).

Jumal on lepingu Jumal, kes otsib võimalusi rajada lähedane suhe inimesega. Ta on Jumal, kes on kehastunud Armastus ja kes otsib vastust sellele armastusele – vastust, mis väljenduks jumalakummardamise, kuulekuse ja armastuse kaudu. Kui me oleme rajanud suhte Jumalaga (õigemini küll oleme lubanud Jumalal rajada suhte endaga), mõjutab see meie kõiki teisi võimalikke suhteid.

Kui oleme kord näinud seda, kes ja mis on Jumal, oleme Issanda Jeesuse oma Päästjaks vastu võtnud ning lubanud Vaimul saada meie Juhiks oma palverännul läbi elu, näeme maailma uue nurga alt. Siis ei oma enam esmast tähtsust mitte see, kas inimesed, kellega me suhtleme, on meiega ühest rahvusest, samast rassist või jagavad meie poliitilisi tõekspidamisi. Esimeseks küsimuseks kohtudes inimestega saab siis: Kas nad on kuulnud head sõnumit, mida meie kalliks peame?

Usk ei põhine *tegudel* - teisisõnu, meie positsioon Jumala ees ei sõltu meie saavutustest. Me elame usust tänu armule. Ja siiski – usk, mis ei läbi meie igapäevast elu, on *surnud* ja mõttetu asi (Jk 2:17). Kui meie suhe Jumalaga ei mõjuta meie suhteid kaasinimestega, on meil täielik alus kahelda, kas see side Jumalaga ikka tegelikkuses ka eksisteerib.

Käesoleval veerandil uurime suurt hulka Pühakirja tekstide kavatsusega suurendada oma teadlikkust võimaluste kohta, mille kaudu meie usk mõjutab meie suhteid teistega – nii nendega, kes on meile lähedal kui ka nendega, kes on meist kaugel. Arutleme selle üle, kuidas saame neid suhteid tugevdada, aga ka taastada, kui need mingil põhjusel katkenud on. Ja me näeme, et tõepoolest, *inimsuhetes on usu dimensioon* suurema tähtsusega kui paljud julgavad arvatagi.

Selle veerandi õppetükkide autor on Reinder Bruinsma, päritolult hollandlane ja pikaajaline kogudusetöoline (kaasa arvatud 6 aastat, 1995-2001, Trans-Euroopa Divisjoni peasekretärina). Ta on kirjutanud 15 raamatut nii inglise kui hollandi keeles. 2001. aastal pöördus ta tagasi Hollandisse, oma kodumaale, kus ta on ADRA Hollandi haru juht – selles teenistuses

tegeldakse inimeste kõige põhilisemate vajaduste rahuldamisega. Tema karjase-mure praktilise kristluse suhtes – kuidas me suhtume teistesse – kumab läbi selle veerandi igast õppetükist.

Avagem oma süda (sest see teema puudutab nii südant kui mõistust) ja vaadakem, mida õpetlikku räägivad need õppetükid ühest kristluse kõige tähtsamast osast: kuidas me Kristuse esindajatena peaksime suhtuma kaasinimestesse – kõigisse neisse, kes on tehtud Jumala näo järgi ja kelle eest Ta Ristil suri, nagu meiegi eest.

Sisukord

1. Loodud suhtlema
2. "Austa oma isa ja ema"
3. Lapsevanema rõõmud ja vastutus
4. Abielu ei ole vanamoeline
5. Sõprus
6. Usk töökohas
7. Austus autoriteetide vastu
8. Kristuse teised lambad
9. Kuidas suhtuda mitte-kristlastesse
10. Armastada oma vaenlasi
11. Vennad ja õed usus
12. Toetades oma juhte
13. "Minge kõike maailma"

Lühendid

- AA - EGW: Apostlite teod
AH - EGW: Adventkodu
BC - SPA Piibli kommentaarid
CD - EGW: Nõuandeid dieedi ja toitlustamise kohta
COL - EGW: Kristuse tähendamissõnad
DA - EGW: Ajastute igatsus
Ed - EGW: Kasvatus
GC - EGW: Suur võitlus
GW - EGW: Evangeeliumi teenrid
MB - EGW: Mõtteid õndsakskiitmise mäelt
PK - EGW: Prohvetid ja kuningad
PP - EGW: Patriarhid ja prohvetid
SC - EGW: Tee Kristuse juurde
(1...3)SM - EGW: Valitud kuulutused
(1...9)T - EGW: Tunnistused kogudusele

1. õppetükk — 26. juuni - 2. juuli

Loodud suhtlema

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2 Ms 20:2-17; Js 1:10-17; 1 Kr 13. ptk.

Meelespeetav tekst: “Armsad, armastagem üksteist, sest armastus on Jumalast, ja igaüks, kes armastab, on Jumalast sündinud ja tunneb Jumalat.” (1 Jh 4:7).

Tänases maailmas on paljud inimesed väga üksildased, omamata sügavaid suhteid, kogemata seda, mida tähendab olla vajalik või armastatud, omamata tõelist kokkukuulumistunnet kellegagi. Mõned sellistest inimestest on abielus ja neil on lapsedki, kuid sügaval oma sisimas tunnevad nad end üksildasena. Teised näivad elavat aktiivset ühiskondlikku elu, kuid sellele vaatamata tunnistavad enesessesüüvimise hetkedel ausalt, et tunnevad end meeleheitlikult üksildasena. Paljud, kes elavad suurtes kortermajades või puutuvad iga päev ühistranspordis kokku sadade inimestega, on võimetud haarama ka kõige esimesest ulatatud käest.

Ometi on kõige selle üksilduse keskel olemas piibellik ideaal – elu koos teiste inimestega: pere, sõprade, kolleegide, valitsejate, kaaskoguduse liikmetega jne. Küsimus on: kuidas tahab Jumal, et me seda elu elaksime?

Käesoleval nädalal hakkame sellele küsimusele vastuseid otsima.

Pilk nädalale: Mida õpetab Loomislugu meile inimsuhetest? Millised põhimõtted peaksid valitsema meie suhetes teistega? Mida õpetab meile Piibel armastusest? Mida pidas silmas Jeesus, rääkides ema ja isa vihkamisest? Millist osa mängib meie suhetes teistega rist?

”Inimesel ei ole hea üksi olla” (1 Ms 2:18)

1. Moosese raamatu kaks esimest peatükki annavad meile võimaluse heita pilk meie maailma loomisele. Ehkki suur osa loomisest jääb meile saladuseks, on siin ära toodud kõik olulised elemendid, mida me kristliku maailmavaate rajamiseks vajame, kaasa arvatud tõde, et Jumal lõi inimesed sotsiaalseteks olenditeks, kes on mõeldud elama kogukonnana.

Kuidas rõhutab loomisaruanne seda, et inimelu täiust kogetakse vaid suheldes teiste inimestega? 1 Ms 1:28; 2:18-25; 4:1, 2.

Inimeste eksistents suhetes teiste inimestega oli ilmselgelt osa Jumala plaanist. Idee perekonnast – partnerlusest mehe ja naise vahel ning sidemest vanemate ja laste vahel – oli üks tähtis lõim loomiskangas. Ühtekuuluvus abielusuhtes ja perekonnana ei ole üks paljudest valikuvõimalustest, vaid peegeldab algset ja muutumatut kava, mille eesmärgiks oli inimese õnn. See ei tähenda, et üksik inimene ei võiks elada õnnelikku ja mitmekülgset elu, vaid rõhutab tõsiasi, et piibellikust seisukohast on perekond terve ühiskonna peamine nurgakivi.

“Perekonda ei moodustata meie romantiliste tunnete ülejäägist ega ole see ka ühiskonna üheks nõudmiseks, mille abil sundida vanemaid tagama oma järeltulijale “voodit ja hommikusööki”, samuti ei tähenda perekond lihtsalt üksteist toetavate inimeste kitsast ringi. ... Perekond rajaneb Looja kaval jätkuvalt hoolitseda laste eest, kes viivad usku ja moralseid väärtusi edasi järgmisele põlvkonnale. Selle õõnestamine, hülgamine või asendamine tähendab selle ühiskonnatala hävitamist, mis teeb võimalikuks kogu inimühiskonna toimimise.” Lewis B Smedes, *Mere Morality: What God Expects From Ordinary People* (Grand Rapids, Mich.: W. B. Eerdmans Pub Co., 1983), lk 81.

Üks tuntumaid tsitaate inglise kirjandusest kõlab nii: “Ükski inimene pole saar, päris iseenese päralt; iga inimene on osa mandrist, osa tervikust.” Ehk teisisõnu – kõik me oleme üksteisega ühel või teisel määral seotud. Mida räägib see ettevaatusest, millega peaksime suhtuma oma käitumise mõjusse teistele? Pole mõtet end petta: me kõik mõjutame teisi, kas heas või halvas mõttes.

Usul on sotsiaalne mõõde (2 Ms 20:2-17; Mt 7:12)

Kuigi meie usk sõltub meie suhtest Jumalaga, ei ole seda võimalik lahutada meie suhetest teiste inimestega. Me elame siin maailmas koos teistega ja meie usk dikteerib meile ühemõtteliselt, kuidas me nendesse teistesse inimestesse suhtuma peaksime.

Adventistidena kipume jagama Kümmet käsku kahte ossa, kus esimesed neli puudutavad meie suhteid Jumalaga, viimased kuus meie suhteid teiste inimestega. Loe esimesed neli käsku (2 Ms 20:2-11). Kuidas mõjutab aga ka kuulekus või sõnakuulmatus neile esimesele neljale käsule meie käitumist teiste inimeste suhtes?

Mõnikord kipuvad kristlased niivõrd rõhutama oma usu sotsiaalseid külgi, et nad taandavad Kristuse evangeeliumi *horisontaalseks* “sotsiaalseks evangeeliumiks”, mis jätab väga vähe või ei jäta üldse ruumi usu *vertikaalsele* aspektile – suhtele meie ja meie taevase Isa vahel Issanda Jeesuse Kristuse kaudu. Sellisel juhul lakkab meie usk olemast ristiusk. Kuid samas peab meie usk Jumalasse mõjutama meie suhteid teiste inimestega, vastasel korral juhtub sama – meie usku pole võimalik enam määratleda kristlusena.

Otsi üles järgnevad kirjakohtad. Mida räägivad need meie usu sotsiaalsetest külgedest?

3 Ms 19:18 _____

Js 1:10-17 _____

Ho 6:6 _____

Mt 7:12 _____

Jk 1:27 _____

Võta lühidalt kokku nende tekstide peamine sõnum ja seejärel küsi endalt: Kui hästi minul sellel alal läheb? Milliseid võimalikke muutusi peaksin võtma ette, et oma usu sotsiaalseid külgi igapäevaelus paremini rakendada?

Suhete rajamine nõuab pingutamist (Mt 5:9)

Usk Jumalasse ja toetumine Tema armule eeldab pühendunud keskendumist Temale ja Tema taatele meie elus, samuti nõuab see teadlikku pöördumist kurjast ja negatiivsest. Lisaks nõuab see kindlat otsust viia oma elu kooskõlla Jumala tahtega. Täpselt samamoodi ei sünni harmoonilised inimsuhted juhuslikult. Meil peab olema tahe suhet rajada. Patustena, kes elavad ühel planeedil koos teiste patustega, oleme loomupäraselt kalduvad isekusele, ahnusele, kadedusele, s o omadustele, mis vabakslastuna hävitavad iga viljaka, armastusest kantud suhte, mida me püüame rajada.

Kuidas sünnivad harmoonilised suhted? 1 Pt 3:11. Mida me peaksime jätkuvalt taotlema? Rm 12:18.

Rahu, mille poole me peaksime inimsuhetes püüdlema, ei tähenda lihtsalt võitlusvaimu või sallimatuse puudumist. Piibellik arusaam rahust põhineb heebrea *shalom*’i kontseptsioonil, mis ulatub palju kaugemale lihtsast sallivusest ja millega kaasneb sügav huvi teiste inimeste vastu, mida väljendab meid ümbritsevate inimeste toetamine ja kinnitamine. Veelkord peame meeles pidama, et niisugused asjad ei sünni iseenesest – iseenesest sünnivad vaid ahnus, kadedus ja iha eneseülendamise järele. Pole siis mingi ime, et vajame Issandat töötama meie elus.

Milline peamine põhimõte peaks valitsema meie suhetes teistega? 1 Kr 10:24. Mida ütleb meile see kirjakoht? Millised me oma olemuselt oleme, seega täielikus vastuolus esitatud ideaaliga?

Hoolitseda teiste eest üksnes nende heaolu silmas pidades, omamata sealjuures isekaid motiive, tähendab ilmutada Kristust, kelle armastus kannatava inimkonna vastu põhineb absoluutsel omakasupüüdmatusel. Tema armastas armastuse pärast. Teda ei ajendanud head tegema ükski isekas põhjendus. Vastupidi, Jeesus tegi head, sest Ta armastas teisi ja soovis neile parimat. Milline eeskuju, milline järgimist vääriv ideaal!

Mõtiskle erinevaist Jeesuse omakasupüüdmatu armastuse väljunditest ja võrdle neid oma suhtumisega teistesse inimestesse. Hoiatus: peatu oma mõtisklustes Risti all, kus Kristus suri päästmaks neid, kel ei olnud õnnestunud Tema eeskuju järgida.

Alus: *agape* armastus (1 Kr 13:1-3)

Uues Testamendis kasutatakse mitmeid erinevaid sõnu, millest kõik võib tõlkida “armastusena”. Üks sõna osutab konkreetselt armastusele sõprade vastu, samas kui teist kasutatakse peamiselt seksuaalse alatooniga armastuse kontekstis. Kumbki neist ei ole mitte mingil juhul alamt liiki tunded. Nad on mõeldud inimelu oluliseks ja rikastavaks osaks õigel ajal ja õiges kohas. Ent veel kasutatakse siin üht kindlat sõna – *agape* – mis osutab Jumala armastusele meie vastu. Ja niisugust armastust peame soodustama ka oma elus, võttes selle kõigi oma suhete aluseks teiste inimestega, sest see on erapooletu armastus, mis asetab teiste heaolu enda omast ettepoole ja mis avaldus täiuslikult Kristuse elus.

1 Kr 13:1-3-s kasutatud sõna “armastus” on tuletatud sõnast *agape*. Loe seda kirjak kohta võimalikult mitu korda ja seejärel kirjuta välja, mida sinu arvates Issand nende sõnadega öelda tahab.

Mida nimetab Paulus siin armastuseks? Kuivõrd erineb see maailma arusaamast selle kohta, mis on armastus?

Vaatle mõnd armastusele omistatud omadust 1 Kr 13. ptk-s. Milliseid neist on sinul oma elus kõige raskem väljendada? Võib-olla kipud olema kannatamatu, uhke, halba meeles pidama? Aga võib-olla esinevad sinu elus kõik loetletud omadused? Kuidas saad end muuta? Loe Jh 15:5. Mida ütleb Jeesus siin niisugust, mis pakub meile lootust, et meiegi võime oma elus peegeldada *agape* armastust?

Jumal peab olema esikohal (Lk 14:26)

Kristlik elu tähendab oma prioriteetide õiget järjestamist. Elu, kus esimesel kohal oleme meie ise ja meie huvid, ei ole kristlik, vaid paganlik. Järgnevail nädalail inimestevahelisi suhteid uurides peame jätkuvalt seda meeles pidama.

Millisel provokatiivsel moel rõhutas Kristus õige tähtsusejärjekorra vajadust inimestevahelistes suhetes? Mt 10:37; Lk 14:26. Mida Ta sinu arvates nende sõnadega öelda tahtis?

Mida tähendab oma lähedaste *vihkamine* Kristuse pärast? “Selle sõna kasutus Pühakirjas näitab selgelt, et siin ei mõelda “vihkamist” selle tavalises tähenduses. Piiblis esinevat “vihkamist” tuleb sageli mõista kui täiesti tavalist idamaist hüperbooli, mis tähendab “armastama vähem” (vt 5 Ms 21:15-17). ... Kui inimese isiklikud huvid on tähtsamad ustavusest Kristusele ja pühendumisest Tema teenimisele, ei suuda ta iial täita Kristuse poolt esitatavaid nõudmisi. Igal ajal ja igas olukorras peab Jumala riigi kutse olema esmatähtis.” 5 BC, lk 811, 812.

Mingis mõttes näime olevat sattunud vastuolu peale: uurides, kuidas peaksime suhtuma teistesse, toome esile Jeesuse sõnad, mis teevad pealtnäha maha inimestevahelised suhted. Ometi on tegu vaid pealispinnaga. Tegelikult ei ole võimalik omada teiste inimestega selliseid suhteid nagu ootab meilt Issand, kui me eelkõige ei sea Teda oma elus kõiges esikohale. Üksnes suhtest Temaga ammutame armastust suhelda teistega nii nagu Tema meilt ootab. Tänu Jeesuse surmale Ristil, millega taastati side taeva ja maa vahel, on meil võimalik omada suhet Temaga.

Noor naine, kes lapsepõlves kannatas rängalt oma vägivaldse isa hirmuvalitsuse all, ei suuda täiskasvanult rajada ühtki kestvat ja tähendusrikast inimsuhet. Miks peaks ta minema Risti alla, et leida sealt tervenemist? Mis näitab talle, et just Risti juurest leiaks ta paranemise?

Edasiseks uurimiseks: “Üksnes omakasupüüdmatu huvi abivajajate suhtes võib neile edastada evangeeliumitõdesid. “Kui vend või õde on alasti ja neil puudub igapäevane toidus, ja keegi teie seast ütleb neile:”Minge rahuga, soojendage endid ja sööge kõhud täis!”, aga te ei anna neile ihu tarbeid, mis on sellest kasu? Nõnda ka usk, kui tal ei ole tegusid, on iseenesest surnud.” [Jk 2:15-17] “Ent nüüd jääb usk, lootus, armastus, need kolm; aga suurim neist on armastus!”[1 Kr 13:13].” Ellen G White, “Welfare Ministry”, lk 32.

Küsimused aruteluks:

1. Tänapäevases maailmas põhjustavad etnilised erinevused sageli viha ja kokkupõrkeid või siis viivad ebaterve rahvustunde ja eneseülendamise tekkimiseni rahvusliku kuuluvuse põhjal. Kas rahvuslik kuuluvus on kunagi mõjutanud sinu mõtteviisi negatiivses suunas? Kuidas saab etniline enesemääratlus olla positiivseks jõuks nii ühiskonnas kui kirikus? Või on see alati negatiivse mõjuga?

2. Loe ajaliste võimaluste piires evangeeliume ja pööra tähelepanu, kui suurt rõhku asetab Jeesus meie suhetele teistega. Kui oluliseks peab Jumal seda teemat nende elus, kes end Tema järgijaks nimetavad?

3. Loe Ef 2:11-18. Kuidas aitavad need salmid meil paremini mõista lähedust, mida me võime Issandaga saavutada ja mis mõjutab meie suhteid teistega?

Kokkuvõte: Usul on sotsiaalne dimensioon. Me peame mõistma, et inimene loodi suhtlema ja määrati elama vastastikustes suhetes teiste inimestega. Tuleb mees pidada, et Jumala teenimisel on nii vertikaalne kui horisontaalne tasand. Me teeme hästi, kui jätkuvalt analüüsime, kas me lubame Jumalal oma elus esikohal olla ning kas kõik meie suhted teiste inimestega sobivad meie ja Tema vahelise suhte raamistikku.

2. õppetükk — 3.-9. juuli

“Austa oma isa ja ema”

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1 Pt 5:5; 2 Ms 20:12; Ef 6:1-3; 1 Ms 22:1-14; Lk 2:41-52

Meelespeetav tekst: “”Austa oma isa ja ema!” – see on esimene käsusõna, millel on töötus: “et su käsi hästi käiks ja sina kaua elaksid maa peal!”” (Ef 6:2, 3).

Seitsmenda päeva adventistidena rõhutame me seitsmenda päeva hingamispäeva oma usu ühe põhialusena. See on õige, sest tegu on osaga Kümnest käsust, mis hõlmavad endas peamisi inimeksistenti põhimõtteid. Ka “austa oma isa ja ema” (2 Ms 20:12) on üks terve ühiskonna aluspõhimõtteid. On huvitav märkida, et need kaks põhimõtet – pühitse hingamispäeva ning austa oma isa ja ema – on eraldi väljatoodud ja ära märgitud koos: “Igaüks teist peab austama oma ema ja isa ning peab pidama minu hingamispäevi!” (3 Ms 19:3).

Käesoleval nädalal heidame pilgu just sellele konkreetsele seisukohale, kuidas lapsed, aga ka täiskasvanud, peaksid suhtuma mitte ainult oma vanematesse, vaid üleüldse endast vanematesse.

Pilk nädalale: Mida räägib Piibel sellest, kuidas peaksime suhtuma vanematesse inimestesse? Mismoodi me oma vanemaid austame? Kas sõnakuulelikkus oma vanemaile tohib mingilgi tingimusel takistada meie kuuletumist Jumalale? Milliseid eeskujusid vanemate ja laste vahelistest suhetest leiame Piiblist?

“Alistuge vanemaile” (1 Pt 5:5)

Viimastel aastakümnetel on suuremas osas maailmas muutunud valdavaks noortekultuur, mis õpetab, et eduka elu tagatiseks on jääda nooreks ja ilusaks. Esimene korts võib põhjustada väiksemat või suuremat sorti psühhotrauma naisele, kes elab noortekultuuri põhimõtteid järgides. Samas ulatub noortekultuur palju kaugemale, kui esmapilgul paistab. Lastest ja noortest on kujunenud tähtis turg rõiva-, spordijalatsite ja igat sorti moekaupade tootjaile. Nendele on eriliselt orienteerunud meelelahutustööstus ja kiirtoitlustusketid. Lapsevanematele sisendatakse süütunnet, kui need ei suuda oma järeltulijaid viimase moe järgi riietada või neid kõige popimate asjadega varustada.

Sama või enamgi murettekitav on paralleelne suundumus: paljudes tänastes kodudes määravad just pere nooremad liikmed koduse elukorralduse ja väärtushinnangute skaala, mille alusel kodus toimetatakse.

Millisele peamisele reeglile igas vanema-noorema inimese suhtes viitab apostel Peetrus kui peamisele? 1 Pt 5:5. Mil moel näeme sama põhimõtte avaldumist juba Moosese seaduses? 3 Ms 19:32. Kuidas kohandame nimetatud põhimõtet oma suhetes endast vanematega?

Austus vanemate vastu ja neile alistumine ei tähenda automaatselt kõige mõtlematut õigekstunnistamist, ka ei pea me kuuletuma kõigele, mida meist keegi vanem inimene teha käsib. Neid põhimõtteid tuleb käsitleda kõigi Jumala käskude laiemas kontekstis.

Samas rõhutab see põhimõtte peamist arusaama, et vanus ja kogemus on olulised ning et austada tuleb endast vanemaid inimesi olenemata meie endi vanusest. Tõepoolest on võimalik austada endast vanemaid, ilma et ilmtingimata nõustuksime kõigega, mida nad ütlevad või usuvad.

Miks on juba puhtpraktilisel tasandil mõistlik austada endast vanemaid? Millise õigustuse leiame sellele väljaspool Piibli käsku?

Austa oma vanemaid (2 Ms 20:12)

Meie suhtumine oma vanemaisse on arusaadavalt oluline teema. Üks Kümnest käsust puudutab konkreetselt lapse ja vanema vahelist suhet.

Loe 2 Ms 20:12. Mida õpetab meile see põhimõte suhtumisest oma vanemaisse? Näiteks:

1. Mida tähendab austamine?

2. Kas austamine on võrdne kuuletumisega? Kui ei, siis milles seisneb nende kahe mõiste vaheline erinevus?

3. Kas on võimalik austada vanemaid, kelle elustiili me heaks ei kiida? Kas lapsed saavad austada oma vanemaid, kui nende vanemad kohtlevad neid igas suhtes ääretult halvasti?

“Meie kohustused oma vanemate ees ei kao iial. Meie armastust nende vastu, nagu ka nende armastust meie vastu, ei mõõdeta aastate ega kaugustega ning me ei saa oma kohustust eales kõrvale lükata.” Ellen G. White, “Adventkodu”, orig lk 360.

Loe Õp s 19:26. Mida ütleb see tekst veelgi meie suhtumisest oma vanemaisse? Kas siin tahetakse öelda, et lastel on kohustus oma vanemaid toetada ka materiaalselt?

Paljudes ühiskondades sõltuvad vananevad lapsevanemad oma laste materiaalsest toetusest. Sageli elavad vanemad üheskoos mõne oma täiskasvanud lapse perega. Samas on riike, kus tavad on muutunud. Neis riikides makstakse makse, mis peaksid maksumaksjale tagama ühiskonnapoolse toetuse eas, mil inimesel ei ole enam regulaarset sissetulekut ja ta pole võimeline iseseisvalt elama. Ent olenemata sotsiaalsest süsteemist, kus me elame, peavad lapsed jätkuvalt hoolitsema oma vanemate eest nii materiaalses kui mittemateriaalses mõttes. On vähe asju, mis oleksid ebameeldivamad kui eakate vanemate hülgamine laste poolt, kes on oma eluga liialt hõivatud, et oma vanematele aega pühendada.

Miks asetab Issand sinu arvates sellise käsu Kümne käsu hulka? Mida räägib see käsk meile vajadusest hoolitseda nende eest, kes vajavad abi (ja ei pruugi ilmtingimata kuuluda meie pereliikmete hulka)?

Kuulekus (Ef 6:1-3; Kl 3:20)

Paljudel inimestel on probleeme autoriteediga. Nad tahavad seda omada kas liiga palju või liiga vähe. Autoritaarsed inimesed omakorda on probleemiks nii iseendale kui teistele, hävitades suhteid, trügides hoolimatult läbi elu. Nii need, kes ei taha kasutada oma autoriteeti, kui ka need, kes ei tunnista mitte kellegi autoriteeti, on mõlemad probleemide allikaiks. See kehtib nii üldises kui ka lapse/vanema suhtes. Vanemlik armastus ei välista arusaama distsipliinist ja kuulekusest ning laste armastus oma vanemate vastu leiab konkreetse avalduse tunnistades vanemlikku autoriteeti.

Millise põlvkondadevahelise suhte aspekti toob välja Paulus, rääkides viimseist päevist? 2 Tm 3:2.

Pauluse loetelu jumalatuse ilminguist, mis “viimseil päevil” vohavad, on hirmutav. Tähelepanuväärne on see, et ta nimetab sõnakuulmatust vanemaile ühe kohutava tõsiasjana aegade lõpul. See näitab moraalselt allakäiku, mis jõuab ka perekonna piiridesse. Ent, kui hakkab lagunema perekond, siis ei ole ühiskonnal tervikuna enam mingit lootust.

Kuidas rõhutab Piibel vanemliku autoriteedi tunnustamise tähtsust? Ef 6:1; Kl 3:20.

Piiblis rõhutatav kuulekus ei tähenda pimesi sõnakuulmist. Austus vanemlike nõudmiste vastu ei saa tekkida sunniviisiliselt, vaid suuremas osas peab see olema ärateenitud. Vanemate nõudmised peavad olema mõistlikud, järjekindlad ja alati lapse parimatest huvidest kantud ning mis kõige olulisem – need ei tohi olla vastuolus teiste piibellike põhimõtetega.

Kas on olemas mingi kindel vanusepiir, millest edasi ei pea lapsed ilmtingimata kõiges oma vanemaile kuuletuma, sealjuures neid austades? Kui jah, siis milline? Millal on lastel õige aeg kodunt lahkuda? Või teisisõnu, millal saavad nad ametlikult täiskasvanuiks? Kas on võimalik austada oma vanemaid ja samas neile mitte kuuletuda? Kui jah, siis kuidas?

Vanemad ja lapsed (1. osa)

Piibel on mitmes mõttes perekonna ajalugu. Kõikidel selle lehekülgedel näeme me perekonnaelu, mis sageli avaldub vanema-lapse suhete kontekstis. Mõned neist suhetest on küllaltki terved, teised mitte. Ja ometi on need kõik leidnud oma koha Piiblis, sest kõik need võivad meile midagi õpetada. Ja kuigi tollane kultuur erineb täielikult meie tänasest kultuurist, on peamised põhimõtted jäänud samaks.

Otsi üles järgmised kirjakohtad. Mida õpetavad need meile suhtumisest oma vanematesse?

1 Ms 22:1-14 _____

1 Ms 27 _____

3 Ms 20:9 _____

2 Sm 15:1-12 _____

Mt 8:21, 22 _____

Lk 2:41 _____

Jh 19:26, 27 _____

Vanemad ja lapsed (2. osa)

Eilne osa pakkus meile mõned jõulised ja dramaatilised näited vanemate-laste suhetest, eriti selles kontekstis, kuidas peaksid lapsed suhtuma oma vanemaisse. Küsimus, millele ei ole olemas lihtsat vastus kõlab: Kuidas kohandada neid näiteid ellu täna, kus sõnakuulmatuid lapsi ei visata lihtsalt kividega surnuks? Või näiteks Aabrahami ja Iisaki lugu (oma vanematele kuuletumine ja nende austamine on üks asi, aga selline ...)?

Veelkord meenutades nende sündmuste ajalist ja kultuurilist konteksti, millised neis lugudes esinevad üldised põhimõtted aitavad meil mõista, kuidas suhtuda oma vanemaisse ja jääda samal ajal ikkagi ustavaks Issandale?

Mõnest neist näidetest on ilmne, et kuuletumine vanemaile ja kuuletumine Issandale võivad sattuda omavahel vastuollu. Üks näide on 1 Ms 27:8. Või olukord Mt 8:21-s – mis saaks olla veel põhimõttelisem ja austust osutavam kui oma isa matmine?

Loe Ef 6:1. Mis siinöeldust aitab meil paremini mõista meie kohustusi oma vanemate ees Issandaga koos käimise valguses?

Pane tähele, et Paulus ei käsi niisama vanemaile “Issandas” kuuletuda, vaid ka põhjendab oma seisukohta: “sest see on õige”. Miks? Järgnevad salmid annavad sellele vastuse: sellepärast, et tegu on Jumala käsuga.

Noor naine kasvas üles vägivaldsete, narkosõltlastest vanemate lapsena, kelle sõnades kirjeldamatu kohtlemine tegi temast emotsionaalse invaliidi. Lõpuks sai naisest Jeesuse järelkäija. Kuidas peaks tema oma isa ja ema austama?

Edasiseks uurimiseks: “Iisak uskus Jumalat. Talle oli õpetatud tingimusteta sõnakuulmist oma isale ning ta armastas ja austas oma isa Jumalat. Ta oleks võinud soovi korral oma isale vastu hakata. Kuid peale oma isa südamlikku embamist lubas ta isal end kinni siduda ja panna puude peale lamama.” – Ellen G White, “The Story of Redemption”, lk 82.

“Keegi ütles oma ema kohta: “Ma olen alati vihanud oma ema ja minu ema vihkas mind.” Need sõnad on kirja pandud taevastesse raamatutesse, mis ootavad avamist ja ilmsikstulekut kohtupäeval, mil igaihele tasutakse vastavalt tema tegudele.

Kui lapsed leiavad, et neisse suhtuti nende lapsepõlves karmilt, kas aitab see teadmine neil kasvada Kristuse armus ja Tema tundmises, kas innustab see neid peegeldama Tema kuju, hellitades samaga tasumise ja kättemaksu vaimu oma vanemate vastu, eriti kui nood on juba vanad ja jõuetud? Kas ei kutsu just vanemate abitus lastes esile armastust? Kas ei kutsu eaka isa ja ema vajadused laste südames esile üllamaid tundeid ja kas ei peaks vanemad Kristuse armu kaudu leidma lahket tähelepanu ja austust oma järeltulijate poolt? Ärgem lubagem oma südamel muutuda teraskõvaks oma isa ja ema vastu!” – Ellen G White, “Adventkodu”, orig lk 362.

Küsimusi aruteluks:

1. Loe veelkord 2 Ms 20:12. Millised piirangud või erandid, kui üldse, on arvatud käsu juurde austada oma ema ja isa?
2. Mida tähendab sinu arvates austada oma vanemaid “Issandas”? Kuidas aitab see meil paremini mõista 2 Ms 20:12-s öeldut?

Kokkuvõte: Kaasaegne ühiskond rõhutab väga laste õigusi. Õigustatult sealjuures. Samas ei tohi me kaotada silmist tõsiasja, et vanemad inimesed on niisamuti olulised ja omavad õigust olla austatud noorte poolt. Kask “austada” oma vanemaid kehtib nii noorte kui ka juba mitte nii väga noorte kohta. Meie vanemad väärivad meie tuge ja austust, kuid eelkõige meie armastust. Ükski perekond ei suuda toimida adekvaatselt, kui seal puudub vajalik respekt vanemate suhtes.

3. õppetükk — 10.-16. juuli

Lapsevanema rõõmud ja vastutus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: L 127:3; Õp s 13:24; 23:13, 14;29:15; Ef 6:4; Fl 4:9

Meelespeetav tekst: “Vaata, lapsed on pärand Jehoovalt, ihusugu on tasu temalt!” (L 127:3).

Kas tänapäeval on lapsevanem olla raskem kui mõned kümnendid tagasi? Või teadvustavad tänapäeva inimesed lihtsalt vanemaks olemist enam kui minevikus? Kas aja leidmine selleks, et olla hea lapsevanem, on praegusel ajal raskem? Kas laste juhtimine õiges suunas tänasel televisiooni ja interneti ajastul on muutumas aina raskemaks võrreldes ajaga, mil elu oli vähem tormakas ja inimesi ei pommitatud reklaamide ega sentimentaalsete seebiseriaalidega?

Samas, kui ideaalne poleks ka piibellik sõnum perekonnast, kus on kaks vanemat (ema ja isa), ei ole maailm ideaalne paik, mistõttu siin eksisteerib mitut tüüpi peresid. Ent olenemata pere tüübist pakub Piibel meile jumalikke põhimõtteid, kuidas olla võimalikult parem lapsevanem.

Sel nädalal heidame pilgu mõningaile võtmeküsimustele, mis peaksid kuuluma vastutustundliku kristliku kasvatuse juurde. Pühakiri kannab selget sõnumit: lapsevanemaks olemine ei tähenda üksnes rõõmu ja austavat ülesannet, vaid kätkeb endas ka tohutut vastutust.

Pilk nädalale: Milline on hea lapsevanem? Mida räägib Piibel distsipliinist? Kes vastutab täielikult vanemate laste tehtud vaimulike otsuste eest? Kui oluline on meie lastele meie eeskujud?

Ihusugu (L 127:3)

Enamiku inimeste suhtumine perekonna rajamisse on drastiliselt muutunud. Minevikus eeldasid inimesed enamasti, et peagi peale abiellumist sünnivad lapsed. Paljudes kultuurides pani lapse sündimine enne üheksat abielukuud kulme kergitama või ajendas midagi hullematki. Teisalt, kui esimese paari abieluaasta jooksul peresse lapsi ei sündinud, andis see paljudele alust imestamiseks või kaastundeks.

Tänapäeval on suhtumine paljuski muutunud. Küsimus meile, kes otsime Issanda tahet, on: Missugune peaks olema meie suhtumine lastesse?

Loe järgmised kirjakohad. Mida need näivad ütlevat naistest, kellel on ja kelle pole lapsi? 1 Ms 29:31; 30:2, 22; 1 Sa 1:5, 6, 19, 20; 2:21; Lk 1:7, 13-25.

Ülaltoodud tekstid räägivad, et need naised rasestusid tänu Jumala imele. Ometi ei tohi me järeldada, et iga viljatu naine ei saa lapsi seepärast, et Jumal on sulgenud tema emakoja. Loomulikult on Jumal Eluandja, kuid see ei tähenda, et meie peaksime tegema mõtlematuid järeldusi viljatuseprobleemide korral. Igaüks meist kannab ühel või teisel moel patuga kaasneva hävituse vilju. Seepärast tuleb meil kõiges usaldada Issandat. Kuid need, kellel lapsed on, peavad tajuma, missugune tohutu vastutus on neile usaldatud.

Mida ütleb selle kohta Laulja? L 127:3.

Vanadel piibliaegadel, nagu mõnedes kultuurides tänapäevalgi, oli lastetus suur häbiasi. Erilist väärtust omas perekonna püsijäämist kindlustava poja olemasolu; paljude poegade olemasolu peres tagas enamasti ühiskonna austava suhtumise perekonda. Sellisel taustal omandavad Laulja sõnad, et lapsed on “pärand” või koguni “tasu” Isandalt, erilise tähenduse. Ent üldisemalt rõhutab see kirjakoht tõde, mida paljud kaasaegsed kipuvad unustama: Jumal on laste Andja. Ka tänapäeval, seksuaalse valgustatuse ja viljakusravi ajastul on lapsed jumalik pärand!

Milliseid paralleele võib tõmmata laste saamise ja Loomistöö vahel, mis on jäädvustatud 1 Ms 1:26, 27. Mida peaksid need paralleelid rääkima lapsevanemaile nende vastutusest oma laste suhtes?

Milline on hea lapsevanem? (5 Ms 4:9; 6:6, 7; Ef 6:4)

Keegi pole kunagi öelnud, et lastekasvatamine on kerge, ja kõik me teame, et lapsed ei sünni maailma kasutusjuhend kaasas.

Paulus meenutab Timoteosele kohustust hoolitseda oma sugulaste eest ja see kehtib loomulikult eelkõige abielus olles meie vanemate kohta, laste olemasolu korral ka meie järeltulijate kohta (1 Tm 5:8). Meilt eeldatakse, et me teame, mis on neile hea, ja täidame sellele vastavalt nende vajadused (Mt 7:11). Ent kristlik lapsekasvatus ei ole üksnes lapse kindlustamine toidu, riiete ja peavarjuga.

Milline peab olema lastekasvatamise võtmelement? 5 Ms 4:9; 6:6, 7; L 78:5-8; Öp s 22:6.

Loe Ef 6:1-4. Kuidas peaksid vanemad sellele vastavalt oma lapsi kohtlema?

Ef 6:1-4 vaatleb vanema-lapse suhet kahest küljest – nii vanema kui lapse seisukohalt. Lapse kohus on vanemale *kuuletuda* ja teda *austada*, ent ka lapsevanem ei tohi last kohelda nii nagu talle parasjagu pähe tuleb. Vanemad peavad hoiduma oma laste alandamisest pideva kriitika ja hukkamõistu või väärastunud distsipliini kaudu. Kord on oluline, kuid ebavajalikud piirangud ja lõputud pisireeglid toovad pigem kahju kui kasu ja võivad lapsi tõsiselt “kibestada” (Kl 3:21).

“Lapse-vanema suhe ei ole ühepoolne. See on iseloomulik Pauluse käsitlusele neist kodustest suhetest, mille järgi tugevamal on kohustused nõrgema ees. Evangeelium tõi värskeid tuuli vanemlikesse kohustustesse, rõhutades, et arvestada tuleb ka lapse tundeid. Ühiskonnas, kus isa autoriteet ... oli absoluutne, kujutas see endast revolutsioonilist arusaama.” – *The Expositor's Bible Commentary*, Frank E Gaebelein, peatoimetaja, (Grand Rapids, Mich.: Zondervan Pub House, 1978), 11. kd, lk 81.

Mida tähendab sinu arvates hoidumine oma laste vihastamisest? Kui sul on lapsi, küsi endalt, kui hästi või halvasti on sul õnnestunud Pauluse sõnu järgida?

Distsipliin – jah, aga kuidas? (Õp s 19:18)

“Distsipliini” võib mõista mitmeti. Distsipliin ei ole ainult “kasvatus, mille eesmärgiks on kindla omaduse või käitumisjoonise saavutamine, eriti aga kasvatus, mille tulemuseks on moraalne või vaimne edenemine”, vaid ka “karistus, mille eesmärgiks on parandada või õpetada.” Selline käsitus on üllatavalt lähedane piibellikule ettekujutusele *distsipliinist*.

Õpetussõnade autoril on mõndagi öelda õigeaegse distsipliini vajalikkusest. Õp s 19:18 ütleb ta seda päris konkreetselt: “Karista oma poega lapsepõlves, kuniks on veel lootust. Kui sa seda ei tee, hävitab see ta elu.” (The Living Bible)

Kas füüsilisel karistusel on oma osa lapse distsiplineerimisel? Õp s 13:24; 23:13, 14; 29:15.

Paljud riigid on ellu viinud seadusesätted, mis keelustavad laste igasuguse kehalise karistamise koolides. Mõnedes riikides keelab või piirab seadus rangelt laste kehalist karistamist ka vanemate poolt. Milline on meie kui kristlaste seisukoht kõige selle valguses?

Esiteks, me ei tohi unustada, et distsipliini mõiste erineb kultuurist teise ja see, mida ühes kultuurikeskkonnas peetakse sobivaks, ei pruugi seda olla teises. *Teiseks*, me peame mõistma, et kehaline karistamine võib kergesti kujuneda lapsevanema või kasvataja paha tuju ja tagasihoitud viha lahendajaks, mitte aga hoolikalt läbimõeldud reaktsiooniks lapse väärale suhtumisele või käitumisele. Ja *kolmandaks*, kui kehalist karistamist peetakse õigustatuks, peab tegu olema pigem erandi kui reeglina.

“Vits võib osutada vajalikuks, kui muud karistused ei aita, ometi ei tohi [vanemad] vitsa kasutada, kui selle vältimine on vähegi võimalik. ... Peagi avastate, et rahulikult lastega rääkides ei tekigi vajadust vitsa järele. Ja niisugune suhtlemine nendega kasvatab laste usaldust teie vastu.” – Ellen G White, “Child Guidance”, lk 250.

Millises mõttes on Jumala käitumine oma poegade ja tütarde distsiplineerimisel eeskujuks maistele vanematele oma laste kasvatamisel? Hbr 12:6-11. Milliseid põhimõtteid õpetavad need salmid meile laste distsiplineerimise kohta? Kui oled lapsevanem, küsi endalt: “Kas mina olen karistanud oma last kehaliselt ajendatuna hetkevihasest või järgides Kirjas heebrealastele talletatud põhimõtet?

Noored peavad tegema oma otsused ise

Kristlastest vanemad püüavad enamasti teha kõik, et nende lapsed jääksid ustavaks “nende isade usule” ja kirikule. Ent kes ikkagi vastutab lõpuks vanemaks saavate laste valikute eest? Õp s 1:8-15.

Jüngerid arvasid, et usk on mõeldud täiskasvanutele, kuid Kristus tahtis, et lapsedki Tema juurde tuleksid (Mt 19:13-15). Ta võttis nende jaoks aega, et nendega rääkida ja neid õnnistada. Kristlastest vanemad ja teised täiskasvanud koguduseliikmed peaksid teadvustama vajadust tuua lapsed Kristuse juurde ja kõrvaldama kõik takistused, mis on nende võimuses.

Loomulikult peab lõpuks iga inimene, noor ja vana, tegema isikliku otsuse, kas saada Issanda järgijaks või mitte. Siinjuures ei tohi kellelegi kohatud survet avaldada. Lapsed ei tohiks tulla ristimisele üksnes seetõttu, et nende vanemad seda väga soovivad. Samas ei tähenda see, et lapsed ei tohiks taktitundeliselt suunata valikut tegema. Lapsevanematena peame püüdma Jumala väes muuta Issanda vastuvõtmise teed oma lastele võimalikult kergeks.

Loe Mt 19:16-23. Mida räägitakse siin valikuvabadusest seoses lunastusega? Miks peavad kõik vanemad seda alati meele pidama? Samas, kuna meie lastelgi on valikuvabadus, mida räägib see meile, kuivõrd ettevaatlikult, taktitundeliselt ja armastavalt peaksime käituma oma lastega püüdes neid juhtida õiges suunas?

Me võime rääkida oma lastele Jeesusest. Võime iga päev lugeda neile piiblitlugusid. Võime õpetada neid palvetama. Võime viia neid igal nädalal laste hingamispäevakooli. Võime seista hea selle eest, et meil on kodus vaatamist väärivaid videokassette ning aidata teismelisteks sirguvatel lastel valida muusikat, mida kuulata, raamatuid, mida lugeda ja filme, mida vaadata. Võime ohverdada materiaalselt, et anda neile nimelt adventharidus. Ent kristliku lastekasvatuse tähtsaim aspekt on mitte kunagi lõpetada palvetamist oma laste pärast. Neil lugudel, kus Jumal on vastanud oma laste eest palvetavatele vanematele, ei ole lõppu. See on osa vanemlikust hoolitsusest, mis ei lõpe eal.

Olla eeskujuks (Fl 4:9; 2 Tm 1:5)

Loe Fl 4:9. Mida ütleb siin Paulus? Millise siin esitatud põhimõtte järgimine võib osutada oma lapsi õigele vaimulikule rajale juhtida püüdvaile vanemaile erakordselt oluliseks?

Võõraste ees pole kuigi keeruline endast korraliku kristlase muljet jätta. Peaaegu kõiki inimesi on võimalik peaaegu alati ära petta. Siiski on inimesi, keda sul pole võimalik haneks tõmmata, vähemasti mitte eriti kaua, ja need on meie pereliikmed, eriti aga järjest suuremaks kasvavad lapsed. Nemad näevad seda, mida väljaspool perekonnaringi naljalt ei nähta. Seepärast on eriti oluline, et meie elu ei oleks vastuolus sellega, millest me räägime. See ei tähenda, et me peame olema täiuslikud. See tähendab, et meie lapsed näevad meie kristliku teekonna siirust ja tõelisust, sellega kaasnevat meie isiklikku patukahetsust, alandlikkust, valmisolekut vabandada oma laste ees, kui oleme eksinud. See, kuidas me elame, mõjutab meie lapsi palju enam kui see, mida me oma sõnades usume.

Millised eeskujud olid Timoteosel nooruses ja kuidas aitasid need tal oma elu kujundada? 2 Tm 1:5. Milline sõnum peitub siin meile lapsevanemaina?

Oma raamatus “Passing on the Torch” [Tõrvikut edasi andes] teeb adventistist sotsioloog Roger L. Dudley järgmise järelduse: “Mulle meeldib võrrelda väärtushinnangute ülekandumist tohutu suure rootsi lauaga, kuhu on välja pandud kõik omavahel võistleva väärtusega ahvatlevad toidud. Just siin valivad noored lõpuks need, mis neile kõige enam meeldivad. Mille siis? Nad valivad kõige värvikamad, kõige pilkupüüdvamad, kõige isuäratavamad ja kõige maitsvamad! Meie kohus ei ole oma väärtushinnanguid noortele peale suruda. Meie kohus on näidata oma väärtushinnanguid nii pilkupüüdvaina, et noortel ei jää muud võimalust, kui tunnistada nende tohutut ülekaalu teiste võistlejate ees ja soovi vabatahtlikult neid valida.” – Hagerstown, Md. Review and Herald Publishing Association, 1986, lk 117.

Miks on kõigest, mida me oma laste heaks teha saame, olulisim armastada neid tingimusteta, nii nagu armastab meid Kristus?

Edasiseks uurimiseks: “Lapsevanemad võivad küll teha kõik endast sõltuva, et lapsed saaksid vajalikud võimalused ja juhtnöörid, andmaks oma süda Jumalale, ja ometi võivad lapsed keelduda kõndimast valguses ning oma halbade tegudega heita varju oma vanematele, kes neid armastavad ja kelle süda igatseb oma laste päästet.” – EGW, “Child Guidance”, lk 173.

“Lapsed jälgendavad oma vanemaid, seepärast on oluline anda neile head eeskuju. Vanemad, kes on kodus lahked ja viisakad, olles samal ajal ka kindlameelsed ja otsustavad, näevad nende samade joonte avaldumist laste juures. Kui nad on sirgjoonelised, ausad ja austusväärased, on küllalt tõenäoline, et nende lapsed hakkavad nendega selles osas sarnanema. Kui vanemad austavad ja kummardavad Jumalat, siis sama õpetuse saanud lapsedki ei unusta Tema teenimist.” – Samas, lk 215.

Küsimusi aruteluks:

1. Issandat nimetatakse Piiblis sageli meie Isaks ja meid Tema lasteks. Mida õpetavad need võrdlused meile sellest, kuidas me vanematena (olgu tegu ema või isaga) peaksime oma lastesse suhtuma? Kuidas suhtub meie taevane Isa meisse? Mida peaksime õppima Tema suhtumisest meisse, kuidas peaksime suhtuma meie oma lastesse?

2. Mida peaks tegema lapsevanem, kui ta tajub, et on olnud oma lapsele väga viletsaks eeskujuks? Laps on saanud 18, ei käi kirikus ja elab paljus seitsmenda päeva adventistide elustandarditega vastuolus olevat elu. Kuidas teha heaks juba põhjustatud kahju?

Kokkuvõte: Kaasajal oleme me hästi tuttavad rasestumise ja lapse sünni bioloogiliste aspektidega. Ometi ei tee see tühjaks tõsiasi, et iga laps on Jumala and. Laste saamine toob enesega kaasa rõõmu, aga ka suure vastutusekoorma. Lapsevanemakohuste hulka kuuluvad nii õpetamine kui väärtushinnangute edasiandmine. Armastusest kantud distsipliin on laste-kasvatuse tähtis koostisosa. Ent kõige olulisem on, et vanemad ja teised laste kasvatamisega seotud täiskasvanud elaksid vastavalt usule, mida nad tunnistavad, ja oleksid lastele usaldusväärseiks eeskujudeks.

4. õppetükk — 17.-23. juuli

Abielu ei ole vanamoeline

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1 Ms 2:18-25; Jh 2:1-11; Ef 5:22-33; Hbr 13:4; 1 Pt 3:1-7.

Meelespeetav tekst: “Mehed, armastage oma naisi, nõnda nagu ka Kristus on armastanud kogudust ja on andnud iseenese tema eest.” (Ef 5:25).

Kogu Piibel, nii Vana kui Uus Testament, räägib sageli abielust ühel või teisel kujul. Mõnikord räägitakse headest abieludest, mõnikord halbadest, mõnikord kujutavad need ustavust, mõnikord, truudusetust. Nii või teisiti, Vanas ja Uues Testamendis kasutatakse abielu sageli Issanda ja Tema rahva vahelise suhte võrdkujuna.

Järelikut peaks meil olema selge, kui tõsiselt suhtub Issand abiellu. Kui Tema kasutab ikka ja jälle abielu kujundit enda ja oma rahva vahelise suhte metafoorina, siis näitab see, et abielu peab olema midagi erilist.

Seetõttu heidame käesoleval nädalal pilgu mõningaile piibellikele põhimõtetele, mis puudutavad seda Jumala poolt rajatud institutsiooni.

Pilk nädalale: Mida õpetab meile abielust 1. Moosese raamatu loomisaruanne? Kuidas peab mees kohtlema oma naist? Millist olulist põhimõtet hästitoimiva abielu loomiseks valgustab Kristuse surm?

Abielu paradiisis

Loe 1 Ms 2:18-25. Millised peamised põhimõtted, mille me leiame esimese abielumehe/-naise suhetest, aitavad meil täna mõista ideaalset abielu Jumala arusaamade kohaselt? Lugesdes küsi endalt: 1) millist tähtsust omab tõsiasi, et Eeva loodi konkreetsetl Aadama ihust, mitte millestki muust?; 2) mida tähendavad Aadama sõnad 23. salmis?; 3) miks nad ei tundnud häbi nähes üksteist alasti?

Vaatamata selle loo ainulaadsusele, näitab see, et mehe ja naise vahel pidi ideaalis eksisteerima lähedus, mille sarnast kusagil mujal ei olnud. Siin ilmneb nii füüsilises kui vaimulikus mõttes niisugune lähedus, millest ühelgi inimesel ei ole luba üle astuda. Abielusuhe on Jumala poolt õnnistatud püha suhe, mis on meil õnnestunud Eedenist, täiuslikust maailmast, kaasa võtta. Seetõttu on erakordselt oluline, et me seda vääriliselt hindaksime.

Loe Ef 5:22-33 ja 1 Pt 3:1-7. Kuidas rõhutavad nii Paulus kui Peetrus abielusuhte ainulaadsust? Kes on määratud tegelikuks perekonnapeaks? Ja samas, milliste põhimõtete järgi peaks mees kohtlema oma abikaasat?

Ehkki nii Paulus kui Peetrus on selgelt üksmeelel mehe ja naise rolli osas abielus, pööra tähelepanu, kui mitu korda nad rõhutavad, et mees peab oma naist armastama. Õigupoolest manitseb Paulus abielumehi armastama oma naist samasuguse ennastohverdava armastusega nagu Kristus on armastanud kogudust. Kujutle, kuivõrd õnnelikumad oleksid meie abielud, kui mõlemad abielupooled järgiksid neid piibellikke põhimõtteid Issandas.

Mõtiskle veel Kristuse surmast kui ennastohverdava armastuse näitest, mida peaksid tundma ka abielumehed oma naise suhtes. Milline tohutu muutus kaasneks niisuguse meestepoolse suhtumisega nii kodus kui abielus?

Abielu – kuni surm meid lahutab (Mt 5:32; 19:9)

On inimesi, kes peale paariaastast abielu leiavad, et tegu on eksitusega ja otsustavad lahku minna. On teisi, kes, elanud koos kolmkümmend või enamgi aastat, tunnevad, et nende suhe on muutunud tühjaks ja stagneerunuks ning lahutavad. Ning järjest suurem hulk inimesi elavad vaba-abiellulistes suhetes ja hoiudavad abiellumast.

Milles on probleem? Paljudel tänapäeval noortel on raskusi pikaajaliste suhete loomisel, olgu siis tegu koguduse liikmeks oleku või armastuse pitseerimisega abielutootuse abil.

Kuidas kinnitavad Kristuse enda sõnad, et abielu on eluaegne leping? Mt 5:32; 19:9.

Need on väga konkreetsete sõnad ja näivad jätvat õige vähe ruumi leevendavatele asjaoludele. Ka põhimõtted *Koguduse korras* toetavad jätkuvalt kindlat seisukohta neis asjus.

“Jumala püha plaani keskseks eesmärgiks meie maailmale oli Tema näo järgi loodud olendid, kes paljuneksid ja täidaksid maa ning elaksid koos puhtuses, üksmeeles ja oleksid õnnelikud. Tema valmistas Eeva Aadama küljeluust ja andis ta Aadamale naiseks. Nii pandi alus abielule – abielu kui institutsiooni alusepanijaks ja esimeseks perekonnaseisuametnikuks oli Jumal ise ...

Kogudus toetab reservatsioonideta niisugust suhtumist abiellu ja kodusse, uskudes, et selle kõrge standardi igasugune madaldamine tähendab taevase ideaali madaldamist. Usk abielusse kui jumalikku institutsiooni toetub Pühakirjale. Sellele vastavalt peavad kõik probleemid, mis lahutuste ja uuesti abiellumiste keerulisel tandrill ette tulevad, olema jätkuvalt kooskõlla viidud Eedenis ilmutatud püha ideaaliga.

Kogudus usub Jumala käsku, samuti Jumala halastusrikast andestust. Kogudus usub, et võit ja lunastus on samavõrra kättesaadavad neile, kes on eksinud lahutustes ja taasabiellumisel, samaselt nendega, kes on eksinud mõne teise Jumala püha standardi vastu.” – *Koguduse kord* (2000), orig lk 194, 195.

Keskendu *Koguduse korra* viimasele lõigule. Millist lootust leiad siit, kui oled tõepoolest eksinud piibelliku abielustandardi vastu? Samas, kuidas rõhutavad Kristuse sõnad vajadust teha kõik endast sõltuv hoidmaks oma abielu puutumatuna?

Rõõm seksuaalsusest

Loe 1 Ms 1:27, 28; 2:24, 25. Mida räägivad need kirjakohad seksuaalsusest? Kust on seksuaalsus pärit? Kes seda julgustas? Kas toodud kontekstis oli selles midagi “räpast”?

Sajandite vältel on olnud kristlasi, kes on pidanud seksi räpaseks, ebavaimulikuks ja patuseks ning paljud on isegi uskunud, et eriline Issandale pühendumine nõuab tsölibaadis elamist. Läbi terve kiriku ajaloo on seks olnud paljudes religioossetes ringkondades vähemalt ametlikult lubamatu isegi abieluinimeste seas.

Teisalt on amoraalsust aeg-ajalt tervitatud kui tõelist vabadust ja heidetud kõrvale kõik piirangud edumeelse religioosse tõe nimel.

Kristlik seisukoht seksuaalsusest on tasakaalustatud. Elu ei koosne ainult seksist. Ent rõõmu tundmine meie seksuaalsusest on päris kindlasti elu väärtuslik osa – see on and meie Loojalt, kes valmistas meid “meheks ja naiseks”, ja õiges kontekstis on see nii inimliku kui jumaliku armastuse kaunis väljendus.

Sarnaselt kõigi Jumala andidega, saab paraku ka seda kuritarvitada ja on vähe ande, mida oleks kuritarvitatud sellest enam. Kristlasele on oluline mõista, millistel tingimustel soovib Issand, et me seda õnnistust kogeksime ja sellest rõõmu tunneksime. Millal on seksuaalvahekord kohane ja millal mitte? Need on olulised küsimused, sest meie maailm on täis kurbi tagajärgi, mis kaasnevad Jumala ühe suurima armastuse väljenduse väärkasutamisega. On ääretult saatanlik muuta midagi nii suurepäraseks millekski, mis viib hävingule paljusid inimesi.

Kõik järgnevad kirjakohad räägivad ühel või teisel kombel inimese seksuaalsusest: 1 Ms 2:24; Õp s 5:15-23; Kg 9:9; Ülemlaul; Rm 1:26, 27; 1 Kr 7:5. Pane nende ja teiste võimalike tekstide põhjal mittekristlast silmas pidades kirja piibellik arusaam seksuaalsusest.

Kui tekivad probleemid (Mt 5:27, 28; Hbr 13:4)

Me elame kiusatuste maailmas. Me ei tohi kunagi alahinnata kuradi otsustavust tõmmata Kristuse järelkäijad eemale oma Issanda järel käimisest, ja üks kõige tõhusamaid mooduseid selleks on juhtida nad seksuaalse ebamoraalsuseni. Apostel Paulus räägib konkreetselt koguduseliikmete ebamoraalsusest, väites: “Sellepärast, kes enese arvab seisvat, katsugu, et ta ei langeks!” (1 Kr 10:12).

Millist põhimõtet peab meeles pidama ja meelekindlusega järgima iga abielus olev Kristuse järelkäija? 1 Kr 10:13; Hbr 13:4.

Ellen G. White rõhutab meie tahte suurt rolli abielutöötusele kindlaksjäämises. Otsus keskenduda vaimulikele asjadele aitab meid seksuaalsetes kiusatustes: “Kristus esitles oma jüngritele Jumala käsu kaugeleulatuvaid põhimõtteid. Ta õpetas oma kuulajaile, et käsust ülestumine toimub mõttes enne kurja himu tegelikku teostamist. Me oleme kohustatud kontrollima oma mõtteid ja alistama need Jumala käsule. Issand on andnud meile suurepärase mõistuse, et kasutaksime seda mõtisklemiseks taevastest asjadest. Jumal on andnud meile kõik vajaliku selleks, et inimhing võiks jätkuvalt edeneda jumalikus elus. ... Me pühendame oma aega ja mõtteid maailma triviaalseile ja labastele asjadele ning jätame hooletusse tohtu tähtsusega asjad, mis kuuluvad igavese elu juurde.” – Ellen G. White’i komm. 3 BC, lk 1145.

Ent mitte kõik ei ole veel ilmtingimata kadunud, kui me ka langedes teeme asju, mida pole võimalik olematuks teha; Jumal on alati valmis andestama. Ning Jumalal ei ole raskem andestada ebapuhtaid mõtteid, seksuaalset ohjeldamatust või isegi varjamatult ebamoraalset käitumist kui valetamist või uhkusest ning isekusest ajendatud tegusid.

Milliseid praktilisi samme võivad nii mehed kui naised ette võtta selleks, et vabaneda seksuaalsest kiusatusest, kusjuures mitte ainult ise, vaid püüdes ka mitte olla teistele komistuskiviks? Kuidas mõjutab meie edu selle probleemi lahendamisel kõik see, mida me loeme, vaatame, kuidas riietume ja millistes kohtades käime?

Kristus toetas abielu (Jh 2:1-11)

Mõned apostel Pauluse nõuanded näivad toetavat seisukohta, et ta ei olnud eriline abielu-pooldaja. Sellesarnaseid väiteid (näiteks 1 Kr 7:8) peaks siiski lugema kontekstis. Need kirjutati vastuseks konkreetsele küsimusele (1. s), kusjuures me ei tea täpselt kõiki asjaolusid, mis tema vastust on mõjutanud. Juba kaks peatükki edasi kinnitab Paulus õigust abielluda ning viitab “muudele apostlitele ning Issanda vendadele ja Keefasele,” kes reisisid koos “uskliku abikaasaga” (1 Kr 9:5, NIV). Kogu Piibli üldine sõnum on vastuvaidlematult selge: abielu ei ole mitte ainult lubatud, vaid kujutab endast ka suurt kingitust inimkonnale, eriti aga usklikele, kes tunnevad abielule aluse pannud Jumalat.

Miks on Johannese evangeeliumis asetatud lugu Kristuse viibimisest Kaana pulmas silmapaistvale kohale? Jh 2:1-11.

On küllaltki tähelepanuväärne, et Johannese evangeeliumis, kus on üldiselt pandud vähe rõhku Kristuse konkreetsetele imetegudele, esineb ühena vähestes seas jutustus Kaana pulmapeost. Siit loeme, et Jeesusel oli hea meel sellel peol viibida, rõhutades oma kohalolekuga mitte ainult seda, kui tore on pidutseda, vaid et abiellumine on igati positiivne sündmus.

Kuidas rõhutavad võrdused pulmapeoga abielu väärtust ja tähtsust? Mt 22:1-4; Ilm 19:7-9.

“Piibli aegadel kaasnes abiellumisega kaks suurt sündmust: kihlumine ja pulmad. Tavaliselt eraldas neid kaht sündmust üksteisest teatud ajaperiood, mille jooksul kaht inimest peeti juba abikaasadeks ja sellistena pidid nad olema üksteisele truud. Pulmapidu algas rongkäiguga pruudi koju, millele järgnes tagasipöördumine peigmehe koju, kus peeti pulmapidu. Analoogselt ootab kogudus, Kristuse pruut usu kaudu, rongkäiku, mil taevane Peig tuleb oma pruudile järele ja viib ta taevasse pulmapeole, mis kestab kogu igaviku.” – Robert H Mounce, “The Book of Revelation” (Grand Rapids, Mich.: W B Eerdmans Pub. Co., 1977), lk 340.

Kristus andis end täielikult ja omakasupüüdmatult oma rahvale. Meie kui Tema rahvas peame andma end täielikult ja omakasupüüdmatult Issandale. Kuidas ilmnevad selles enda andmises teineteisele tugeva kristliku abielu olulised põhimõtted?

Edasiseks uurimiseks: Ellen G White'i kommentaare abielu ja sellega seonduvatel teemadel leiate mitmest erinevast kogumikust. Tema raamat "Adventkodu" sisaldab hulgaliselt asjakohast materjali. Vaata näiteks III osa: "Elukaaslase valik", orig lk 43-75 ja V osa: "Abielualtarilt", orig lk 99-127.

"Nagu iga teist inimkonna valdusesse usaldatud Jumala head andi, on patt abielu rikkunud, kuid evangeeliumi eesmärgiks on taastada selle puhtus ja ilu. Nii Vanas kui Uues Testamendis kasutatakse abielusuhet kujutamaks hoolivat ja püha liitu, mis eksisteerib Kristuse ja Tema rahva, vabastatute vahel, kelle ta on ostanud Kolgata hinnaga. Ta ütleb: "Ära karda sinu Looja on su mees, vägede Jehoova on tema nimi; sinu Lunastaja on Iisraeli Püha." [Js 54:4, 5] "Pöörduge ümber, taganenud lapsed, ütleb Issand, sest mina olen võtnud teid oma valdusesse [abiellunud teiega, Jr.3:14, KJV]." – Ellen G White, "Review and Herald", 10. detsember 1908.

"Seetõttu peavad nii mees kui naine õppima läbi elu, kuidas vältida kõike, mis ajendab tülisid ning mismoodi hoida rikkumatuna abielutootust." – Ellen G. White, "Adventkodu", orig lk 85.

Küsimusi aruteluks:

1. Kui seksuaalvahekord on lubatud üksnes abielu kontekstis, kuidas saavad siis üksikud oma seksuaalsust kogeda? Kas nad peaksid lihtsalt unustama oma seksuaalse poole? Kas on võimalik olla tõeline *mees* või *naine* omamata seksuaalsuhteid? Mida ütleb Kristuse eeskuj?

2. Vaata Ellen White'i teist tsitaati eespool. Milliseid praktilisi asju võivad nii mees kui naine ette võtta, et oma abielutootust kaitsta?

Kokkuvõte: Paljud abielud jooksevad karile. Kristlastena ei tohi me eal sallida olukordi, kus truudusetust kas sõnades või mõtetes õigustatakse. Samas võib andestav meelsus päästa ja taastada palju suhteid, mis vastasel juhul on määratud hävimisele. Issand suhtub abielusse kui pühasse ja meie, inimesed, ei tohi selles osas samuti järeleandmisi teha.

5. õppetükk — 24.-30. juuli

Sõprus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1 Sm 20. ptk; Jh 15:12-15; 2 Kr 6:14-18; Fl 2:3-8.

Meelespeetav tekst: “Tõeline sõber armastab igal ajal ja hädas tuleb ilmsiks, kes on vend!” (Õp s 17:17).

Paljud inimesed väidavad, et neil on palju sõpru, ehkki tegelikult on neil teiste inimestega vaid pinnapealsed sidemed ja sageli üksnes nii suures ulatuses, kui palju isiklikku kasu sellisest suhtest tõuseb. Tõeline sõprus seevastu ei keskendu kasule, vaid isiklikule huvile valitud inimeste vastu, kellega me vestleme, keda me kuulame ning kellega me jagame oma aega ja tundeid. Lõppude lõpuks, nagu me sel nädalal näeme, on sõprus üks kontseptsioon, mida kasutatakse iseloomustamiseks meie suhet Issandaga. Seega peab sõprus põhinema millelgi enamal kui pinnapealsel vajadusel kasutada kedagi teist omakasupüüdlike eesmärkide elluviimiseks.

“Meie kiindumus üksteisesse saab toitu meie igapäevasest suhtest Jumalaga. Me oleme üks pere ja armastame üksteist nii nagu Tema armastab meid. Võrreldes sellise tõelise, pühitsetud, distsiplineeritud armastusega on ilmalik pealiskaudne viisakus, impulsiivse sõpruse õõnes väljendus nagu sõklad võrreldes nisuga.” – Ellen G White “Mind, Character and Personality”, 1 kd, lk 211.

Pilk nädalale: Kuidas kirjeldatakse Piiblis sõprust? Kuidas võib sõprus kujuneda negatiivseks kogemuseks? Kuidas peegeldavad meie sõprussuhted meie suhet Jumalaga? Milline põhimõte on tõelise sõpruse aluseks? Mida peame oma südames kogema selleks, et olla tõeline sõber?

Milline on tõeline sõber? (1 Sm 20. ptk)

On küll tõsi, et me ei saa valida endale sugulasi, ent sõprade valikul on meil suhteliselt vabad käed. Oma olemuselt sotsiaalsed olendid vajavad pea möödapääsmatult kontakti nendega, keda me peame *sõpradeks*. Ometi ei ole kõik sõprussuhted sarnased. Sajandeid tagasi kategoriseeris kreeka filosoof Aristoteles sõpruse eri liigid motiivide alusel, mis osapoolte vahelisi suhteid ajendasid. Alates sellest ajast on paljud kirjanikud tegelnud selle väga huvitava ja kohati keerulise nähtusega nagu seda on *sõprus*.

Mõttele kellestki, keda pead või oled pidanud oma sõbraks. Millised erijooned iseloomustavad sinu suhet selle inimesega? Loe Õp s 18:24. Kas siin toodud omadused kehtivad ka sinu sõprussuhte puhul?

Huvitav on seegi, et “sõbrana” tõlgitud sõna selle salmi lõpuosas pärineb heebreakeelsest sõnast “armastus”. Mõnes teises kontekstis võinuks seda sõna tõlkida “armsamana”. Ilmselgelt tahetakse siin rõhutada tõsiasja, et sõber on tõesti inimene, kellega sul on lähedane side erinevalt lihtsalt tuttavast või kolleegist.

Loe Joonatani ja Taaveti sõprusest, mis on kirjas 1 Sm 20. ptk-s. Millised siin leiduvad karakteristikud aitavad meil mõista sõpruse olemust? Kas see lugu on iseloomustatav Õp s 18:24 sõnadega? Võrdle enda poolt kirjapandut nende iseloomustajatega? Aga ka, kuidas sobivad Joonatani teod kokku Pauluse sõnadega Ef 6:1-s?

Pööra tähelepanu, kuidas Issand moodustas nende sõpruse keskme. Vaata eriti 1 Sm 20:14, kus on väljend “Jehoova armastus”. Siin näeme kogu selles suhtes peegelduvat Jumala headust ja armu, mis avaldus nende kahe mehe sõprussuhtes.

Võrdle Taaveti ja Joonatani lugu mõne enda sõprussuhtega. Kuidas saaksid paremini välja näidata sõprusele omaseid positiivseid jooni, mis avaldusid selles loos?

Halb seltskond (2 Kr 6:14-18)

Mõistel *sõber* ei ole vähemalt inglise keeles ilmtingimata positiivne tähendus. Kes teab, kui palju elusid on rikutud *sõbra* negatiivse mõju tõttu. Näiteks paljud, kellel on mõne aine sõltuvus, olgu selleks siis alkohol või narkootikumid, võivad sageli tõdeda, et oma tutvuse selle ainega tegid nad mitte mõne hämara kuhu õhutusel kusagil pimedal pargiteel, vaid oma parima sõbra pealekäimisel. Kuivõrd irooniline ja samas, kuivõrd tavalised on need juhtumid, kus parimad sõbrad osutuvad halbadeks sõpradeks.

Noormees, kes pärines ükskõiksest, hoolimatust kodust, leidis koolist väljaheidetuna endale sõbrad, kes võtsid ta oma sõpruskonda. Peagi mõistis ta, et nad on valmis tema eest oma elu ohverdama, ning koges niisugust kokkukuuluvustunnet, et oli valmis riskeerima oma eluga nende heaks. Kõlab hästi, eks ole? Kõlab sarnaselt kaunile sõprusele, millest räägitakse Õp s 18:24, eks? Siiski mitte, sest jutt on noormehest, kes liitus vägivaldse noortejõuguga, kus vägivald, vargused ja narkootikumid olid igapäevased asjad. Seega, sarnaselt kõige muuga, võib sõprus ja isegi “hea sõber” osutada kaheteraliseks mõõgaks.

Loe 2 Kr 6:14-18. Pööra tähelepanu siintoodud vastanditele. Mida need meile räägivad? Ehkki me kasutame neid salme sageli abielust kõneldes, millised siintoodud põhimõtted võivad aidata meil mõista, missuguseid sõprussuhteid soovib meile Issand? Kuidas peaksid need põhimõtted meie sõprussuhteid juhtima? Samas, kuidas võib nende soovitude järgimisel liiga kaugele minna? Kuidas jääda tasakaalustatud seisukohale, näiteks Mt 5:13, 14 abil?

“Paulus ütleb korintlastele, et ei tohi omada *kompromissile minevaid* suhteid uskmatutega, mitte, et neil ei tohi uskmatutega üldse suhteid olla. Suhted, mis lõikavad läbi ühenduse Jumalaga, tuleb täielikult välistada.” – W Larry Richards “The Abundant Life Bible Amplifier – 2 Corinthians” (Nampa, Idaho: Pacific Press® Publishing Association, 1998), lk 148 – 150.

Kuidas aru saada, kui sinu sõprus uskmatuga mõjutab negatiivselt sinu vaimulikkust? Mida sellisel juhul teha?

Olgu teil samasugune meelsus (Fil 2:3-8)

Inimestena oleme oma olemuselt isekad ja egoistlikud: meie esmane kalduvus on püüd “olla esimene”. Ehkki mõned võitlevad selle probleemiga rohkem kui teised, kuulub selline käitumine patuse, langenud inimsoo põhiolemuse juurde. Igasugune toimiv suhe, kaasa arvatud sõprus isekate ja egoistlike inimeste vahel, eeldab nende omaduste allasurumist. Lõppkokkuvõttes suudab vaid inimsüdamete juures tegutsev Jumala pühitsev vägi tuua esile muutused, mis on vajalikud tõelise sõpruse püsimiseks. Nagu nägime pühapäevases osas, ei ole mingi ime, et Issand oli Taaveti ja Joonatani sõpruse keskmeks. Kuidas saaks toimida sõprus, mis põhineb vaid omakasu otsimisel?

Loe Fl 2:3, 4. Millist olulist põhimõtet näeme siin ja miks on see tõelise sõpruse väljakujunemiseks mõõdapääsmatu?

Väga paljus leidub võti tõelise sõpruse juurde samas põhimõttes, millele rajaneb hea abielu: valmisolekule seada teise heaolu enda heaolust kõrgemale. Seda eeskju näeme Jeesuses, kes andis end teiste eest. Mõtle, millised oleksid meie sõprussuhted, kui me asetaksime teised endast kõrgemale (ja nemad meid) või siis ei peaks esmatahtsaks enda probleeme, vaid teiste omi (ja nemad teeksid samuti). Loomulikult oli see Kristuse tegevuse tuum siin maa peal inimesena elades.

Kurb tõsiasi on, et paljud sõprussuhted põhinevad isekatel motiividel (mida mina sellest saan?) ja kui avastatakse, et suhtest polegi mingit kasu, siis jahtub või lõpeb suhegi. Tegu pole millegi ebatavalise, vaid paraku inimloomusele omase käitumisega. Olles kaugel sellest, et asetada teiste vajadused enda omadest ettepoole, kipub sõprussuhet hävitama ühe sõbra kadedus teise vastu. Oma raamatus “Tunnistused” kirjutab Jean Jacques Rousseau, et saades kuulsaks, pöördusid paljud tema *sõpradest* tema vastu. Taas näeme siin Kristuse väele alistamata inimloomuse loomupärast käitumist.

Loe Fl 2:5-8. Siit leiame võtme, mille abil meis esile kutsuda tugeva sõprussuhte väljakujunemiseks vajalikke muutusi. Millised on sinu sõprussuhted? Kas neid iseloomustavad tänased kirjakohtad või hoopis kadedus, kasuahnus ja sinule sobivus? Mõtiskle, palveta, ja süvene neisse Filipi kirja tekstidesse.

Kuidas Kristus inimestega sõbrunes (Lk 19:1-10)

Evangeeliumid näitavad, kuidas Kristus inimestega sõbraks sai. Ta võttis aega inimestega rääkimiseks ja nende kuulamiseks. Ta võttis aega, et nendega koos süüa ja tähistada koos nende elu tähtsündmusi.

Loe järgnevaid kirjakohti ja analüüsi, mida igaüks neist räägib Kristuse oskusest inimestega suhelda, eriti sõbrakssaamisest teistega.

Jh 4:4-26: Jeesus räägib Samaaria naise ja kuulab teda.

Lk 19:1-10: Jeesus jääb Sakkeuse kotta.

Lk 14:1-14: Jeesus lubab end võõrustada tuntud variseril.

Kõigis neis olukordades tuli Jeesus inimeste juurde – sinna, kus nad olid – ja käitus nendega võrdväärse partnerina. Ta ei olnud liiga hea Samaaria naisele ega liiga madal tähtsa variseri jaoks. Jeesus oli valmis kuulama, kaasa mõtlema ja Ta tundis tõelist huvi teiste vastu. Kui me suhtleme inimestega, kuulame neid, näitame üles empaatiat ja nad tänu meie käitumisele tunnevad, et neid väärtustatakse ja hinnatakse, siis suudame rajada mõtestatud suhteid, kaasaarvatud sõprus, ka nendega, kes esmapilgul tunduvad olevat selleks kõige ebatõenäolisemad kandidaadid.

Kõik see on oluline, kui tahame teisteni jõuda evangeeliumiga. Mis sunniks tavalist ilmalikku inimest jutlust kuulama? Kuidas innustada teda lugema raamatut Kristusest? Palju on neid, kes alles näinuna kristlust tegudes ja kohtunud mõne usutava kristlasega otsustavad, et tahavad kristlusest enam teada.

Kristus ei sõbrunenud inimestega lihtsalt sõpruse pärast. Ta suhtles inimestega ja sai nendega sõbraks, et viia nad igavese elu juurde. Kuidas on lood meiega? Mis motiveerib meie sõprussuhteid uskmatutega? Samas, kui selgub, et neid meie usk ei huvita, kas me siis raputame tolmu oma jalgadelt ja kõnnime minema? Mis tüüpi sõprus see võiks olla?

Mitte orjad, vaid sõbrad (Jh 15:12-15)

Ükskõik kui ideaalsed poleks ka meie sõprussuhted, jäävad inimesed ikkagi inimesteks ja me ei tohiks kunagi täielikult nendest sõltuvusse sattuda (Jr 17:5; L 118:8, 9). Inimestevahelises suhtlemises eksisteerib alati oht, et mõni sõber võib meid reeta või reedame meie mõne oma sõbra. Seepärast peaks meie Parimaks Sõbraks olema see, keda võime usaldada täielikult – meie Issand, keda me tunneme lähedalt Jeesuse Kristuse kaudu (Jh 14:9). Kui olulised ka poleks sõprussuhted inimeste vahel, kui palju need ka ei õpetaks meile teiste armastuse ja pühendumise usaldamisest, ehitame me ebakindlale alusele, rajades oma usu millelegi muule kui Kaljule (Mt 7:24, 25).

Loe Jh 15:12-15. Kelleks nimetab Jeesus oma jäungreid? Mida tähendab olla Jumala “sõber” ja mitte ori? Milles seisneb erinevus? Millist suhet tahab Tema meiega omada? Kuidas aitab sõprus Jumalaga parandada meie sõprussuhteid teistega? Samas, millises osas on meie sõprus Jumalaga niivõrd ainulaadne, et kellegi teisega ei ole täpselt samasugune suhe võimalik (vt näit 14. s)?

13. salmis avaldab Jeesus tõelise armastuse ja tõelise sõpruse põhituumad – see on omakasupüüdmatu suhe, milles kõige kõrgemale asetatakse teiste heaolu. Niisugune on kõrgeim ideaal ja Jeesus osutab siin selle ideaali avaldumisele oma elus, sest Tema sõnad viitavad Ristile. Ainult siis, kui omame Jumala tundmisega kaasnevat kindlust, rahu ja turvatunnet, teadmist, et Tema on meie sõber ja on meid vastu võtnud, suudame anda endast parima ning olla tõeliseks sõbraks mitte ainult Issandale vaid ka teistele inimestele.

Loe Jh 15:13. Siin esitatakse erakordselt kõrge sõpruse ideaal. Kui paljude oma sõprade eest oled sina valmis surema? Kas selleks, et sind saaks nimetada sõbraks, pead sa olema valmis selle inimese eest surema? Kui ei, siis mida tahtis Jeesus sinu arvates oma sõnadega öelda? Millisest põhimõttest Ta siin räägib?

Edasiseks uurimiseks: “Sõprus on suure tõenäosusega ainus inimsuhte vorm, mis tugineb otseselt südameheadusel Inimene võib olla lapsevanem, abikaasa, tööline ja naaber ka ilma südameheaduseta. ... Sõpruse puhul on asi täiesti teine. Headus on liim, mis sõbrad üksteisega liidab. Kui ma oma sõpra alandan, ei hooli tema tunnetest, teen talle põhjuseta haiget või kohtlen teda ükskõik mil moel vaid omaenese heaolu silmas pidades ja kasutan teda oma “mina” upitamiseks, sõprus laguneb.” – Ray S. Anerson, “Living the Spiritually Balanced Life” (Grand Rapids, Mich.: Baker Book House Co., 1998), lk 78, 79.

Küsimusi aruteluks:

1. Uuringud näitavad, et seitsmenda päeva adventistide kogudusse astunud inimesed kaotavad üldjuhul enamuse oma endistest sõpradest ligikaudu seitsme aasta jooksul alates kogudusega liitumisest. Nende varasema sõprusringkonna asendavad inimesed nende uuest vaimulikust kodust. Kas see on hea, või peaksid uued koguduseliikmed püüdma säilitada uskmataid sõpru? Kui jah, miks ja millistel tingimustel?

2. Piibel toob välja mõned kõrgeimad ideaalid, mis peaksid sõpruses eksisteerima, sealhulgas enda elust loobumine sõbra nimel. Kuidas tasakaalustada seda ideaali meie teiste suhete ja kohustustega nagu näiteks perekond või Issand? Mis juhtub, kui kohustused sõprade ees põrkavad kokku kohustustega perekonna või Issanda ees?

3. Vana-aja luuletaja Euripides on kirjutanud, et “tõeline sõprus ilmneb hädas, külluse aegadel on sõpru küllaga.” Võrdle seda mõtet käesoleval nädala õpituga.

Kokkuvõte: Piibel toob esile mõned kõrged ideaalid, mis peaksid valitsema sõpruses ning mis ei ole inimsüdamele loomupärased. Õnneks, tänu Jeesuse eeskujule ja väele, saame me olla just niisugused sõbrad, nagu Issand tahab.

6. õppetükk — 31. juuli - 6. august

Usk töökohas

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1 Ms 2:15; 3:17-19; 3 Ms 19:35, 36; Kg 9:10; Mt 18:21; Lk 15:11-32.

Meelespeetav tekst: “Kes elab laitmatult, elab julgesti, aga kelle teed on kõverad, selle käsi käib halvasti!” (Õp 10:9).

Pärast 1987. aastal Belgias toimunud reisipraami õnnetust seisis ametivõimud silmitsi tõsiasjaga, et kõiki hukkunuid pole võimalik identifitseerida. Selgus näiteks, et ühel neist oli topeltidentiteet: mees oli elanud aastaid Inglismaal ühe nime ja Prantsusmaal teise nime all. Ainult kujutle, kui võrd keeruline võis sel mehel olla hoida oma kaks elu – kahe perekonna ja kahe sõpruskonnaga kahel erineval maal – üksteisest täiesti lahus.

Loomulikult ei esine sellesarnaseid olukordi üleliia sageli. Kuid samas võivad inimesed elada mitmes mõttes topelt- või ka enamakordset elu. See kehtib ka kristlaste kohta. Me ei tohi jagada oma elu erinevatesse lahtritesse, millest igaühe juurde kuuluvad kindlad inimesed ja põhimõtted. Me peame olema tööl, kodus ja kirikus ikka ühed ja needsamad isiksused, kes toimetavad kõikjal ühtede kristlike põhimõtete alusel. Sel nädalal vaatleme mõningaid piibellikke põhimõtteid, mis puudutavad meie kui kristlaste käitumist töökohal.

Pilk nädalale: Milline muutus toimus tööga peale pattulangemist? Millised on kristlasest tööandja ja/või töövõtja kohustused? Kuidas peaksid kristlased oma alluvaid korrale kutsuma ja puuduste parandamist nõudma ning kuidas peaks kristlasest töövõtja suhtuma korralekutsumisse ja kriitikasse?

Tööeetika (1 Ms 2:15; 3:17-19)

Loe 1 Ms 2:15. Mida räägitakse siin töö olemasolust pattulangemisele eelnenud maailmas?

Vastavalt Piiblile, eksisteeris töö ka paradiisis, täiuslikus keskkonnas. Ilmselt pidi töö olema midagi head ja kuuluma Jumala algse plaani. Peale pattulangemist töö mõiste säilis, kuid kahtlemata varasemast täielikult erinevas keskkonnas.

Loe 1 Ms 3:17-19. Mida räägitakse siin tööst pattulangemisele järgnenud maailmas?

Neetud, vaevaga, palehigis, kibuvitsad ja ohakad – need on vaid mõned sõnad, millega iseloomustatakse inimkonna saatust patu tõttu ja inimestele määratud tööd langenud maailmas.

Loe tähelepanelikult 1 Ms 3:17. Mida tähendab, et Jumal “needis ... maapinna” Aadama süü pärast?

“Kibuvitsad ja ohakad – raskused ja katsumused, mis täidavad tema elu töötegemise ja pideva hoolitsemisega – olid osaks patustele mõeldud õpetusest, mida nad Jumala plaani kohaselt vajasid patu poolt põhjustatud hävingust ja allakäigust väljatoomiseks.” – Ellen G White, SC 9. Teisisõnu, Issand muutis langenud inimkonna elu raskemaks mitte karistamise eesmärgil, vaid vahendina, mille abil vähendada patu ränka mõju. Seda põhimõtet näeme sageli tänagi: need, kes ausalt tööd teevad, satuvad harvem pahandustesse, kui logelejad ja luuserid. Töötegemises peituv distsiplineeriv element ja rutiin aitavad õiges kontekstis kasvatada iseloomu, mis on patust elavaile olendeile ülimalt tähtis.

Kuidas võid sina oma kogemustele toetudes kinnitada tööst tulenevaid õnnistusi ja kasu?

“Mida su käsi suudab korda saata...” (Kg 9:10)

Olgu tegu Vincent Van Gogh'i valulike maalidega, kus on püütud tabada söekaevurite rasket tööd kaevanduses, või Lev Tolstoi kauni proosaga, milles ei üritata vähimalgi määral ilustada talupoegade ränka tööd põllul, on inimesed ikka ja jälle püüdnud ühel või teisel moel haarata töö möödapääsmatust inimelus. Väheste eranditega on enamik inimestest teinud terve oma elu tööd ja õigupoolest kulub enamikul töötegemiseks suur osa oma ajast. Kristlastele oluline küsimus on: Missugused suhted peaksid mul olema töökohal?

Loe Kg 9:10. Milline selles tekstis ilmnev põhimõte sobib kristlasele järgimiseks tööl?

Üks asi, mille meist enamus ära on õppinud, või igal juhul peaks ära õppima, on: kui me ütleme end olevat kristlased, siis võime olla kindlad, et inimesed jälgivad meid teravdatud tähelepanuga. Kristlastena julgeme me väita, et meil on uus elu Kristuses ja rahu, mis ületab kõik mõistmise ning me püüdleme kõrgema moraalse ideaali poole. Oleme ühel või teisel moel tunnistajad (Js 43:10; 1 Kr 4:9; 2 Kr 3:2). Seega mõtle järele: millisena annan ma oma usust paremat tunnistust – kas olles tõsine, usin ja aus töötaja, kes teeb vajadusel enamgi kui nõutud, või olles seanaha vedaja, kes püüab võimalikult väheste vaevaga pääseda. Vastus on ilmselge. Loomulikult on olukordi, mis raskendavad vahel hea tunnistuse andmist oma töökohal, kuid reeglina peaks kristlane olema usaldusväärne, aus tööline, kes teeb seda, mille eest ta palka saab, ning keda motiveerib teadmine, et tõeline tasu ootab teda mitte maa peal, vaid uues taevas ja uuel maal. Antud kontekstis kirjutas Ellen White Kristuse noorusaastatest: “Ta ei soovinud jääda vilumatuks tööriistade käsitsemisel. Ta oli täiuslik nii töös kui iseloomus. Ta näitas oma eeskujuga, et me peame oma kohustustes olema hoolsad, täpsed ja põhjalikud; sellist tööd austatakse. ... Igaüks peaks leidma mingi tegevuse, mis oleks kasuks talle endale ja abiks teistele. Jumal määras töö õnnistuseks, ning ainult hoolas töötegi ja leiab elus tõelise õnne ja rõõmu.” DA 72.

Nii Koguja kirjakoht kui Ellen White'i tsitaat esitavad ideaalset suhtumist töötegemisse. Milline on nendega võrreldes sinu suhtumine? Olles enda vastu aus, tunnista, milliseid muutusi peaksid ette võtma?

Kristlikud väärtushinnangud töökohal: 1. osa

Kasutatud auto ost on küllaltki riskantne ettevõtmine. Auto võib küll väljastpoolt olla puhtakspestud ja poleeritud, kuid kunagi ei või ette teada, millised varjatud vead peituvad kapoti all. Kas saad usaldada spido-meetrinäitu? Öeldakse, et autot ei tohiks kunagi osta sõbralt ega talle autot müüa, sest sellest võib kujuneda komistuskivi sõprusele. See põhimõte ei tohiks kehtida kristlaste suhetes. Meie äritehingud peavad välistama igasuguse ebaaususe, olgu siis tegu oma isikliku sõiduauto müügi või professionaalse müügitegevusega. Jah, millist tööd me ka ei teeks ja millisel elualal me ka ei tegutseks, peame seda tegema ausalt, austusväärselt ja õiglaselt, sest nii käsib meid Jumal.

Otsi üles järgmised kirjakohad. Millist sõnumit kannavad nad töötavate kristlaste jaoks?

3 Ms 19:35, 36: _____

Õp 10:17: _____

Jer 22:13: _____

Mal 3:5: _____

Nii kristlasest tööandja kui töötaja peab olema aus ja õiglane nii oma tööliste kui oma ülemuste suhtes. Ebaausast töötajast saab halvem olla vaid ebaaus tööandja, kes petab oma alluvaid.

Loe veelkord 3 Ms 19:35, 36. Millega põhjendatakse aususe vajadust äritehingutes?

Kuna oleme kristlased, siis meie arusaam õigest ja väärast, heast ja halvast ei põhine üksnes kultuuris ja ajas muutuvatel väärtushinnangutel, vaid igavesel Jumalal, kes ei muutu iial (Jk 1:17). Seepärast tuleb meil teha seda, mis on õige ja aus, kuna õigus ja ausus pärinevad Jumalalt, meie Loojalt ja Lunastajalt. Me ei tohi üles näidata ausust, koostöövalmidust ja õiglust vaid neil juhtudel, kui see meile sobib ja kasuks tuleb. Need põhimõtted peavad olema kõigi meie tegude aluseks nii kodus kui tööl.

Kristlikud väärtushinnangud töökohal: 2. osa

Loe tähelepanelikult ja palvemeelselt Õp 16:32, 10:1 ja 12:1. Mida õpetavad need kirjakohad meile distsipliini ja korralekutsumise tähtsusest?

Distsipliin on oluline nii sõjaväes, koolis, tehases, kodus kui koguduses. Samas on distsipliiniküsimus kahe otsaga asi. Enamus meist on sunnitud aegajalt teisi distsiplineerima – lapsi, kolleege või koguduseliikmeid. Me peame õppima tegema seda arukalt, taktitundeliselt, õiglaselt ja kaastundlikult. Samas peame olema ka ise vastuvõtlikud distsiplineerimisele ning õppima, kuidas arvestada nõuannete, suunamise ja vajadusel ka enese parandamise vajadusega, suhtudes sellesse täiskasvanulikult ja konstruktiiivselt. Kristlastena peame töökohas õppima mitte üksnes teiste distsiplineerimist, vaid ka allumist korralekutsumisele.

Kogu Piiblis, eriti aga evangeeliumides on toodud näiteid, kus Jeesus kas andestab patustajaile (Jh 8:4-11) või õpetab meile andestuse põhimõtteid (Mt 18:21, 22; Lk 15:11-32). Kuivõrd abistavad need kirjakohad kristlasest tööandjat või juhtival kohal töötajat tegelemisel probleemse alluvaga? Kas need tekstid näitavad, et me ei tohiks kasutada mitte mingisuguseid korralekutsuvaid meetmeid, või õpetatavad need hoopis põhimõtteid, mida saab õiges kontekstis töökohal rakendada?

Samas võib kristlasest töötajale tunduda, et tema ülemus on teda ebaõiglaselt kohelnud. Jeesus rääkis ka neist, keda koheldakse ebaõiglaselt (Mt 5:38-42).

Loe Mt 5:38-42. Kuidas aitab see lõik mõista, kuidas peab töötaja reageerima ebaõiglusele enda suhtes? Kas need salmid ütlevad, et töötaja peaks tingimusteta nõustuma ebaõiglase kohtlemisega, või õpetavad need midagi muud? Põhjenda oma vastust.

Näha potentsiaali teistes (Ap t 15:36-41; 2 Tm 4:11)

Õnnetuseks ei otsi me mitte alati teistes parimat. Sageli kipume nägema pigem seda, mida nad ei oska, mitte aga seda, milleks nad on väljaõppinud ja mida nad hästi oskavad! Oma suhetes kaastöötajatega peame toetuma teiste tugevatele külgedele, mitte aga üksteise nõrkustele.

Milliseid inimesi valis Kristus oma jüngriteks? Mida see meile õpetab? Mt 4:18-22; 9:9; Lk 5:1-11.

Sageli on öeldud, et väga vähesed meist oleksid valinud oma lähimateks kaastöölisteks selliseid mehi. Ent Kristus nägi potentsiaali hariduseta kalameestes ja ebapopulaarses maksukogujas ning Ta kutsus neid endale järgnema ja Temaga koos töötama. Nad läbisid kolme-aastase intensiivse väljaõppe ning läksid seejärel maailma kuulutama. Jeesus *leidis* nad ja tundis ära neis peituvat potentsiaali, mida vähesed meist oleksid osanud näha.

Paulusel oli terav lahkavamus Barnabasega Johannes Markuse sobivuses koguduse juhtivale tööle. Barnabas uskus Johannes Markuses peituvasse potentsiaali, samas kui Paulus osutas Johannes Markuse minevikus tehtud vigadele. Vt Ap t 15:36-41; 2 Tm 4:11. Mida õpetlikku on siin meie jaoks (tänapäevase kontekstis)?

Tavaliselt keskenduvad neile kirjakohtadele põhinevad jutlused teravale kriitikale Pauluse suhtes ja Barnabase kiitmisele. Samas, pangem end korraks ka Pauluse olukorda. Johannes Markus jättis nende esimesel misjonirännul Pauluse ja Barnabase Pamfüüliasse jõudes maha, enne kui nende ülesanne sai täidetud. On arusaadav, et Paulus ei tahtnud riskeerida sarnase olukorra kordumisega.

Tänapäeval kipume arutlema sarnaselt Paulusega. Kui meil on valida, siis eelistame mitte jätkata suhteid inimesega, kes meid otsustaval hetkel hätta on jätnud. Teisalt aga, kui paljud meist tunnevad inimesi, kes teise võimaluse saanuna õigustavad seda? Võib-olla oled sinagi üks neist.

Mõtiskledes tänapäevase osa üle, küsi endalt: Kas mina olen vahel liiga mõtlematult maha kandnud mõne inimese, kes on mind tööil või mõnes muus olukorras hätta jätanud?

Edasiseks uurimiseks: “Kui sa oled saanud oma äritehingutes kasu viisil, mida Issand nimetab ebaõiglaseks, pead sa selle heastama, enne kui sind saab nimetada ausaks ja õigeks Jumala silmis. Meie rahvas peab niisugused asjad heastama igal elualal. ... Kui alustad oma ebaõigluse heastamist ja tahad leida õigeksmõistmist Jumala ees, aitavad sind taevainglid ning näitavad sulle, milles oled asju hinnanud väärast valguses.

“Issand ei saa õnnistada inimesi, kes hävitavad ennast ebaõiglaste äritehingutega, olgu siis vendade või ilmalike inimestega suheldes. Need, kes seda teevad, kaotavad oma vaimulikkuse ning nende jumalateenistus muutub külmaks ja vormiliseks. Sellised inimesed püüavad oma mineviku-eksimusi ilustada iseenda väljamõeldud teooriatega, mis on selges vastuolus Jumala Sõna põhimõtetega.” — Ellen G White “This Day With God”, lk 343.

Küsimused aruteluks:

1. Jättes kõrvale tegevused, millega ilmselgelt seondub kas otsene või varjatud seadustest üleastumine ja kuritegevus, kas on ka teatud *korralikke* töökohti, mida südametunnistusega kristlane vastu ei peaks võtma? Kui jah, siis millised need on ja miks peaks kristlane sellistest töökohtadest hoiduma?

2. Oletame, et sinu ülemus palub sul hingamispäeval tööle tulla. Sina keeldud, kuid ütled, et tead kedagi teist, kes võiks sinu asemel seda teha. Oletagem aga näiteks, et sinu ülemus käsib sul varastada või valetada ja sina keeldud, kuid ütled, et tead kedagi, kes võiks seda sinu asemel teha. Kas nende kahe olukorra vahel on mingi erinevus?

Kokkuvõte: Kristlastena toome me oma usu kaasa ka töökohale. Ehkki võimalused avatud aruteluks religioossetel teemadel on enamasti piiratud, ei saa me panna rõhku ainuüksi kristlike väärtushinnangute valjuhäälsele kuulutamisele. Väga tähtis kristluse seisukohalt on juba töötamine positiivse meelsusega. Meie käitumist peaksid iseloomustama absoluutne ausus ja koostöövalmidus, samuti armastus, kaastunne ning õiglus. Püüdes teha oma tööd neid väärtushinnanguid silmas pidades, suudame näha ka oma kolleegides eelkõige just positiivset ja aidata neil oma võimeid täielikumalt rakendada.

7. õppetükk — 7.-13. august

Austus autoriteetide vastu

Hingamispäeva pealelõuna

Käesoleva nädala õppeaine: Mt 5:13-16; Mt 22:15-21; Ap 5:29; Ro 13:1-5; 1Pt 2:13-15.

Meelespeetav tekst: “Seepärast on vajalik alistuda võimudele, seda mitte ainult võimaliku karistuse, vaid ka südametunnistuse pärast” (Ro 13:5; NIV).

Üks suurimaid küsimusi koguduse ees on küsimus poliitilisest haaratusest. Kuidas suhtuvad maailmas, kuid “mitte maailmast” olevad inimesed (Jh 17:14) maailma poolt esitatud poliitilistesse üleskutsetesse? Ajalugu on täis näiteid kirikutest, kes on vaikinud suurte moraalse ja poliitiliste kriiside ajal; kuid ajalugu sisaldab ka kurba tunnistust selle kohta, mis toimub, kui kirikud võtavad endile poliitilisi eesõigusi, mis asetab nad otsustavalt kurjuse poolele.

Sel nädalal vaatleme keerukaid ja raskeid küsimusi selle kohta, kuidas peaksid kristlased suhtuma poliitika päevaprobleemidesse. Kuna kristlased elavad mitmesuguste poliitiliste olukordade keskel, saame vaadelda ainult selgeid põhimõtteid, millised Piibel meile tegelikult annabki. See on nii vast seetõttu, et Issand, tundes erinevaid ja sageli delikaatseid situatsioone, millega Tema rahval sajandite jooksul tuleb silmitsi seista, avaldas küllalt arusaadavad põhimõtted, olemaks kasutatavad mis tahes olukordades Tema rahva elus.

Pilk nädalale: Milline mõju peaks kristlastel ühiskonnas olema? Kuidas peaksid kristlased suhtuma poliitilisse protsessi? Kas peaksid kristlased olema valitsuse liikmed? Milliseid põhimõtteid tuleks meil järgida, hoidmaks tasakaalus meie kodanikukohuseid meie kohustustega Issanda suhtes?

Õigustatud ettevaatus (Mt 5:13-16)

Paljud kristlased arvavad, et me peaksime loobuma maailmast. Maailm on nii kuri, nii segi ja nii võõrdunud Jumala algsest eesmärgist, et pole mingit lootust selle olukorra muutmiseks. Lisaks sellele — mida enam oleme maailmast hõivatud, seda suuremad on võimalused sellest veel enam saastatuks saada, kui me juba oleme. Tagasitõmbumine on ainus alternatiiv nende jaoks, kes soovivad Issandale ustavaks jääda. See väide võib kõlada usutavana, kuid kas on see piibellik?

Millist rolli ootab Jumal kristlast ühiskonnas etendavat? Mt 5:13-16.

Kristlastel tuleb teha omalt poolt kõik võimalik, olemaks ühiskonnale kasulik. Neid kutsutakse andma meeldivama maitse maailmale nende ümber ja levitama vaimulikku valgust. Keegi ütles kord: “Parem on süüdata üks küünel kui kiruda pimedust!”

Varases adventismis küsiti sageli, kas adventistist kristlasel on õige minna valimiskasti juurde. Tänapäeval tunnistab enamus seitsmenda päeva adventiste, et nende eesõigus on hääletada demokraatlikel valimistel ja referendumitel, aitamaks edendada tegevuskava, mis on kõige lähemal kuningriigi väärtuste ülalhoidmisele. Kuidas me seda teeme, sõltub paljus mitte üksnes meie poliitilisest ja ühiskondlikust miljööst, mis võib väga suuresti varieeruda riigist riiki, vaid samuti üksikliikmete arusaamadest mainitud parima tegevuskava suhtes kuningriigi väärtuste hoidmiseks. Kuna need küsimused võivad seonduda paljude võimalike riskidega, peaksime usklikena alati toimima õigustatud ettevaatusega, kui on tegemist ühiskondlike või poliitiliste küsimustega.

Kuidas tasakaalustad ülaltoodud Matteuse salmid tekstidega 2Kr 6:17 või Jk 4:4?

Küsimus enamikule kristlastest ei ole see, et peaksime otsima paremust mistahes ühiskonnas me oleme, vaid kuidas teha seda paremini viisil, mis ei kompromiteeri meie tunnistust või meie kohustusi Issanda ees. Vajaliku tasakaalu leidmine pole alati kerge. Sellistel juhtudel, mil need küsimused võivad omada väga tugevat mõju heaks või kurjaks koguduse või ühiskonna suhtes tervikuna, peaksid liikmed taotlema enam kui kunagi Issanda juhtimist ja teiste nõuandeid.

Kristlased valitsuses?

Kujutle oma rahvast vallutatuna võõra võimu poolt, mis okupeerib sinu maa, purustab selle sõjaväe, tapab tuhanded tsiviilisikud, teeb maatasa mitmed linnad ja võtab palju vange. Edasi kujutle, et üks neist vangidest saab mitte üksnes selle võitnud võimu valitseja soosikuks, vaid tegelikult teenib seda valitsejat ustavalt paljude aastate jooksul. Enamik inimesi tituleeriks selle isiku reeturiks, kas pole?

Kes on see ülalkirjeldatud Piibli isik? _____

Vastus on loomulikult Taaniel (vt Tn 1; 2:48, 49), kelle lugu (teiste hulgas) tõstatab igat laadi huvitavaid küsimusi poliitilise võimu ja autoriteedi positsioonis olevate ustavate inimeste rolli suhtes.

Milline teine piibellik kangeline sai jõuliseks poliitiliseks isikuks? 1Ms 41:41-44. _____

Kuigi poliitika maailm pakub kahtlemata palju võimalikke lõkse ükskõik millisele kristlasele, on olnud neid, kes on ustavalt teeninud valitsuse ametites. Isegi meie endi Seitsmenda Päeva Adventistide Koguduses on valitsuse ametisse haaratud isikuid. Hulk aastaid teenis adventistist kristlane Uganda peaministrina. Papua Uus Guineas moodustavad adventistid arvestatava protsendi elanikkonnast ja seega ei peaks olema üllatav, et seal on palju koguduseliikmeid kõrgetes valitsuse positsioonides. Sama olukord on mitmes väikeses saareriigis Vaikses ookeanis. Ja isegi riikides, kus adventistide protsent rahvastikust on väike, leiame adventiste parlamendi liikmetena või muudes kõrgetes ametites.

Mõttele sellele: Me usume, et Jumala käsk on Tema iseloomu ärakiri; st käsk, mille Ta on meile andnud, peegeldab Jumalat sellisena nagu Ta on. Seda meeles pidades — miks oleksime me paremas olukorras elades maal, kus kristlased on kaasatud poliitilises protsessis, mille käigus luuakse ka selle maa seadused? Samas, millised võimalikud ohud tulenevad nendelt, kes üritavad kasutada valitsuse võimu mingi religioosse tegevuskava soodustamisel?

Kuulekus, jah ... aga (Ap 5:29; Ro 13:1-5)

Loe Ro 13:1-5 ja 1Pe 2:13-15. Milliste hoiakute omamise eest poliitiliste juhtide suhtes hoiatavad need tekstid kristlasi?

Loe Ap 5:29 ja Ro 13:7. Kuidas aitavad need salmid meil paremini mõista eelmise küsimuse juures toodud tekste?

Kahtlemata peaksid kristlased mis tahes riigis elades olema head kodanikud, kuuletudes oma riigi seadustele. Samal ajal vastutavad nad Issanda järgijatena kõrgema Võimu ees – suurema ees kui on riigivalitsus, kellele neil tuleb osutada kohast austust ja lugupidamist, tasuda maksud ja lõivud (vt Ro 13:6, 7). Samal ajal ei pea me unustama, et Paulus ja Peetrus surid just nende võimude toimest, kellele kuuletuma olid nad rahvast käskinud. Seega on ilmselt võimude austamisel ja valitsusele kuuletumisel teatud piirid.

Üks jõuline näide selle kohta leidub USA ajaloos. 19. sajandiks, kui orjuse küsimus jaotas USA kristlaskonna kaheks, ei varjanud Ellen G. White, millisel poolel ta seisis.

“Kui inimeste seadused vastanduvad Jumala Sõna ja seadusega, tuleb meil kuuletuda viimasele, millised iganes võiksid tulemused olla. Meie riigi seadusele, mis nõuab meilt orja väljaandmist tema isandale, ei tule meil kuuletuda; ja meil tuleb taluda selle seaduse rikkumise tagajärgi. Ori ei ole ühegi inimese omand. Jumal on tema õiguspärane isand ja inimesel pole mingit õigust võtta endale Jumala osa ja pidada orja enda omandiks.” — Ellen G. White, 1T 201, 202.

Aastate jooksul on olnud palju näiteid passiivsest vastupanust riigivõimule rahva poolt, kes sihilikult rikuvad oma riigi seadust selleks, et esile kutsuda muutust poliitikas. Millised võimalikud ohud ootavad kristlasi, kes on segatud sellisesse aktsiooni? Samal ajal, millised olukorrad võivad esineda seal, kus nende kristlik kohustus nõuab nende sekkumist?

Maksude maksmine (Mt 22:15-21)

Vähestele inimestele, kui üldse, meeldib maksta kõrgeid makse. Kuid igas tänapäeva ühiskonnas peab riigis olema suurel hulgal raha valitsuse kavandatud projektide teostamiseks: haridus, tervishoid, teedehitus, tunnelid, sillad, politsei, sõjavägi jne. Meie võime arutleda, kas maksud peaksid olema nii suured kui need vahel on, kuid me ei või kahelda maksustamise seaduslikkuses.

Mida ütles Jeesus ise ja hiljem apostel Paulus maksustamise seaduslikkuse kohta võimude poolt? Mt 22:15.21; Ro 13:6.7.

Maks, millele on viidatud Mt 22, tuli “maksta keiserlikku kassesse igal riigi elanikul puberteedieast kuni 65. eluaastani. Juudid põlgasid seda kui korduvat meenutust tõsiasjast, et nad pidid alluma võõrale võimule enda maal.

Suhtumine maksude tasumisse jäi varases koguduses vaidlusküsimuseks. Paulus pidas peaaegu 30 aastat hiljem veel vajalikuks kehtestada juhis kristlaste jaoks. Riigivõim on Jumala poolt seatud ja makse tuleb tasuda “südametunnistuse pärast”. — Francis Wright Beare, *The Gospel According to Matthew* (Oxford, Eng.: Basil Blackwell, 1981), p. 439.

Millised muud põhimõtted tulevad mängu, kui me tegeleme oma maksudega? Lk 16:10-12; 2Kr 13:7.

Meil tuleb olla kõigis oma rahaasjades aus ja õiglane. See põhimõte laieneb ka sellele, mida meie võime saada või mida peame maksuma valitsusele. On ebaaus nõuda mingit hüve, millele meil pole õigust ja on sama väär võtta keisrilt, mis temale kuulub.

Muidugi võime me kasutada kõiki seaduslikke abinõusid oma maksude alandamiseks. Kuid ebaõigete nõudmiste esitamine ja valitsuse petmine on samasugune ebaausus kui oma tööandjalt või naabrilt varastamine. Kristlaselt ei saa oodata naeratust, kui tema maksud on suuremad oletatust, kuid temalt saab oodata ausust.

Oleta, et oled minevikus oma maksude osas petnud. Mida saad sa tagasimaksmiseks ette võtta?

Kristlike väärtuste propageerimine

Seitsmenda Päeva Adventistide Kogudus on alati tugevalt vastustanud igasugust riigi sekkumist kirikute ja teiste religioossete koosluste toiminguisse ning ümberpöörduvalt – organiseeritud religiooni sekkumist valitsuse küsimustesse. Üksikliikmed võivad otsustada teenida oma riiki kõrges ametis, kuid Adventkogudus arvab, et juriidilise isikuna peaks ta poliitikast eemale jääma.

See ei tähenda loomulikult, et kogudusel pole mingit huvi väärtuste suhtes, mida ühiskonnas arendatakse, ja et ta ei peaks kaasa rääkima ühiskonda mõjutavates moraali küsimustes. Oleks vale mõningaid meie väärtusi teistele peale sundida, kuid sama väär oleks mitte esitada jõulist tunnistust väärtuste suhtes, mis meie uskumist mööda muudaksid maailma paremaks elupaigaks. Siin pole alati kerge leida tasakaalu.

Milliseid näiteid võime leida Piiblist Issanda ustavate järgijate kohta, kes üritasid muuta valitsuse poliitikat?

Er 7: 1-7 _____

Tn 2:24-27 _____

2Ms 5:1-3 _____

Lisaks neile näidetele on kogu Piibel, eriti Vana Testament täis näiteid prohvetitest, kes üritasid mõjutada valitsuse poliitikat, st. püüda panna valitsejaid loobuma ärataganemisest, järgimaks Issandat. Muidugi erines tollane olukord radikaalselt tänasest. Sellele vaatamata pole midagi viltu, kui kristlased püüavad kasutada oma mõju, aitamaks esile tuua positiivseid moraalseid ja sotsiaalseid muutusi. Siiski pole alati kerge otsustada, milliseid muutusi nimelt peaks kogudus püüdma esile tuua ja kuidas seda teha. Mitte kõike patust ei peaks tehtama ebaseaduslikuks; siin vahetegemist ei ole kristlased kõikidel ajajärgudel alati mõistnud. Kuhu tõmmata piirjoon, on olnud ja on jätkuvalt kogudusele vastamiseks raske küsimus. Nagu varem mainitud, on see teema, mille puhul tuleb kasutada *pühitsetud ettevaatust*.

Milline on olnud sinu isiklik hoiak kiriku kaasahaaratuse suhtes poliitikas? Kas sa oled selle äge kaitsja või arvad sa, et kogudus peaks neist küsimustest eemale jääma? Põhjenda oma seisukohta.

Edasiseks uurimiseks: “Kristuse vastus ei olnud küsimusest kõrvalehiilimine. Hoides peos rooma münti, millel oli keisri nimi ja kujutis, kinnitas Jeesus, et Rooma võimu kaitse all elades tuleb sellele maksta ka nõutud toetust kõiges mis polnud vastuolus Jumala tahtega. Neil tuli olla rahumeelsed riigikodanikud, kes olid ometi esmajärjekorras kuulekad Jumalale.” — Ellen G. White, DA, Orig. lk. 602.

Küsimused aruteluks:

1. Ellen White oli väga aktiivne karskusliikumise pooldaja USA-s. Tegelikult oli ta nii kindlalt alkoholi keelustamise poolt, et õhutas inimesi hääletama keelustamise poolt — isegi kui see hääletamine viidaks läbi hingamispäeval. (Tsitaat selle kohta: A.L. White, *Ellen G. White: The Lonely Years* (Washington, D.C.: RH Pub. Assn. 1984) vol.1,160. Vestelge tema seisukoha tähenduse üle selle nädala õppetüki taustal.

2. Kas koguduse jaoks on seaduslik või isegi kohustus rääkida avameelselt mõne moraaliküsimuse üle, isegi kui see võib tõmmata koguduse poliitilisse väitlusse?

3. Kuigi elades sügava poliitilise korruptsiooni ajal, rääkis Jeesus väga vähe tolle aja poliitilistest olukordadest. Millise õppetunni saame tuletada Tema eeskujust? Milliseid õpetusi ei peaks me sellest eeskujust tuletama?

Kokkuvõte:

Kristlased on esmalt taevase kuningriigi kodanikud, kuid nad on päris kindlasti ka oma riigi kodanikud ja peavad aktsepteerima enda osa vastutusest, mida kõigil kodanikel kanda tuleks. Põhimõte keisrile temale kuuluva osa ja Jumalale Temale kuuluva osa andmisest annab meile avara visandi, millest lähtudes tuleks kristlastel toimida, mis tahes riigis nad ka elavad.

8. õppetükk — 14.-20. august

Kristuse teised lambad

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Jh 10:16; Jh 13:34.35.; 1Kr 13; 1Pe 1:12; Ilm 14:1-12.

Meelespeetav tekst: “Ja mul on veel teisi lambaid, kes ei ole sellest tarast, needki ma pean tooma siia, ja nad kuulevad minu häält ja siis on üks kari ja üks karjane” (Jh 10:16).

Kui tahes pühendunud peaksime me oma sõnumile ka olema, ei peaks me sinna lugema sisse rohkem, kui seal on, nagu näiteks arvamus, et meid seitsmenda päeva adventistidena ainsana päästetakse. See vaade ei ole ega ole kunagi olnud Seitsmenda Päeva Adventistide Koguduse ametlik seisukoht. “Meie tunnustame neid toiminguid, mis tõstavad Kristuse inimeste ees kõrgemale, osana jumalikust plaanist maailma evangeliseerimiseks ning me hindame kõrgelt kristlastest mehi ja naisi teistes konfessioonides, kes on hõivatud hingede võitmisega Kristusele.” — *General Conference Working Policy* (1999-2000), p. 494, Policy 0 100, art. 1.) Küsimus käesoleva nädala jaoks on: kuidas peaksime me suhtuma neisse teistesse kristlastesse, kes niipalju kui meie teame, on Kristuse vere läbi lunastatud?

Pilk nädalale: Kui sa ei pea olema selleks adventist, et olla päästetud, miks peaksime me püüdma kuulutada teistele kristlastele oma tõekspidamisi? Millised eelised annab meie usk meile teiste ees, kes on kristlased mingis teises kirikus või koguduses? Kuidas peaksime me suhtuma teistesse kristlastesse?

Teised lambad

Loe Jh 10:16. Mida Jeesus siin rõhutas? (Pea meeles, kellega Ta kõneles.) Millise põhimõtte saame meie tänapäeval tuletada Tema sõnadest, eriti selle nädala õppeaine kontekstist lähtudes?

Igäihe jaoks meie hulgas, kes õpetusest sõltudes otsustab kellegi päästetuse või päästmatuse üle, tähendab see mängida Jumalat. See tähendab võtta endale eesõigused, mis kuuluvad üksnes Temale. Issand üksi tunneb südant; Issand üksi saab otsustada motiivide üle; Issand üksi tunneb neid, kes on Tema omad. Seitsmenda päeva adventistidena kutsutakse meid kuulutama oma sõnumit maailmale; meid pole kutsutud otsustama, kes on või kes pole päästetud.

“Jumalal on palju lapsi protestantlikes kogudustes ja suur hulk katoliku kirikus, kes kuuletuvad ustavamalt valgusele ja toimivad vastavalt nende teadmistele paremini kui suur arv hingamispäeva pidavate adventistide hulgas, kes ei kõnni valguses.” — Ellen G. White, 3 SM, p. 386.

Kuidas aitavad järgmised kirjakohtad selgitada Issanda poolt Jh 10:16 öeldut?

Mk 9:38-40: _____

Ap 10:35: _____

2Ti 2:19: _____

Fakt on see, et Issandal on kõikjal maailmas Temale ustavaid inimesi, kes elavad kooskõlas neil oleva valgusega. Meie ülesanne, teatud mõttes, on anda neile rohkem valgust, juhtida neid valgusse, mis osutab täpsemini Jeesusele Kristusele ja Tema taastulekut ümbritsevatele sündmustele. Kõigil inimestel, mis tahes usust, on vaja kuulda, mis meil öelda on. Kuidas inimesed sellele reageerivad, on põhiliselt nende ja Jumala vaheline asi. Kõik, mida meie teha saame, on kuulutada, õpetada ja ilmutada oma elu kaudu inimestele Jumala armu ja armastust.

Kui sa ei pea olema adventist, et olla päästetud, milline on siis evangeeliumi kuulutamise püüde eesmärk? Vastamisel pea meeles Ilm 14:12.

Ajakohane tõde

Millise vastuse andsid eelmise päeva viimasele küsimusele? Kui sa ei pea olema adventist, olemaks päästetud, miks me siis peaksime üldse üritama tunnistada kristlastele teistest konfessioonidest. Lõppude lõpuks tuleb päästmine ainult Jeesuselt Kristuselt ja Tema poolt inimkonna eest Ristil tehtust; see ei olene liitumisest ühegi erilise usulise kogukonnaga, k.a. meie oma. Seega, miks näha vaeva tunnistamisega kristlastele teistes kogudustes?

Loe 2Pe 1:12. Millised arusaamad annab see salm, kuigi väljendatud meie tänasest taustast erinevas kontekstis, selle kohta, mis puudutab meie sõnumit ja vajadust selle levitamiseks kõikjal maailmas?

Tõsiasjaks jääb, et mitte keegi teine ei kuuluta, mida meil seitsmenda päeva adventistidena tuleb kuulutada. Ja see punkt omandab tähtsuse, eriti lõpupäevade kontekstis, mil kogu maailm jagatakse nendeks, kes sobivad ja kes ei sobi kirjeldusega Ilm 14:12.

Loe Ilm 14:1-12. Mis on siin kaalul?

Seitsmenda päeva adventistidena oleme kutsutud kuulutama igäühele Ilm 14. peatüki inglite sõnumit. Kristuse teised lambad peavad teada saada neid asju, mida meie teame; neil on vaja mõista, kuidas sügavad küsimused suurest võitlusest Kristuse ja Saatana vahel avalduvad aegade lõpul. Me oleme kutsutud suunama neid inimesi tekstide juurde, mis muudavad silmapaistvaks mitte ainult “Jeesuse usu”, vaid ka “Jumala käsud”, koos erilise rõhuga neljandal käsul. Taas, kuna me ei tunne kellegi südant, tuleb meil rääkida igäühele — “ustavatele kristlastele teistes kogudustes — ajakohase tõe sõnumit Ilm 14. Neil on vaja teada, mida meie teame, eriti kuna me läheneme lõpukriisile.

Loe Ilm 18:4. Keda kutsub Issand välja Baabülonist ja miks? Kuidas aitab see tekst meil paremini mõista, kuidas peame me suhtuma ustavatesse kristlastesse teistes konfessioonides?

Adventistlik erinevus: I osa

Kui tähtsad iganes on metsalise märki puudutavad teemad (nagu kirjeldatud Ilm 14), ei pea meie sõnum piirduma hoiatustega lõpuaja tagakiusamise kohta. Meile on antud nii palju, mis saab olla õnnistuseks praegu väga praktilisel ja isiklikul moel. Sellepärast peame seda jagama, isegi teiste konfessioonide kristlastega.

Järgnevad mõned tekstid, mis seonduvad meie sõnumiga. Kirjuta välja mõned hüved, mida omame siin ja praegu tänu nende oluliste tõdede mõistmisele:

2Ms 20:8-11: _____

Kg 9:10: _____

Ml 3:8-10: _____

Ro 8:34; He 8:1.2: _____

1Kr 6:19: _____

Kuigi mõningaid neist tõdedest teatud määral mõistetakse erinevate kristlaste poolt, oleme ainult meie need kenasti terviklikuks kimbuks sidunud. Need erilised adventistlikud tõed ei kirjelda üksnes vähese tähtsusega erinevusi teistest kristlastest. Need esitavad olulisi piibellikke mõisteid ning inimesed, kes neid ei tunne, minetavad midagi, mis võib suuresti muuta nende kristlikku kogemust. Adventistlik sõnum aitab meil mõista, kus me inimkonna ajaloos oleme. See paljastab Suure Võitluse panoraami, mis annab meile avarama pildi sellest, mida Jumal teeb meie mässava planeedi heaks. See räägib meile Jeesuse Kristuse jätkuvast taevasest teenistusest ja lootusest, mida Ta meile kui eksivatele patustele pakub.

Adventistlik sõnum aitab meil ka meie pühendumise läbi järgida Kristusele väga konkreetsel moel: kogedes füüsilist ja vaimulikku puhkust Jumala pühal päeval, elades ustava majapidajana kõiges, mis meile on usaldatud, ja õppides hoolitsema oma keha eest, kuni oleme veel selles surelikus inimkehas.

Kui keegi kristlane mõnest teisest konfessioonist küsib, milles erineb adventistide usk sellest, mida enamus teisi evangeelseid kristlasi usub, mida sa vastaksid?

Adventistlik erinevus: II osa

Ainult see, et keegi on kristlane, ei tähenda, et tema jaoks pole õppida enam mingit tõde. Vastupidi. Paljud Pauluse kirjadest kirjutati kristlastele sageli eelduses, et need inimesed tunnevad juba Jumalat ja on juba usklikud. Enamus Uuest Testamendist kirjutati tõepoolest usklilele. Sellele vaatamata ei lakanud Paulus (ega teised) andmast kogudusele rohkem valgust.

Loe Ro 1:1-7; Ga 1:1-5; Ef 1:1-4; 1Te 4:13-18. Kuidas aitavad need tekstid kinnitada ülalmainitud mõtet?

Suheldes teiste kristlastega tuleb meil pidada meeles, et pole meie otsustada, kes on päästetud ja kes mitte. Pigem seisneb küsimus selles, kas meil on midagi öelda, mitte ainult maailmale üldiselt, vaid teistele kristlastele? Vastus on muidugi, et meil enamasti kindlasti on.

Näiteks usuvad miljonid kristlased, et surnud lähevad kohe pärast surma otse taevasse või põrgusse. Teised usuvad puhastustule olemasolu, kus surnud puhastatakse maisest enne sisenemist taevasse. Seetõttu pole neil inimestel mingit kaitset igat liiki spiritismi vastu ja kes teab kui paljud kardavad, et just praegu mõned armastatud inimesed kannatavad igavese piina leekides?

Teised taas usuvad, et lõpusündmused algavad suure, kaaluka Lähis-Ida sõjaga, milles teatud antikristlik jõud sõlmib liidu juutidega Iisraelis — sündmus, mis algatab teatava seitsme-aastase ahistuse perioodi, enne mida kõik tõelised kristlased võetakse taevasse. Enamusel selliselt uskuvaist pole mingit üldkäsitust sellest, kuidas Roomat, Ameerikat ja hingamispäeva küsimust puudutavad lõpusündmused lahti rulluvad.

Kogu maailmas ei ole paljudel kristlastel mingit teadmist tervise põhimõtetest; seega söövad, joovad ja elavad nad väga sarnaselt mitte-kristliku maailmaga.

Miljonid teised usuvad, et päästmise võib leida Jeesuses ainult nende koguduse-ihu vahenduse läbi ja et nad peavad sooritama mitmesuguseid tegevusi selleks, et Kristuse teened nende kohta kehtiksid.

Enamik kristlikust maailmast ignoreerib täielikult mitte ainult seitsmenda päeva hingamispäeva, vaid kogu arusaama teatud tõsisest puhkepäevast. Nad jäävad ilma mitte üksnes hingamispäeva vaimulikest õnnistustest, vaid minetavad ka füüsilise uuenemise, mida hingamispäeva pühitsemine pakub.

Milliseid muid asju õpetame meie kui seitsmenda päeva adventistid, mis võiksid isegi praegu olla õnnistuseks teistele kristlastele?

Armastage üksteist

“Uue käsusõna ma annan teile, et te üksteist peate armastama, nõnda nagu mina teid olen armastanud; et teiegi üksteist armastaksite! Sellest tunnevad kõik, et teie olete minu jüngrid, kui teil on armastus isekeskis” (Jh 13:34.35).

Loe ülaltoodud Jeesuse sõnad. Millest peavad kõik tundma, kes on Kristuse jüngrid? Kui hästi on Tema jüngrid järginud seda käsku?

Pole kahtlust: kristlased peavad osutama armastust üksteise suhtes. Kahjuks on see vaevalt nii olnud. Ajalugu on täis näiteid mitte ainult vihkamisest erinevate kirikute vahel, vaid ka vägivaldsusest.

Milline iganes on Kristuse sõnade otsene mõte, vaevalt tähendavad need, et peaksime armastama ainult enda konfessiooni kuuluvaid inimesi. See armastus peaks ületama kõik konfessioonide piirid, mitte aga olema limiteeritud neile, kes tunnevad tõde. Tegelikult pole jõulisemat tunnistust tõe poolt, kui sellest tõest tärpanud ja tulenev armastus.

Loomulikult ei tähenda kellegi armastamine nõustumist tema uskumustega; pigem on see nende inimeste väärtuse tunnustamine Jumala silmis ja ühtsus nendega Jeesuse järgijatena, kui tahes erinevad võiksid praegusel hetkel olla meie väljendusvormid.

Seitsmenda päeva adventistidena, selle arusaamisega, mis meile on antud Jumala armastusest meie suhtes ja mis eriliselt avaldub ajakohase tõe kontekstis, peaksime me olema kõige armastavamad kõigist kristlastest. Seda seetõttu, et kellele on palju antud, sellelt oodatakse palju, ja kuna meile on antud palju, peaksime meiegi palju andma ja mitte ainult maailmale üldiselt, vaid ka meie vendadele ja õdedele teistes kogudustes. Ja miski, mida me anda saame, ei tähenda ilma armastuseta midagi.

Vaatle enda isiklikku suhtlemist kristlastega teistest konfessioonidest. Kas sa vaatad neile alla? Kas sa näed neis midagi neilt õpitavat? Kas tunned vajadust rääkida neile, mida meie teame! Sel nädalal uuritu alusel — milliseid muutusi, kui üldse, peaksid oma hoiakutes nende suhtes teostama?

Edasiseks uurimiseks: “Meie töölised peaksid püüdma läheneda teiste konfessioonide töölistele. Nad peaksid palvetama nende eest ja koos nendega, kelle eest Kristus teenib Vahemehena. Neil lasub tõsine vastutus. Kristuse käskjalgadena peaksime me ilmutama sügavat tõsist huvi karja nende karjaste suhtes.” — Ellen G. White, 6T 78.

“Teil võib olla võimalus kõnelda teistes kirikutes. Neid võimalusi kasutades meenutage Õnnistegija sõnu: “Olge siis arukad nagu maod ja vagurad nagu tuvid!” Ärge äratage vaenlase kurjust hukkamõistvate kõnedega. Nii sulgete tõele ukse. Inimestele tuleb viia selge sõnum. Kuid hoiduge vastupanu äratamisest. On palju hingi, kes tuleb päästa. Vältige igasuguseid karme väljendeid. Nii sõnas kui teos olge targad õndsuseks, esindades Kristust kõigi ees, kellega kokku puutute. Las kõik näevad, et teil on kingadeks jalas valmidus rahuevangeeliumi ja hea tahte kuulutamiseks inimestele. Imeväärsed on tagajärjed, kui me alustame tööd, täidetud Kristuse Vaimuga. Kui abi vajame, siis see ka tuleb, eeldades, et viime tööd edasi õiguses, halastuses ja armastuses. Tõde võidab.” — Ellen G. White, *Evangelism*, orig. lk. 563,564.

Küsimused aruteluks:

1. Kujutle, et sulle antakse sõna teises kirikus; see on su ainus võimalus seal kõnelda. Mida sa ütleksid; mida sa ei ütleks ja miks?
2. Kas on vale osaleda jumalateenistusel koos kristlastega nende kirikus pühapäeval või ei ole? Õigusta oma vastust.

Kokkuvõte: Kõik meie suhted teiste kristlastega peaksid olema kantud soojast austusest nende kui vendade ja õdede vastu Kristuses. Kuid samal ajal tuleb meil olla kindel meie identiteedis seitsmenda päeva adventistidena ja me peame õige võimaluse tulles olema valmis rääkima neile asjadest, mida usume ja mida neil on vaja teada. Ja just sama tähtis — neil on vaja näha meie elus meie kogemuse reaalsust Kristusega, mis peab avalduma meie tingimusteta armastuse kaudu.

9. õppetükk — 21.-27. august

Kuidas suhtuda mitte-kristlastesse

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Jh 14:6; Ap 4:12; Ro 1:18-20; 2:14-16; Ilm 14:6.7; Fi 2:5-11.

Meelespeetav tekst: “Ja ühegi muu sees ei ole päästet; sest ei ole antud taeva all inimestele ühtki muud nime, kelles neid päästetakse” (Ap 4:12).

Paljud tänapäeva inimesed ei taha enam midagi kuulda absoluutsest tõest. Erinevaid religioone, kaasa arvatud kristlik usk, vaadatakse kui võrdselt paikapidavaid viise sealpoolsuse saavutamiseks. Paljud väidavad, et põhi-olemuslikult kummardame me kõik sama Jumalat — me lihtsalt teeme seda erinevalt, lähtudes erinevatest ajaloolistest ja kultuurilistest olukordadest. Igaihele peaks lubatama omada isiklikku tõde. Ja ükski religiooni süsteem ei peaks pretendeerima üleolekule teistest.

Kristlastena hülgame me loomulikult sellise käsituse. Meie kristluse tõeline olemus nõuab meilt seda. Me väidame, et Kristuse usk on unikaalne ja et meil tuleb kõikjal jätkata inimeste kutsumist saamaks Tema jüngeriteks.

Järelilikult jääb meile küsimus: kuidas peaksime me suhtuma neisse, kes ei jaga meie kristlikku usku? Sel nädalal vaatleme mõningaid seda olulist teemat puudutavaid selgeid põhimõtteid.

Pilk nädalale: Miks tuleb meil kristlastena hüljata arusaam, et kõik religioonid on võrdsed? Kuidas peaksime kohtlema mitte-kristlasi? Milline on parim moodus neile tunnistamiseks? Miks peaksime me neile tunnistama? Kellele lähevad kolme ingliskeelse sõnumid?

Parandamatult religioosne

Kogu inimajaloo kestel peaaegu igas kultuuris, igal ajastul, isegi kõige vaenulikemates olukordades on inimestel olnud usk mingit sorti jumalasse või jumalatesse. Läbi sajandite on küsitud: kust tuleb see usk? Kas religioon mõeldi välja või “avastati”? Kas inimolemuse usk Jumalasse pärineb inimolemuses endas mingi sisemise vajaduse heijastusena? Kas inimsugu on alati olnud religioosne? Ja kui on, miks?

Kristlastena usume me, et usk pärineb Jumalast, kes on ilmutanud iseennast meile erineval moel, suurima ilmutuse olles Jeesuse Kristuse lihassetulek, milles Ta ilmutas meile Jumala armastust ja ennastohverdavat iseloomu.

Ometi ei ole igaüks kuulnud või tunda õppinud häid sõnumeid meie Issanda armastusest ja iseloomust. Jumal pole siiski meid inimesi hüljanud. Pea meeles, Ristil suri Kristus kogu maailma pattude eest (1Jh 2:2; Jh 3:16). Ta kannatas surma iga inimese eest (He 2:9). Mitte ühtki ei arvatud välja, isegi mitte neid, kes pole kunagi kuulnud ega kuule kunagi Kristuse surmast, vähemalt mitte selles elus. Miks pidi Issand surema nende heaks, kui neile pole mingil moel pakutud päästmise valikuvõimalust?

Loe Ro 1:18-20; 2:14-16. Mida ütlevad meile need tekstid nende kohta, kes pole otseselt kuulnud Jeesusest ja Tema pakutavast päästest? Kas nad on siiski vastutavad Jumala ees, ja kui, miks?

Need, kes teadlikult pööravad selja Jumalale, teevad seda päris kindlasti riskeerides igavikuga. Kuid paljud on elanud alati pimeduses mitte enda süü pärast. Ometi on ka neil inimestel olnud piiratud ilmutus Jumalast, ja seetõttu peetakse neid vastutavaks ainult selle eest, mida nad oma südame sügavustes teavad.

Inglise poeet Samuel Coleridge soovitas kord, et kurjategijate vanglasse lukustamise asemel peaks seaduserikkujad viima loodusesse, kus nad looduse maailma “pehmeid mõjusid” nähes pöördusid oma kurjadelt teedelt. Kui kena see idealiseeritud ja romantiline mõte looduse mõjust ka ei oleks, miks ei annaks see soovitud tulemusi? Millistes piirides võime saada teavet Jumala, tõe ja moraalsuse kohta ainuüksi loodusest?

Üldised väited

Loe Jh 14:6. Mida ütleb Jeesus? Miks oleks paljudel inimestel, eriti tänapäeva maailmas, neid sõnu väga raske tunnustada?

Piibli usk ei tea midagi relativismi mõistest, mis tähendab, et iga inimene taotleb oma isikliku “tõe” versiooni. Eksisteerib ainult üks Jumal, üks Looja, üks Lunastaja, üks Käsuandja ja üks päästmise vahend. Lähtudes selle tõelisest olemusest, mida meie kristlastena usume — et *kogu* maailm on langenud pattu ja et Ristil võttis Jeesus Kristus kõigi inimeste patud enese peale, päästmaks kõik, kes Tema usus vastu võtavad — on raske mõista, kuidas saavad olla erinevad tõed erinevate inimeste jaoks. Just samad Piibli väited, mis puudutavad loomist, lunastust, pattu, on universaalsed, hõlmates iga inimolevuse. Neist väidetest lähtudes ei ole niisiis realistlik võtta tõena, et iga teine vaimulik või religioosne teerada on kehtiv seni, kuni nendel radadel viibijad tegutsevad siirast ja armastavast südamest.

Otsi järgnevad tekstid. Mida rõhutavad need Piibli väidete universaalsuse kohta? 1Ms 1:1; Ro 3:23; 5:12; He 2:9; Ilm 20:13.

See kõik tähendab, et meie kristlastena peaksime kuulutama mitte-kristlastele, jagades nendega oma uskumusi. Kui kristlus on õige, siis peavad teised religioonid olema valed. See ei tähenda, et neis uskudes pole midagi head, ja kindlasti pole me seisukohal, et otsustada teiste südamete üle, millised iganes on nende uskumused. Selle asemel tuleb meil kristluse universaalsete väidete tõttu tasaduses, alandlikkuses ja armastuses rääkida teistele häid sõnumeid armastavast Jumalast, kes saatis oma Poja inimlihasse ja selles lihas lunastas maailma patust. Ristil toimunu kehtib igaühe kohta; sellepärast tuleb sellest igaühele rääkida.

Kuidas vastad sa kellelegi, kes väidab: “Hästi, sinu religioon on ainult *sinu* tõde; minul on oma tõde”? Mis on viltu selle väite juures?

Kristus – ainus tee (Ap 4:12)

Sageli rõhutatakse, et teistel religioonidel on samuti nende kangelased, nagu kristlusel on Kristus. Ja tõesti, meil peab olema suur respekt Muhamedi ees, kes rõhutas — ülimalt polüteistlikus ühiskonnas — ühe Jumala kummardamist. Kes ei austaks ega imetleks Gautema Buddha kaastunnet inimkannatuse suhtes? Samuti on palju head ka Konfuutsiuse sügavates õpetustes.

Kuid neid inimesi ei saa võrrelda Jeesuse Kristusega, ei selles, kes nad olid või mis nad teostasid või isegi väitsid maailma jaoks teostavat. Arvata, et Jeesus ja need teised on lihtsalt erinevad versioonid headest inimestest õpetamas häid asju, tähendab Pühakirja põhiliste õpetuste jõhkvalt pahupidi pööramist. Piibel õpetab, et Jeesus on maailma Päästja. Me kas võtame selle väite täielikult vastu, või hülgame selle täielikult. Siin on võimatu leida keskteed, minna mingile kompromissile.

Millist põhjapanevat tõde peame me kristluse võrdlemisel teiste religioonidega tunnistama? Ap 4:12; vt ka Js 45:5.

Just Kristuse poolt teostatu universaalsuse tõttu — olles nüüd lunastatud Jeesuse poolt (Ef 1:7; Kl 1:14; He 9:12) — peaksime meie kristlastena olema motiveeritud rääkima teistele sellest, et nad usu läbi võivad samuti osa saada Jumala töotustest neile.

“Kuidas peaksime me niisiis suhtuma inimestesse teistest religioonidest? Elkkõige peame me kohtlema neid kui kaasinimesi — lugupidamise ja austusega. ... Meil tuleb läheneda neile avatult, valmis kuulama ja õppima. Oma piiratuses ei oma me kõike, mida vajame mingis meie kogemuse punktis. Erinevad rõhuasetused võivad aidata tugevdada meie isiklikku kogemust. Ka ei peaks me andestust paluma selle pärast, mida me usume või meie veendumuse pärast, et meil on tõde Jeesuse Kristuse kogemises. Kunagi ei peaks me kõhkleva teisele tunnistada. Kuid meie püüded peavad alati peegeldama alandlikkust ja vältima võidurõõmu vaimu või imperialismi kavalat hoiakut.” — S. Kubo, *The God of Relationships*, p. 138.

Kuidas osutad sa austust inimeste ja nende isikliku usu ning ausameelsuse suhtes, samal ajal välja praakides nende uskumused? Või kas sa seda suudad?

Kõigeks kõigile inimestele

Kuigi tõed, mida usume, on igavesed ja muutumatud, on olukorrad, milles neid tõdesid levitame, pidevas muutumises. Lähenemisviis, mis sobib India shamaani puhul, ei sobi New Age'i kuuluva Saksa pankuri juures; tunnistas Kanada eskimole, kes elab Yukoni äärmises lõpus, ei saa sarnaneda Singapuri ärimagnaadile antuga. Kuigi sõnum on sama, erinevad meetodid.

Kuidas rakendas apostel Paulus seda põhiprintsiipi oma teenistuses? Ap 16:1-3; 1Kr 19-23. Kuidas selgitab see tema tegutsemist Jeruusalemmas? Ap 21:17-26. Millist teenimise põhimõtet näeme siin Pauluse sõnade ja toimimise kaudu? Pea mees ka, et tema on sama mees, kes kirjutas Ga 1:8.9.

“Rohkem kui 2 miljardit maailma rahvastikust kuulevad evangeeliumi ainult juhul, kui kultuuribarjäärid ületanud misjonärid teevad iseendid sulasteks ja muutuvad neile kõigeks. Aafrika suguharudest heavy-metal rokkaritena New York City “dzunglites”, arenenud professionaalidest naabruses asuvate rahutute teismelisteni vajavad inimesed meeleheitlikult evangeeliumi sõnumit neile arusaadaval moel. Kes alandavad iseend ja kehastuvad orjadeks nende hingede pärast? Kes läbivad raske, riskantse protsessi, nii et teised kuuleksid arusaadavat evangeeliumi?” — Jon Dybdahl, “Cross-Cultural Adaptation: How to Contextualize the Gospel”, Ministry, nov. 1992, p. 12.

Millisel täiuslikul moel realiseerus see põhimõte inimesteni jõudmisest nende keskkonnas meie Päästja teenistuses? Fi 2:5-11.

Kristus tuli kohtuma meiega seal, kus me oleme. Ta võttis enesele inimese kuju. Ta rääkis inimeste keeles. Ta sai üheks meie hulgast. Kui 21. sajandi alguse kogudus soovib jõuda tänapäeva maailmani sõnumiga Kristusest, tuleb tal kohtuda inimestega seal, kus need on, ja kasutada tänapäeva keelt, mitte sajanditagust.

Ainult Kristuse meetod

Sel nädalal oleme püüdnud osutada tähelepanu ühele meie usu universaalsust puudutavale sõlmpunktile: me ei saa olla ustavad sellele, mida usume, kui me ei usu, et meile nii palju lootust pakkuvad tõed pakuvad samasugust lootust igale teisele inimolendile. Nende tõdede olemus hüüab meid, et räägiksime neist edasi teistele. See on tõepoolest meie kui seitsmenda päeva adventistide identiteedi oluline komponent. Sellepärast olemegi me Jumala armu läbi esindatud peaaegu igas maailma riigis.

Loe Ilm 14:6.7, esimese inglī sõnumi. Kellele kästakse meil seda kuulutada?

Selle iga rahvahõimu, suguharu, keele ja rahva hulgas on inimesi igast erinevast religioonist. Meie ülesanne on meie ette asetatud väga selgetes terminites.

Samaaegselt tuleb meil meeles pidada, et ükskõik, kus inimesed elavad, milline on nende usk, nende arusaamad, oleme kõik ühesugused Jumala näo järgi loodud olendid – olendid, kes on patused ja kellel on põhivajadused. Adventistidest kristlastena usume meie, et valgus, mis Jumal meile andnud on, saab rahuldada need vajadused paremini kui miski muu maailma poolt pakutav. Mida paremini püüame rahuldada neid vajadusi, seda enam saame me mitte-kristlikule maailmale ilmutada Jumala armastust ja iseloomu ning seda tulemuslikum on meie tunnistus.

Vaatle järgnevat Ellen White'i tsitaati: “Ainult Kristuse meetod kindlustab edu inimesteni jõudmises. Päästja suhtles inimestega kui see, kes soovis neile head. Ta näitas neile oma kaastunnet, rahuldada nende vajadusi ja võitis nende usalduse. Siis kutsus Ta: “Järgi mind!” — Ellen G. White, MH, p. 143. Miks on selline lähenemine tõhus inimrühmadeni jõudmiseks?

Me elame haigetsaanud, kannatavate inimestega täidetud maailmas. Hea sõnum on, et me kummardame ja tunneme Issandat, kes hoolib neist inimestest ja nende kannatustest. Adventistidena suudame teenida neid isegi läbi meie isiklike kannatuste ja juhtida neid millegi parema juurde selles elus, samuti selle ühe ja ainsa juurde, kes saab anda neile igavese elu. See on meie kutse; teha midagi muud tähendab olla ustavusetu sellele kutsele.

Edasiseks uurimiseks: “Ka paganate hulgas on neid, kes on olnud õnnistuseks. Enne, kui elusõnad nende kõrvu kandusid, on nad kohelnud misjonäre sõbralikult ning aidanud neid isegi oma elu kaalule pannes. Paganate hulgas on inimesi, kes teadmatult teenivad Jumalat – neid, kellele ükski inimene pole iial valgust toonud, ometi nad ei hukku. Ehkki nad ei tea midagi Jumala kirjutatud käsust, on neid kõnetanud Tema hääl looduse kaudu ning nad on toiminud käsu nõuete kohaselt. Nende teod tõestavad, et Püha Vaim on puudutanud nende südant ja Jumal tunnistab nad oma lasteks.” — Ellen G. White, DA, orig. lk. 638.

“On vaja, et saaksime isiklikus töös inimestele väga lähedale. Kui vähem aega kulutatakse jutlustamisele ja rohkem isiklikuks tööks inimestega, oleks näha palju suuremaid tagajärgi. Vaeste vajadusi tuleb rahuldada, haigete eest hoolitseda, kurbi ja rõhutuid trööstida, teadmatuses viibijaid õpetada, kogenematutele nõu anda. Peame nutma nutjatega ja olema rõõmsad rõõmsatega. Kui kõige sellega kaasneb veenmisjõud, palve ja Jumala armastuse vägi, siis ei saa töö viljatuks jääda.” — Ellen G. White, CD, orig. lk. 458.

Küsimused aruteluks:

1. Vaatle Ellen White'i viimast tsitaati. Kuidas saab sinu kogudus tervikuna neid põhimõtteid teie ühiskonnas paremini kuulutada?
2. Millise määrani sõltub uskmataste igavene saatus usklikest? Miks otsustas Jumal kaasata inimesed Tema lunastusplaani?

Kokkuvõte: Kristlastena ei arva meie, et meie usk on ainult üks paljudest lõppkokkuvõttes Jumala juurde viivatest radadest. Piibel teeb selgeks, et on ainult üks tee — läbi Jeesuse Kristuse. Järelikult saab otsustavaks, et me tunnistame neile, kes on teistest uskkondadest; ja kõige tulemusrikkam viis selleks toimub lahke, armastava, ennastohverdava teenimise läbi. Selliselt tuleb meil suhtuda mitte-kristlastesse. Selline peaks olema ka meie kui seitsmenda päeva adventistide olemus.

10. õppetükk — 28. august - 3. september

Armastada oma vaenlasi?

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Jr 31:31-34; Mt 5:44; 6:12; Lk 6:27-36; 23:1-34.

Meelespeetav tekst: “Kui võimalik on ja niipalju kui teist oleneb, pidage rahu kõigi inimeste suhtes” (Ro 12:8).

Mõned inimesed omavad või väidavad omavat ainult sõpru ja üldse mitte vaenlasi; mõnel pole ühtegi sõpra, ainult vaenlased. Enamus meist on kuskil vahepeal: meil on sõpru, kuid me ei saa ka igaühega läbi. See võib näida elu lihtsa tõsiasjana, kuid kristlastena ei tohi me kehitada lihtsalt õlgu, kui meie suhtlemine mõningate teistega on katkenud või kui me kanname endas usaldamatuse, isegi antipaatiat tundeid mõnede inimeste suhtes. Ka ei peaks jätma meid ükskõikseks, kui mõnel inimesel on probleeme meiega. kristlik armastuse sõnum kuulub asjakohasena meie suhtlemisse nendega, kelle suhtes tunneme vastumeelsust, või veel halvem, isegi vihkamist.

Meid manitsetakse “pöörduma kurjast ja tegema head” ning “otsima rahu ja seda taga nõudma,” nii kuis suudame (L 34:15). Kuigi on oluline mitte unustada avaramat vaatenurka, keskendumise sel nädalal iseendile ja meie suhtumisviisile neisse, kellega meil on (kas leebelt väljendades?) lahendamata küsimusi.

Pilk nädalale: Mida räägib Kristuse eeskuju ristil meile vaenlaste armastamise kohta? Kuidas suudame me oma vaenlasi armastada? Miks peaksime seda tegema? Miks tuleb meil andestada, enne kui suudame armastada?

Jeesus ja Tema vaenlased

“Aga Jeesus ütles: “Isa, anna neile andeks, sest nad ei tea, mida nad teevad” (Lk 23:34).

Loe Lk 23:1-34, vaadates üle sündmused, mis panid Kristuse ütlema need uskumatud sõnad. Kõige Jeesusega toimunu – Tema kohtlemise, pilkamise, mõnitamise, Tema peale valetamise – valguses: millise suurepärase õppetunni saame siit oma vaenlaste kohtlemise jaoks?

Olles mitte vastu võetud, teotatud, pilgatud, piinatud, oli Jeesusel kõigiti alus vihata neid, kes Teda selliselt kohtlesid. Ja ometi, keset oma kannatusi, keset enda isiklikku alandamist, Jeesus — unustades enda — palus nende eest, keda enamiku standardite alusel tulnuks pidada Tema vaenlasteks. Milline võimas noomitus meie uhkusele, kadedusele ja sallimatusele teiste suhtes!

Paljud ajaloo õelamaist ja nurjatumaist isikuist on olnud võimelised osutama lahkust ja armastust neile, kes olid lahked ja armastavad nende suhtes. Seda suudab peaaegu igaüks. Kuid me näeme siin Jeesust muutmas tegelikkuseks põhimõtte, mis peegeldab midagi suuremat: tingimusteta armastust ka nende vastu, kes Temale vihkamisega vastasid. On raske kujutleda võimsamat tunnistust maailmale meie Jumala armastusest ja Tema väest toimida meie elus.

See suhtumine avab teatud mõttes risti olemuse. “Sest kui meid Jumalaga lepitati tema Poja surma kaudu, kui me alles olime Jumala vaenlased, kui palju enam päästetakse meid tema elu läbi nüüd, kus me juba oleme lepitatud” (Ro 5:10). Teisisõnu, vaatamata meie suhtumisele Jumalasse, puistas Ta iseenese välja meie jaoks Jeesuse elu ja kannatamise läbi. Ja Ta tegi seda isegi ajal, mil meie olime patused, ajal, mil olime Temast võõrdunud ja eemaldunud. Sellise eeskujuga meie ees, kuidas saaksime me teha midagi muud, kui Jumala armu läbi püüda ilmutada ise seda sama põhimõtet?

Vaata uuesti Lk 23:1-34. Millisel sarnasel moel on sind koheldud ülekohtuselt? Kuidas reageerisid? Mida räägib sulle sinu Kristuse omale vastupidine reageering su isiklikust vajadusest armus kasvada?

Armastades oma vaenlasi (Mt 5:44; Lk 6:27-36)

Gandhi (1869-1948) ütles kord: “On küllalt kerge olla sõbralik oma sõprade vastu. Kuid kohelda sõbrana seda, kes peab end sinu vaenlaseks, on tõelise usu tuum.” — *Non-Violence in Peace and War* (1945), vol. 2 sect. 248. Need sõnad kõlavad nagu kaja ühelt, kes täiuslikumalt Gandhist rakendas ellu, mida Ta kuulutas.

Milline Kristuse antud põhiprintsiip peab juhtima meie suhtlemist nendega, kes on häälestatud meie vastu? Mt 5:44; Lk 6:27-36.

Kasvades üles Galileas, poliitilise rahutuse poolest kuulsas maakonnas, ja elades halastamatu võõrvõimu poolt okupeeritud maal, oli Kristus tuttav kodanikurahutuste, sõja, türannia ja vaenlastega. Kui Ta alustas oma tööd ja esitas väljakutse Tema aja religioosse eliidi uskumustele ja toimingutele, sai Ta paratamatult palju vihaseid vaenlasi. Kuid Ta armastas tõepoolest oma vaenlasi, kuigi Ta vahistati toorelt, piitsutati ja naelutati ristile (Lk 23:34).

Vaata üle järgnevad tekstid, mis detailsemalt selgitavad, mida tähendab meie vaenlaste armastamine:

Õp 24:17: _____

Õp 25:21: _____

Mt 5:38-42: _____

Ef 4:26: _____

“Meil tuleb armastada oma vaenlasi samasuguse armastusega, millega Kristus armastas oma vaenlasi, andes oma elu nende päästmiseks. Mõni võib öelda: “See on raske käsk; sest mina soovin hoiduda oma vaenlastest nii kaugele kui võimalik.” Kuid tegutsedes enda isikliku kalduvuse kohaselt ei levita sa meie Päästja antud põhimõtteid.” “Tehke head”, ütles Ta “neile, kes teid vihkavad ja palvetage nende eest, kes teid halvaks panevad ja taga kiusavad...” See tekst illustreerib üht lüli kristlikus täiuslikkuses. Sel ajal, kui meie alles Jumala vaenlased olime, andis Kristus meie eest oma elu. Meil tuleb järgida Tema eeskuju.” — EGW, *Medical Ministry*, pp. 253, 254.

Meid on inspiratsiooni kaudu kindlasti kästud armastada meie vaenlasi. Kui nüüd keegi sinult küsiks: “Kuidas armastad sa oma vaenlasi?”, mida sa vastaksid?

Kasvata meie usku

Kahel päeval oleme käsitanud üht ülevamaist põhimõtteist Pühakirjas: armastada mitte ainult neid, kes meid armastavad, vaid armastada oma vaenlasi. Meil pole selle kohta mitte üksnes Kristuse sõnad, vaid ka Tema eeskuju, ilmutatud selgemini Ristil – kahtlemata selle põhimõtte suurim avaldumine universumis.

Üks asi on saada käsk millegi tegemiseks – teada, mida teha või isegi tahta seda teha. Teine asi on siiski olla võimeline seda tegema. Siin vajame me võib-olla enam kui milleski muus oma elus jõudu ülevalt.

Loe Mt 18:21.22 ja Lk 17:3-5. Millise küsimuse esitavad jüngrid Jeesusele? Kuidas Ta vastab? Kuidas reageerivad nad Jeesuse vastusele?

“Issand, kasvata meie usku.” Kes meist ei ühineks nende sooviga? Jeesus suunab nad siin standardi juurde, mis ulatub kaugemale sellest, mida isegi paljud kõige andestavamatest inimestest taotleksid – seetõttu on nende reageering nii arukas. Nad soovivad seda teha, kuid mõistavad, et vajavad midagi enam kui neis endis selle teostamiseks hetkel on. Järelikult pöörduvad nad abi saamiseks Jeesuse poole.

Usk on loomulikult and (Ef 2:8), kuid on väga palju, mida meie saame teha selle anni vastuvõtmiseks, paljundamiseks ja tugevdamiseks. Siin mängivad olulist rolli palveelu, pühendumine ja mõtisklemine Kristusest. Ainult juhul, kui me anname end üle Issandale, kui arvame end surnuks iseendale ja patule (Ro 6:10.11), kui me lubame Issandal meis töötada (s. 4), oleme me Jumala armu läbi võimelised armastama oma vaenlasi, palvetama nende eest ja tegema neile head.

Jäetuna omapead, ei luba meie patune, kättemaksuhimuline süda meil iial armastada oma vaenlasi. Sellepärast vajame me pidevat enese üleandmist Issandale ja selle saame me teostada ainult meiepoolse teadliku otsusega.

Kes on sinu vaenlased? Mis teeb nad sinu vaenlasteks? Kui sa neid ei armasta, milline on esimene samm, mille selles suunas vähemalt teha võiksid?

Andestamise arm (Jr 31:31-34; Mt 6:12)

Enne kui me suudame armastada oma vaenlasi, peame me neile andestama; ja enne kui me suudame andestada, peame me esmalt õppima vastu võtma andestust. Kristlik elu algab siin: kindlus, et oled vastu võetud Jumala poolt, ja kindlus andestusest usu läbi meie ülestõusnud Issandasse.

Kuidas meenutab Meie Isa palve meile, et meil tuleb olla valmis andestama neile, kes on meie vastu patustanud? Jr 31:31-34; Mt 6:12; He 8:12.

“Kui me tõeliselt tunneme Kristust oma Päästjana, on meie süda murdunud ega saa olla kalk ning me ei saa keelduda andestamisest. Kui sa keeldud kellelegi andestamast, siis oletan ma, et sulle pole kunagi andestatud. ... Palveta Jumala poole ja ütle: “Andesta mulle, oo, Jumal, nagu mina andestan teistele selle tõttu, mida Sina oled minu eest teinud. Kõik, mida ma palun, on, et Sa andestaksid mulle samal viisil; mitte samal määral, kuna kõik, mida mina teen, on ebatäiuslik. Samal viisil, nagu Sina oled andestanud mulle, andestan mina teistele.” — D. Martyn Lloyd-Jones, *Studies in the Sermon on the Mount* (W.B.Eerdmans Pub.Co., 1960), vol. 2, pp. 75,76.

Autor esitab teatud otsustava küsimuse. Tõeliselt andestamiseks peame me mõistma, kui palju on meile andestatud. Mida iganes teised teinud on — kas on see halvem sellest, mida meie patud on Issandale teinud? Vaevalt. Vahemaa, mille meie ületama peame, et teistele andestada, on peaaegu olematu võrreldes vahemaaga, mille ületas Kristus, igavene Jumal, et meile andestada. See on reaalsus, mida meil tuleb pidevalt silme ees hoida, kui me peame andestama ja siis armastama.

Kuidas aitab Rist meil mõista, mida meile andestamine Jumalale maksis? Js 53:4-6; Fi 2:5-8.

Peatudes mõtteis Ristil, peatudes meile andestamise hinnal, saame me Jumala armu läbi jõuda punktini, kus suudame õppida andestama teistele, isegi neile, keda me võiksim e õigustatult oma vaenlasteks pidada.

On sul raskusi andestamisega, teatud vaenlase palju vähem armastamisega? Kirjuta arusaam sellest, mida Kristus Ristil sulle andestamise nimel kannatas. Palveta ja mõtiskle just selle üle, mida Ta sinu heaks tegi. Vaata, kas see ei aita sul avaneda nende suhtes, kes on pälvinud su pahameele.

Miks peaksime me armastama oma vaenlasi

“Rahulik vastus vaigistab raevu, aga haavav sõna õhutab viha” (Õp 15:1).

Miks peaksime me armastama oma vaenlasi?

Kui sa esitatud küsimusele vastasid: Sellepärast, et Jumal seda käsib, oled sa andnud tõenäoliselt parima vastuse, mille kristlane anda saab. Me peaksime armastama oma vaenlasi, sest meie Jumal on meil seda teha käskinud ja kui me oleme kristlased, siis me kuuletume oma Issandale.

Kuid Issand ei käsi meil teha asju vaakumis; Tema nõudmistel on tavaliselt praktiline põhjus, sest Ta armastab meid ja soovib meile asju, mis tulevad meile kasuks. (Vt 5Ms 10:13). Järelikult on Tema nõudmises uskumatul hulgal tegelikku isiklikku heaolu, mis saab osaks mitte ainult meie vaenlastele, vaid meile endile, õppides armastama neid, keda oma vaenlasteks peame.

Mõtle, kui teistsugune oleks meie maailm, kui me õpiksime armastama oma vaenlasi. See oleks lähim taevale, mida siin maa peal ial leida võiksim, vähemalt praegu.

Loe Ro 12:20.21 ja 1Te 5:15. Mida Paulus siin ütleb? Kuidas sobivad tema sõnad käesoleva nädala teemaga?

Jumal on teinud meie jaoks väga palju. Kristlastena on meil väga palju põhjust omada lootust, sest meil on mitte üksnes töotus kõige meile heaks tulemisest praegu, vaid töotus igavikust täiesti uues elus, mis on täidetud armastuse, rahu ja õitsenguga – elus, mida me praegu ei suuda isegi mõistma hakata. Järelikult, sellise töötusega meie ees, peaksime me kõigi inimeste hulgast olema võimelised tõusma kõrgemale üldisest vihkamisest, mis on mürgitanud selle planeedi, kuni sellest on saanud viha, vägivalda ja kättemaksu katel. Millisel veel paremal moel saame olla sool ja valgus, kui armastades oma vaenlasi ja sellega andes jõulise tunnistuse maailmale sellest, mis meil on ja mida see meeleheitlikult vajab – ja see on loomulikult Jeesus.

Millised muutused tuleksid esile sinu isiklikus olukorras, kui kõik kristlased, keda tunned, sina ise kaasa arvatud, hakkaksid armastama oma vaenlasi?

Edasiseks uurimiseks: Loe peatükk “Andestuse mõõt” Ellen G. White’i raamatust “Kristuse tähendamissõnad” (orig. lk. 243-251). Pane eriliselt tähele järgmist väidet:

“Meie Issand õpetab, et rasked küsimused, mis kristlaste vahel üles kerkivad, tuleks lahendada koguduse sees. Neid ei peaks avaldatama neile, kes Jumalat ei karda. Kui kristlasele on ülekohut tehtud tema venna poolt, siis ärgu ta mingi kaebama uskmata ees kohtus. Pidagu ta täpselt kinni Kristuse poolt antud eeskirjadest. Kättemaksu asemel püüdku ta oma venda päästa. Jumal kaitseb nende huve, kes armastavad ja kardavad Teda, ning julgusega võime me oma olukorra Tema hoolde usaldada, kes mõistab kohut õiglaselt.” — Ellen G. White, COL, orig. lk. 248,249.

Küsimused aruteluks:

1. Peatu rohkem mõtte juures meie vaenlaste armastamisest tuleneval praktilisel hüvel. Vestelge selle üle, milline see maailm oleks, kui sellest põhimõttest hoitaks kinni sama kiiresti ja kindlalt nagu soovist kätte maksta.

2. Kas peaks mõtte, et Jumal seab lõpuks õiguse jalule ja nuhtleb kurjategijaid, mängima mingit rolli meie aitamisel armastada oma vaenlasi? Kas on see tegelikult armastus, kui me tahame, et Jumal lõppude lõpuks neid karistab? Mil moel aitab Kristuse palve ristil meil sellele küsimusele vastata?

3. Mõrva või vägistamise ohvri sugulased ütlevad sageli, et nad pole võimelised iial andestama isikule, kes sellise nurjatu kuriteo sooritas. Kuidas on võimalik aidata kedagi selle väga inimliku ja arusaadava reaktsiooni käsitlemisel?

Kokkuvõte: Paljudel meist on vaenlasi või peetakse meid teiste poolt nende vaenlasteks. On oluline analüüsida meie suhteid ja küsida iseendalt, miks mõned suhted on purunenud ja mida saab teha nende taastamiseks. Kristlastena kutsutakse meid rajama positiivseid suhteid isegi nendega, kes meile tõeliselt ei meeldi. Oma vaenlaste armastamine ei toimu loomupäraselt. Kui me aga mõistame, kuidas Jumal on alati valmis meile andestama, peaksime olema ettevalmistatud andestama ka “oma võlglastele”.

11. õppetükk — 4.-10. september

Vennad ja õed usus

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 26:21-25; Jh 10:16; 17:11; Ro 12:4.5; 1Kr 12:12-27; Ef 4:3.13; Fi 2:2.

Meelespeetav tekst: Sellepärast nüüd, et meil veel on aega, tehkem head kõikidele, aga kõige enam usukaaslastele” (Ga 6:10).

Seitsmenda päeva adventistidena, võib-olla alateadlikult rõhutades ideaalset sidet, mis meil koguduses on, viitame me sageli igale teisele kui “vennale” ja “õe”. Ülekasutatuna võib selline terminoloogia muutuda kergesti tühjaks fraasiks; ja hoolimatult kasutatuna võib see ajuti põhjustada ebamugavust juuresolevatele mitteliikmetele. Sellele vaatamata on mõte, et oleme “vennad” ja “õed” usus, midagi sellist, mida me ei peaks minetama, isegi kui ajuti, sarnaselt kõigile perekondadele, on meie suhe oma “vendade” ja “õdedega” problemaatiline. Paljud meie vaimulikest vendadest-õdedest omavad iseloomujooni, milliseid me ei kiida, ja mitte iga “vend” ja “õde” ei toimi alati vennalikult ja õelikult iga teise suhtes. See on koguduse elu tõsiasi, millega meil tuleks harjuda.

Kuna enamus meist on koguduseliikmed, siis ei tohiks meil olla raske mõista, et on küllaga põhjust pühendada üks nädal teemale meie suhetest kaasusklikega, eriti nendega, kes oskavad meie kannatlikkuse ja halastuse äärmuseni proovile panna.

Pilk nädalale: Kuidas kirjeldas Paulus mitmekesisust koguduse ühtsuse keskel? Millele peaks meie ühtsus toetuma? Millised on mõned võimalikest lahkkelide põhjustest meie hulgas? Kuidas oli Juudase kohtlemine Jeesuse poolt eeskujuks, kuidas peaksime meie suhtuma neisse meie seas, kes meid halvasti kohtlevad?

Üks Kristuses (Ro 12:4.5; 1Kr 12:12-27)

Üks suurimaid väljakutseid meie kogudusele on ühtsuse küsimus. Kogudus alustas liikumisenä ülekaalukalt protestantliku taustaga põhja-ameeriklaste hulgas. Edasi kandus see Euroopasse ja vähehaaval ka maailma teistesse osadesse, puutudes kokku enam ja enam erinevate ususüsteemide ja kultuuridega. Tänapäeval eksisteerib kogudus rohkem kui kahesajast riigis ja kasvab kiiresti, eriti mitte-lääne maailmas. Pole raske märgata pideva ohu olemasolu lahku arenemiseks või isegi killustumiseks, kui me ei otsusta kokku jääda. Sellepärast vajatakse enam kui kunagi vastupidavat keskendumist ühtsusele, kuna seisame silmitsi eesolevate väljakutsetega. Lõppude lõpuks, kuidas saame valgustada maailma kolme inglgi sõnumitega, kui oleme hõivatud võitlusest meie endi seas?

Milline on üks apostel Pauluse lemmikkujundeist, kirjeldamaks Kristuse koguduse olemust? Kuidas rõhutab see kujund ühtsuse olulist aspekti? Ro 12:4.5.; 1Kr 12:12-27.

“Paulus ... esitab väga tähelepanuväärse paralleeli, võrreldes koguduse kollektiivi inimkeha osadega. Võrdlus ei pärine algselt Pauluselt. Paljud muistsed autorid olid kasutanud samasugust võrdlust. ... Korintlased võinuks sellepärast hõlpsasti mõista Pauluse sõnu “kui jalg ütles: “Et ma ei ole käsi, siis ma ei kuulu ihusse”, kas see seetõttu lakkaks olemast osa ihust” (1Kr 12:15). ...

Sõna täies mõttes nõrgimad liikmed ... on hädavajalikud; ja pealegi, osi, mida peame vähem auväärseiks, kohtleme me erilise austusega. Näiteks elulised organid (süda, neerud, kopsud, maks ja magu) pole nähtavad, aga elu ei saa ilma nendeta eksisteerida.” — W. Larry Richards, *The Abundant Life Bible Amplifier — 1 Corinthians* (Nampa, Idaho: Pacific Press Pub. Ass, 1997), pp. 216, 217.

Kuidas esitas varane kogudus oma algpäevil Jumala kavandatud ühtsust? Ap 1:14; 2:1; 4:32.

Kuidas tegutseb sinu kohalik kogudus Pauluse kirjeldatud ühtsuse laadis? Kui te olete mõnes asjas jagunenud, mida saad sina ise teha, aitamaks tuua esile muutuse?

Mitmekesisuse ilu

McDonald'si restoranide kett omab ülemaailmselt kümneid tuhandeid restorane. Nii Pakistanis kui USA-s, Ungaris kui Lõuna-Aafrikas leiad sa need *kuldsed kaared*. Ja võid olla kindel, et toode on alati sama. Burgerid on alati sama suuruse ja kaaluga ning piimakokteile pakutakse kolme maitsega ning igasuguse moodsuga peekrites. Mõned võiksid seda nimetada ühtsuseks. Kuid sedalaadi sarnasusel pole midagi tegemist tõelise ühtsusega; pigem on see ühetaolisus ja nende kahe vahel on oluline erinevus. Oma arvamuses koguduse ühtsuse kohta peame olema hoolikad, et mitte segada ühtsust ühetaolisusega.

Millised on mõned koguduse ühtsuse tunnused? Mida rõhutatatakse ja mida ei mainita? Ef 4:3.13; Fi 2:2; Jh 10:16; 17:11.21.

“Tõelise ühtsuse saladus koguduses ja perekonnas ei ole diplomaatia, juhtimine ega üliinimlik pingutus raskuste võitmiseks – kuigi palju kõigest sellest tuleb teha –, vaid ühendus Kristusega.” — AH 179.

Ellen White'i sõnad on ühtsuse mõistmiseks väga olulised. Meil võib olla erinev etniline, rahvuslik, religioosne ja majanduslik tagapõhi, kuid Risti jalamil oleme me kõik ühesugused – patused, kes vajavad Jumala armu.

Ja ometi, käsi ei ole jalg, jalg ei ole silm ja silm ei ole süda; kõik on erinevad — kõigil on erinev ülesehitus, erinevad ülesanded, erinevad rollid. Kui silmad nõuaksid, et süda oleks nende sarnane, sureks ihu varsti; kui süda nõuaks, et silmad oleksid selle sarnased, oleks ihu pime.

Järelikult, kuna meie kogudus on nii mitmekesine, omades erinevaid rahvuslikke, etnilisi ja religioosseid taustu ja paljusid neist on häirinud need erinevused — tuleb meie ühtsus leida milleski, mis need erinevused ületab, samal ajal neid mitte eitades. Ja meie kui adventistide jaoks peab see olema Jeesus Kristus ja Tema poolt meile antud ühine missioon. Siin maa peal jäävad eksisteerima nii rahvuslikud, eetilised kui poliitilised erinevused; kuid adventistidest kristlastena, ühise Päästja, ühise missiooni, ühise sõnumiga peaksime me Jumala armu läbi mitte iial lubama neil seikadel lõhkuda ühtsust, mida Jumal oma koguduselt ootab. Nagu teada, pole see alati kerge. Aga kui meid kutsutakse üles armastama oma vaenlasi, peaksime me kindlasti olema võimelised armastama oma kogudusekaaslasi, kas pole?

Kui mingid eetilised, rahvuslikud või poliitilised küsimused lõhestavad teie kogudust, mida saate teha, juhtimaks inimesi Risti juurde, mis on ainus tõeline lahendus probleemile?

Lõhenemise inetus (4Ms 16:1; 1Kr 1:11.12)

2000. aasta Peakonverentsi Sessiooni kestel pidas Andrews'i Ülikooli professor George R. Knight mõtlemapaneva kõne tema arvates kogudust ähvardavate olukordade üle. Palju muu hulgas ütles ta: “[Kui mina oleksin kurat,] paneksin ma nii palju adventiste kui võimalik mõtlema kildkondlikult, rahvuslikult ja rassiliselt. Ma muudaksin koguduse üheks suureks võimuvõitluse areeniks, ilma missiooni või kasutegurit arvestamata. Olles teinud selle avalduse kiirustan ma lisama, et eksisteerib parandamist vajavat ebaõiglust ja keerukaid olukordi, mida ei saa kunagi täielikult lahendada. Minu palve on, et isegi kõige raskemas ja ebaõiglasemas olukorras tuleb meil käituda uuestisündinud vendade ja õdedena, võimelistena arutama neid asju koguduse missiooni silmist kaotamata, mis esmajärjekorras muudab mõttekaks need küsimused.” — George R. Knight, *If I Were the Devil*, Adventist Review, Jan 2001, pp. 14.15.

On arvukaid põhjusi ebaühtsusele koguduses. Millised olid põhiküsimused järgmistes Piibli lõikudes mainitud konfliktides:

4Ms 16:1-3 _____

Ap 6:1.2 _____

Ap 15:1.2 _____

1Kr 1:11-17 _____

Kes vastutab? Kes saab teistest rohkem kasu? Ja kelle teoloogia on õige? Need on kõige üldisemad põhjused (sageli kombineerituna) lõhedeks koguduses või denominatsioonis. Küsimused iseenesest võivad olla täiesti põhjendatud. Sotsiaalsed grupid – ja see hõlmab ka vaimulikke organisatsioone – peavad lahendama juhtimise ja võimu küsimusi. Kui mingi organisatsioon koosneb erinevatest alagruppidest, tuleb nende huvide tagamiseks leida võimalus. Tõelisi probleeme ei tule kinni katta. Kuid need, kes tunnistavad end Kristuse järgijaks ja soovivad jäljendada Tema olemust, valivad strateegia, milles juhtivad mõisted on palvemeelne dialoog, soov üksteist mõista, kannatlikkus, leplikkus ja armastus.

Vaatle toodud tekstides loetletud probleeme. Seal olid võimuvõitlused, õpetuslikud erinevused ja etnilised pinged, isegi kildkonnad. Kui vähe on sajandite jooksul muutunud. Taas — miks tuleb meil kõigil tulla risti juurde ja murduda, kui need probleemid peaksid kunagi lahenduse saama?

Teenimine ja võimuvõitlus

Olla teenija pole meie kujutus edust. Meie vaatame edule mõju, võimu ning teiste suunamise ja juhtimise terminites. Osana inimolemusest näib olevat võrrelda end väljavalitutega teiste hulgast sooviga jõuda *tippu*.

Millise põhiprintsiibi esitas Jeesus vastuses Jakoobuse ja Johannese ema palvele tagada tema poegadele eriline mõjukas seisukoht? Mt 20:20-27.

Kui sa antud salme hoolega uurid, näed selget kontrasti patuse inimese ja täiusliku Jumala vahel. Siin on kõigepealt ema, innukas oma laste edu heaks; siis on teised jüngrid, nõrkinud sellest, mida nad võimuvõitluseks pidasid. Ja pea meeles, et nad kõik on Kristuse järelkäijad (ema tuli Jeesuse ette kummardades); ometi paljastuvad auahnus, kadedus, isekus.

Kõik see vastandub Jeesusele, kes mitte üksnes ei rääkinud teenimisest, vaid rakendas selle ellu meie piiratud meeltele vaevalt haarataval moel.

Loe Mt 20:28. Millest Jeesus siin räägib? Kuidas väljendas Ta selle põhimõtte kõige imetlusväärsemal kombel?

Kahtlemata kaoksid paljud kogudust lõhestavad või lõhestada ähvardavad asjaolud, kui me võtaksime tõsiselt Kristuse sõnu teistele teenijaks olemisest. Tähtis või suur olemisel ei ole tingimata midagi tegemist ametikoha või mõjukusega. Ometi võib sellel olla palju tegemist võimuga, kuid mitte maailmalikust vaatenurgast, vaid võimuga muuta elusid, tuua paranemist, ilmutada teistele Jumala armastust ja iseloomu. See on tõeline võim ja suurus.

Üks asi on rääkida teenimisest; teine asi on tegutseda teenija rollis. Milliste praktiliste toimingutega saaksite teie oma koguduse ihus teenimise põhimõtet väljendada? Kuidas, näiteks, esitab jalgadepesemise teenistus seda põhimõtet?

“Raskete” inimeste kohtlemine

Kas sa oled kuulnud 20 ja 80 põhimõttest? See väidab, et 20% inimestest, kellega sul tuleb tegemist teha, kutsuvad esile 80% probleemidest. Küsi kaadri-inspektoritelt või klienditeeninduse direktoritelt, millised on nende kogemused ja sa leiad, et see väide peab paika. Tegelikult tunnistavad kõik pastorid, et suhteliselt väike osa nende koguduseliikmetest põhjustab neile enim peavalu. Jah, kahjuks ei ole kõik inimesed nii armastusväärsed ja meeldivad, nagu meie neid näha sooviksime (muidugi, teised võiksid öelda õigustatult sama ka meie kohta). Mõned inimesed esitavad tõsise väljakutse meie kristlikule kogemusele.

Loe Mk 14:43.44; Lk 22:3-6.47.48; Jh 18:3-7. Mida tegi Juudas Jeesusele? Miks oli see tegu nii reetlik?

Vähesed inimesed ajaloos on läinud hauda nii häbiväärse teoga nagu Juudas Iskariot, kes Jeesuse äraandmisega põhjustas enda igavese hukkimise. Ja ometi, isegi teades, mida Juudas kavatseb teha, püüdis Jeesus ikka teda päästa.

Loe Mt 26:21-25. Mis siin toimunust näitas, et Jeesus püüdis ikka veel Juudasega tegelda?

“Kuid Juudas polnud veel lõplikult paadunud. Isegi pärast seda, kui ta oli kahel korral teinud lepingu Kristus ära anda, oli tal võimalus kahetseda. Paasaõhtusöömaajal tõestas Jeesus oma jumalikkust äraandja eesmärkide paljastamisega. Ühtviisi armastavalt teenis Ta ka Juudast. Kuid viimane armastusekutse jättis Juudase külmaks. Nii langetas ta otsuse ja jalad, mida Jeesus äsja oli pesnud, tõttasid teostama äraandja tööd.” — DA 720.

Milline jõuline tunnistus sellest, kuidas me peaksime kohtlema neid, kes õnneks või õnnetuseks on meie hulgas. Tõesti, kes poleks isiklikult kogenud, et mõnikord meie kõige raskemad heitlused ei toimu mitte nendega, keda me oma vaenlasteks pidada võiksime, vaid nendega, keda me tegelikult peame oma “vendadeks” ja “õdedeks”? Meie ees on näide Jeesuselt, kuidas peaksime reageerima.

Kas sind on teatud Juudas reetnud? Kui on, kuidas saad sa Kristuse armu läbi reageerida Tema sarnaselt?

Edasiseks uurimiseks: Loe raamatust “Ajastute igatsus” peatükk “Kes on suurim?”, lk. 293-302.

“Need esimesed jüngerid erinevad üksteisest märkimisväärselt. Nad pidid saama maailma õpetajaiks ning nad esindasid väga mitmekülgseid iseloomutüüpe. Selleks, et edukalt edasi viia tööd, milleks neid oli kutsutud, pidid need mehed, kes erinesid sünnipäraste omaduste ja eluharjumuste poolest, saavutama mõtete, tunnete ja tegevuse ühtsuse. Seda ühtsust saavutada oligi Kristuse eesmärk. Selleks püüdis Ta esmalt saavutada, et nad oleksid üks Temaga. Tema töö ja mure nende pärast väljendus palves Isale: “Et nemad kõik oleksid üks, nõnda nagu Sina, Isa, minus ja mina Sinus, et nemadki meis oleksid ... ja maailm tunneks, et Sina oled mind läkitanud ja oled armastanud neid, nõnda nagu Sa mind oled armastanud” (Jh 17:21.23). Kristuse pidev palve oma jüngerite pärast oli, et nad saaksid tõe läbi pühitsetud. Ta palus veendumuses, teades, et Kõigekõrgema korraldus selles suhtes oli antud juba enne maailma rajamist. Kristus teadis, et kuningriigi armuõpetust kuulutatakse kõigile rahvastele tunnistuseks; Ta teadis, et tõde, relvastatud Püha Vaimu kõikvõimsa jõuga, võidab võitluse kurjusega ning et Tema verrega märgitud lipp lehvib kord võidukalt Tema järelkäijate pea kohal.” — Ellen G. White, “Apostlite teod”, lk. 14.

Küsimused aruteluks:

1. Kuidas otsustab keegi, mis kuulub meie uskumuste muutmatu tuuma juurde, kontrastiks sellele, mis kuulub ainult kultuuriliste väljundite hulka ja mida seetõttu võib muuta sobivaks mitmekesiste gruppide taustale? Miks peame me ühtsuse nimel olema võimelised eristama kaht mõistet?

2. Kujutle, et sinu koguduses on umbes 10 liiget. Enamus liikmetest on meeldivad ja nendega on kerge lävida. Kuid mõned üksikud on võimelised atmosfääri rikkuma. Nad on väga põikpäised, raiudes oma rada, mida üks jumalateenistus peaks või ei peaks sisaldama. Selline olukord arusaadavalt takistab koguduse kasvamist. Mida sina soovitaksid?

Kokkuvõte: Kogudust peaks iseloomustama ühtsus, mitte ühetaolisus. Kuni eksisteerib *ühtsus kristuses*, sisaldub mitmekesisuses ilu ja rikkus. Ainult juhul, kui me kõik õpime alistuma Risti juures, saame me omada sedalaadi ühtsust, millist Kristus oma rahvalt ootab.

12. õppetükk — 11.-17. september

Toetades oma juhte

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: L 51:5.6.12; 1Pe 2:9; Ef 1:22.23; Kl 1:18.

Meelespeetav tekst: “Vaid et me tõtt taotledes armastuses kasvaksime kõiges selle sisse, kes on pea, Kristus” (Ef 4:15).

Olla juht koguduses ei ole alati kerge. Tegelikult elame üldlevinud suhtumisest mõjutatud õhkkonnas, kus juhtimist peetakse kahtlaseks. Üldiselt on juhtimine sageli peaaegu sünonüüm poliitikale ja poliitika omab võimu, enesekesksuse ja isegi ebaaususe või korruptsiooni kaastähendust. Koguduse juhtimine ei ole samuti neist süüdistustest täielikult ohustamata.

Järelikult vajab kogudus enam kui kunagi häid juhte kõigil tasandil ja meil tuleb nende valimiseks kasutada parimaid võimalikke menetlusi. Ja kuigi nende valituse perioodil peame pidama neid vastutavaks nende tehtud otsuste eest, on isegi veel olulisem, et me püüaksime neid igal võimalikul moel toetada. Me võlgname selle neile ja Jumalale.

Sel nädalal vaatleme olulist teemat, kuidas meie kristlastena peaksime suhtuma oma koguduse juhtidesse.

Pilk nädalale: Kas mõte meie kõigi võrdsusest Jumala ees tähendab, et pole mingit koguduse juhtkonda? Mil moel oleme me kõik ebavõrdsed? Kes on koguduse Pea? Mida õpetab Piibel koguduse juhtide vajalikkuse kohta?

Kõik on võrdsed (1Pe 2:9)

Üks 16. sajandi Reformatsiooni juurde kuuluvaist taasavastamistest oli see, et kõigil inimestel on Jumala ees võrdne seisund. Me ei vaja endi vahendajaina teisi inimolevusi. Meil kõigil on ühesugune otsene juurdepääs oma taevasele Isale (He 10:19).

Mil moel rõhutab apostel Peetrus põhilist seisuse võrdsust Jumala ees? 1Pe 2:9; vt ka 2Ms 19:6.

Käsitus kõigi usklite preesterkonnast oli üks protestantlike reformaatorite olulistest suhtumistest. See käsitus tunnistab, et igal koguduseliikmel on teostada teatav vaimulik teenistus. Ordineeritud teenimine ei ole koguduse ihus eelistatum teenimise vorm kui on teised. Vaimulik seisus sooritab ainult teatavat erisugust teenistust. Kõik liikmed omavad vaimulikke ande ja kõigil on anda oluline panus ühises töös. Kogudusena ei tohi seda põhimõtet unustada.

Milline teine kinnitus antakse Pühakirjas meie võrdsele seisundile Jumala ees? Ga 3:28. Mida ütleb see tekst?

“Jumal ei tunnista mingit eristamist rahvuse, rassi, kasti tasemel. Tema on kogu inimkonna Looja. Kõik inimesed kuuluvad ühte perekonda nii loomise kui lunastuse läbi. Kristus tuli kõiki vaheseinu lammutama, muutma avatuks kõik templi osakonnad, et iga inimene võiks vabalt Jumala juurde pääseda. Tema armastus on nii avar, nii sügav ja nii täiuslik, et see tungib kõikjale. See kisub Saatana võimu alt kõik need, kes on tema pettuste läbi eksiteele viidud. See asetab nad töötuse vikerkaarega ümbritsetud Jumala trooni lähedusse.

Kristuses ei ole juuti ega kreeklast, sulast ega vaba. Kõik on Kristuse kalli “vere läbi ligi saanud”. — Ellen G. White, COL, p. 386.

Mõtiskle tänase õppeaine üle. Miks on selle põhimõtte mõistmine nii oluline kristlastele? Kuidas saab see olla arstimiks ühele suurimale ja ohtlikumale pattudest: vaimulikule uhkusele? Milliseid praktilisi muutusi näeksid sina selle põhimõtte rakendamiseks oma koguduses?

Meil on erinevad rollid

Milline paradoks: me oleme võrdsed ja ometi ei ole me seda. Kuigi meil kõigil on ühesugune seisund Jumala ees, ei tegutse me kõik ühesuguses rollis. Jumala kavandisse kuulub kord ning see, et kogudusel — vaimulikul organisatsioonil — on juhtkond. Tugev toetus põhimõttele “kõigi usklike preesterkonnast” ei tähenda, et pole vaja mingit juhtimise korraldust. Varaseimaist aegadest on meil tunnistus, et Jumal seadis oma rahva juhid.

Vaata üle järgnevad tekstid. Mil moel kõnelevad need juhtkonna seaduslikkusest Jumala rahva seas nii Vana kui Uue Testamendi aegadel?

1. Mooses – 2Ms 3

2. Abi Moosese jaoks – 2Ms 18:21-27

3. Deboora – Km 4:4

4. Taavet – 1Sa 16:1-13

5. Kaksteist jüngrit või apostlit – Mk 3:13-19

6. Stefanos – Ap 6:1-7

7. Vanemad – Tt 1:5

Kuigi Piibel ei kirjuta ette detailset organisatsioonilist mudelit, mida peaks järgima kõigil aegadel ja igas olukorras, ei ole kahtlust, et Jumal on korra Jumal ja ootab oma rahvalt korrakohast tegutsemist. Organisatsioon ja juhtimine ei ole üksnes seaduslik, vaid ka vajalik, ning juhtimise õige mooduse valimine peaks olema päevakorras esikohal.

Isegi pühad ei ole täiuslikud (L 51:5.6.21)

Kuulsate misjonäride ja suurte religioossete juhtide elulugude lugemine võib olla äärmiselt innustav. Sageli küsib keegi endalt: kas oleksin mina olnud võimeline osutama samasugust pühendumist? Kas ma oleksin olnud võimeline vastu pidama sellistes vaenulikes olukordades? Kas mul olnuks usku ja vaimulikku jõudu aidata ja juhtida inimesi? Kui me mõtleme meie endi koguduse ajaloole ja paljude adventpioneeride energiale, julgusele ja meelekindlusele, oleme paratamatult mõjutatud ja innustunud.

Vaatle põhjalikult Heebrea 11. peatükki ja loetle mõned suurtest usukangelastest, kes “usu läbi” olid veendunud selles, millele nad lootsid, ja jäid kindlaks oma juhirollis hulgalistele väljakutsetele vaatamata. Mis oli nende edu saladuseks?

Piibel esitab meile koos innustavate usu eeskujudega ka täiesti ausa teabe, et isegi need muistse aja suurimad juhid ei olnud täiuslikud. Pole raske leida näiteid suurte juhtide tõsistest vigadest. Mõnikord olid need vead sellised, et nad ei saanud jätkata oma rollis. Kuid paljudel juhtudel oli Jumal valmis jätkama tegutsemist nende kaudu.

Vaata uuesti üle He 11. peatükk. Nopi välja mõned seal mainituist, kes ühel või teisel viisil olid juhi rollis. Milliseid vigu tegid need suured usuinimesed, vaatamata nende ametile Jumala ees? Milline sõnum on nende vigadel meie jaoks ja kuidas peaksime vaatama oma juhte?

Juhid, samuti meie kõik, oleme patused, kes vajame armu, andestust, nõuandeid ja julgustamist. Olla juht tähendab samal ajal suurt eesõigust, mis omakorda toob kaasa vastutuse. Kuigi meie juhid ei ole täiuslikud, on nad ometi juhid ja selles rollis peaks neilt võima oodata vastavat toimimist.

Kas koguduse juhtidelt peaks võima oodata kõrgemat moraalselt ja vaimulikku eeskujut kui mõnelt reaaliikmelt? Kui, siis miks? Kui mitte, miks?

Toetades oma juhte

Me võlgname oma juhtidele nende toetamise mistahes moel me suudame. Nagu Aaron ja Huur toetasid Moosest ja aitasid tal sirutada välja taevani, on meiegi püha kohus aidata oma juhte nende teenistuses (2Ms 17:12).

Mida võivad need, kes on täisajaga rakendatud evangeeliumitöös, oodata koguduseliikmetelt? Mt 10:9.10; Ro 16:23.

Jumal on korraldanud toetamise süsteemi nende jaoks, kes teenivad Teda täisajaga jutlustajatena, nii et nende materiaalsete vajaduste eest hoolitsetakse, kuna nemad jutlustavad evangeeliumi ja hoolitsevad koguduse eest. Kui kõik koguduseliikmed annaksid vastavalt Jumala seatud plaanile, oleks enam kui küllalt rahuldamiseks palju enamate koguduse töötajate vajadused.

Milline teistsugune toetamise vorm on meie pastorite ja teiste juhtide jaoks just sama oluline kui materiaalne toetus? Ef 6:18.19; 2Te 3:1.

Juhid tunnetavad toetuse tähtsust. See toimub mitmel erineval moel — regulaarne palve, julgustamine telefonitsi, vestlused ja kirjakesed, vastastikune mõttevahetus ja organisatsioonis kavatsust teavitamine. Sageli on selleks lihtne ja otsekohene küsimus juhile: “Mida saan ma teha, et sind aidata?” — Leith Anderson, *A Church for the Twenty-first Century*, pp. 230, 231.

Kuigi toetus juhtidele ei peaks olema pime — see on, teha mida iganes nad ütlevad, küsimusi esitamata — ei tähenda tõeline toetus, et me toetame neid vaid siis, kui me nõustume absoluutselt kõigega, mida nad teevad. Mõnikord võivad juhid teha mingi otsuse, millega igaüks ei nõustu. Ka siin, austusest juhi positsiooni vastu, peaksime me nii palju kui võimalik püüdma teha koostööd nende otsustega.

Milline on sinu hoiak su koguduse juhtide suhtes? Kas osutad sa neile armu, mida Kristus on sulle osutanud? Milliseid muutusi oleks sul vaja teha suhtumises nendesse?

Kristus on meie juht (Ef 4:15; 2:20; 1Pe 2:25)

Loe järgmised tekstid. Mida ütlevad need kõik Kristuse ja Tema koguduse kohta?

Ef 1:22.23 _____

Ef 4:15 _____

Kl 1:18 _____

Nagu sel nädalal oleme näinud — kuigi oleme kõik Jumala silmis võrdsed, ei tähenda see seda, et meie hulgas ei peaks olema juhte või isegi juhtimise "hierarhiat." Piibellik mudel õpetab, et tõepoolest on olemas struktuur ja et kogudusel on inimjuhid erinevatel tasanditel.

Samal ajal tuleb meil (ja meie valitud juhtidel) meeles pidada, et Kristus on nii üksiku liikme kui ka koguduse kui terviku Pea ja et Tema üksi on selle autoriteedi Allikas. Üksikisikuina ja sellistena isegi enam kui juhtidena, suudame olla ustavad oma kutsumisele ainult sel määral, kuivõrd oleme ustavad Kristusele. Alistudes Temale usus, meeleparanduses ja kuulekuses saame täita Tema antud mistahes rolli Tema koguduses.

"See on Kristus, kes muudab koguduse tähtsaks, mitte vastupidi. Tema ihuna ammutab kogudus oma tähenduse Temalt. Kogudus on see, kes ta on, tänu sellele, kes Jeesus on, mitte tänu sellele, kes selle liikmed on.

Sümbol ihust vihjab ka subordinatsioonile. Kristuse ihuna on kogudus Tema autoriteedi alune. Tema on "kõigi asjade üle peaks kogudusele" Ef 1:22). Kristuse autoriteedi koguduses ülimuslikuks tunnistamine takistab meid koguduse mingi teenistusliku või organisatsioonilise struktuuri tähtsust ülerõhutamast. Loomulikult vajab kogudus organisatsiooni, kuid mingi organisatsioon ei peaks varjutama Kristuse autoriteeti." — Richard Rice, *The Reign of God*, p. 215.

Kuidas saavad need, kes on juhid kohalikus koguduses või täidavad mõnd juhtivat positsiooni mis tahes koguduse süsteemi organisatsioonilises ühikus, tagada, et nad kunagi ei kaota silmist tõsiasja, et Kristus on ülim koguduse juht? Kui sa võiksid anda praktilise nõuande kellelegi meie juhtidest selles, milline on kindlaim viis jääda ühendusse Kristusega ja lubada Temal juhtida kogudust nende läbi, mida sa ütleksid?

Edasiseks uurimiseks: “Taevaminemisest peale on Kristus oma tööd maa peal edasi viinud oma valitud saadikute kaudu, kelle läbi Ta kõneleb inimlastele ja rahuldab nende vajadusi. Koguduse suur Pea juhhib oma tööd nende meeste vahendusel, keda Jumal on määranud tegutsema Tema esindajatena.” — Ellen G. White, “Apostlite teod”, orig. lk. 360.

“Koguduses on alati olnud neid, kel on pidevalt kaldumus sõltumatusele. Näib, et nad ei mõista, et sõltumatus vaim võib anda inimesele liiga suure eneseusalduse ning panna ta lootma pigem enda otsustusvõimele kui lugu pidama oma vendade nõuannetest ja otsustusvõimest — eriti nende omast, keda Jumal on määranud oma koguduse juhtideks. Jumal on andnud oma kogudusele erilise autoriteedi ja võimu, mida kellelgi pole õigus põlata ega tähele panemata jätta. Kes seda teeb, põlgab Jumala häält.” — Samas, orig. lk. 163, 164.

Küsimused aruteluks:

1. Kuigi on oluline töötada koos meie koguduse juhtkonnaga, millises asjas, kui üldse, peaks keegi isik püsti tõusma ja juhtkonnale avalikult vastu vaidlema? Kas on see üldse õige kristlik reageering? Kui su vastus on JAH, millise piibelliku või ajaloolise eeskuju saad näitena mainida? Kui vastad EI, kaitse oma seisukohta.

2. Mõnikord, kui meie juhid langevad, kaldume me nende suhtes olema karmimad kui teiste samu vigu tegevate inimeste suhtes. Miks on see sinu arvates nii? Kas see peaks nii olema?

Kokkuvõte: Ühelt poolt ei pea me iial kaotama silmist tõsiasja, et me kõik oleme Jumala ees tõesti ja täielikult võrdsed. Ometi on Jumala eesmärk, et kõigil ei ole ühesugune roll. Mõned omavad erilise kutsumise olla juhid, erinevat laadi ja erinevatel tasanditel. Juhte tuleb pidada vastutavateks, kuid me ei pea ootama neid olevat täiuslikud. Me võlgname oma juhtidele kõigest südamest tuleva toetuse, eriti meie palvetes. Kuid nii järgijad kui juhid peavad alati meeles pidama, et Kristus on oma koguduse JUHT.

13. õppetükk — 18.-24. september

"Minge kõike maailma"

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 13:33; 25:31-46; Jh 17:15-17; 2Kr 5:19.20; He 2:9; 1Jh 4:14.

Meelespeetav tekst: “Mina ei palu, et sa võtaksid nad ära maailmast, vaid et sa neid hoiaksid tigea eest. ... Otsekui sina oled mind lähetanud maailma, nõnda minagi olen nad lähetanud maailma” (Jh 17:15.18).

Need, kes on uurinud Seitsmenda Päeva Adventistide Koguduse ajalugu, teavad, et kulus tükk aega, kuni kogudus hakkas mõistma selle väljakutse tohutust, mille Jumal neile andis. Alguses nägi väike rühm pettunud adventusklikke ainult väga piiratud ülesannet: julgustada adventistidest kaaslasti peale 1844. aastat. Vähehaaval mõistsid nad siiski, et Jumal oli andnud neile palju suurema ülesande. Ja nii taotlesid nad laiemat kuulajaskonda ning hakkasid oma sõnumit levitama protestantlikule Ameerikale. 1874. a. avardus horisont, kui esimene ametlik misjonär Euroopasse läkitati. Aastaks 1900 oli adventism saanud väikese jalgealuse paljudes maailma osades ja oli teel selle tänapäevase kirjelduse poole: tõeliselt globaalne liikumine, mis püüab ulatuda “iga rahvahõimu, suguharu, keele ja rahvani” (Ilm 14:6) igavese evangeeliumi heade uudistega.

Järelikult seisneb kvartali viimasel nädalal küsimus meie jaoks selles: Kuidas tuleb meil adventistidest kristlastena suhtuda kogu laia maailma?

Pilk nädalale: Millise pildi peaksime me maailmale esitama? Kuidas saame me olla maailmas, kuid mitte maailmast? Mida räägib Kristuse surma kõikehaaravus meile meie missiooni kõikehaaravusest maailma suhtes?

Esindades Kuningat (Mt 13:33; 2Kr 5:20)

Milliseid kujundeid kasutas Paulus, osutamaks koguduse-liikmetele Korintoses, et nad on Jumala esindajad?

2Kr 2:15-17 _____

2Kr 3:1-3 _____

2Kr 5:20 _____

Meie elu peaks olema selline, et kutsub inimesi otsustama kas meie elu läbi nähtavaks tehtud põhimõtete poolt või vastu. Nende jaoks, kes hülgavad Kristuse, keda me teenime, on meie tunnistus ärritav, või isegi “surma lehk” (2Kr 2:16). Kuid nende jaoks, kes meie kaudu leiavad Kristuse, oleme me “elu lõhn” (s.16).

Meid kirjeldatakse ka käskjaladena. Käskjalad on väike, kuid oluline liik inimesi. Nad lähevad kõikjale, kuhu neid saadetakse, esindamaks nende valitsust. Sageli tuleb neil riski arvestades viibida nende endi omast suuresti erinevates kultuuripiirkondades. Nende töö nõuab taktitunnet ja diplomaatiat, samuti siirust ja julgust. Nende kohustus on innukalt kaitsta oma kodumaa huve ja reputatsiooni. Milline sobiv metafoor nende kohta, kes esindavad taeva kuningriiki!

Millist kujundit Piibel veel kasutab, illustreerimaks kristlastelt oodatavat positiivset mõju ühiskonnas? Mt 13:33. Ja mida see tähendab?

Juuretis on üldiselt sümbol kurjadest mõjudest, kandes edasi nakkust. Selles tähenduses kasutas seda Jeesus, kui Ta rääkis variseride haputaignast (Mk 8:15). Seda kasutatakse analoogia alusel sümbolina ka kasuliku mõju kohta, mis samuti levib. Juuretise toimimine taignas ei ole märkamatu protsess. Alguses, tõsi küll, on juuretis *peidus* ega näi toimuvat midagi, kuid siis, käärimise edenedes, hakkab kogu taigen paisuma ja kihisema.

Sellest momendist, mil sa määratled end kristlasena, esindad sa, heas või halvas, oma Issandat. Teisisõnu, oled sa *hea*, *halb* või *keskpärane*, esindad sa ometi Issandat sind ümbritsevaile. Sa ei saa iial olla erapooletu. Mõttele nende peale, kes on sinu ümber. Milline mõju lähtub sinust? Milles ja kuidas saad sa end parandada?

“Maailmas” aga mitte “maailmast” (Jh 17:15-17)

Paljude jaoks on kogudus nagu klubi — ja rangelt ainult liikmetele! Kuigi nad ütlevad, et nad hindavad tunnistusi ja usuvad evangelismi ning soovivad oma koguduse kasvu, räägivad nende teod ja hoiakud teist keelt!

Kuidas peame me suhtuma maailma? Kas tuleb meil omaks võtta maailm koos kõige selle poolt pakutuga? Kas me peame maailma vältima? Või on veel mingi võimalus? Vt Jh 17:15-17. Millised põhimõtted esitab Jeesus?

Kui me soovime olla Kristuse tõelised järelkäijad, tuleb meil lävida inimestega meie ümber. Me ei pea kogu oma aja veetma vagas mõtiskluses, tänades Jumalat, et me erineme kõigist neist maailmalikest inimestest meie ümber. Vastupidi. Kuigi me peame olema pühad — erinedes põhjalikult oma eluviisis — ei tule meil eemale hoida neist, kes peavad samuti kuulma häid sõnumeid. Meid kästakse “minna kogu maailma” (Mk 16:15) ja sarnaselt Paulusega, samastuda inimestega, kellega kokku puutume (1Kr 9:19-23).

Miks sekkus Jumal, kui maailma asukad peale veeuputust otsustasid ehitada tohutu kindluslinna, mis majutaks nad kõik? 1Ms 11:4.7.

Noa järglased ja tema pojad ei tahtnud oma senisest elupaigast lahkuda. Nad soovisid kokku jääda. Kuid Jumal segas vahele. Ta ei nõustunud tollal ega nõustu ka praegu sellise “kindluse meelsusega”.

“Paabel ilmutab ennast ikka ja jälle usuühingute elus. Uus kogudus rajatakse vaimustuse, energia ja tulevikuideaalidega. Kuid aastate möödudes tegutseb kogudus vähem Jeesuse Kristuse tutvustamise nimel uskmatutele kui kindla, turvalise ja perekondliku miljöö säilitamiseks neile, kes juba usuvad ja kogudusse kuuluvad.” — Stephen A. Rhodes, *Where the Nations Meet*, pp. 25.26.

Loe taas Johannese 17:15-17. Kuidas rakendub see sinu isiklikus olukorras? Kas sa tõesti pole “maailmast”? Kui sa vastad *Jah*, kuidas sa õigustad seda vastust? Kuidas võib inimene tõeliselt olla “mitte sellest maailmast”?

“Religioon tööriietes” (Mt 25:31-46)

Tänase uurimuse pealkiri on laenatud ühest William G. Johnssoni raamatust, milles autor vaatleb põhjalikumalt Matteuse evangeeliumi mõtet. Johnsson kirjutab:

“Ajastul, mis oma T-särkidel kuulutab “Usu ainult” ja “Ma armastan sind!” ... rõhutab Matteus, et praktiline tegevus tasakaalustab inimese usutunnistuse; et usk ja armastus riietuvad tööriivastesse ja teevad oma käed mustaks seal, kus inimesed asuvad – vanglas, vaesteagulis, vaestemajas, lastekodus.” – William G. Johnsson, *Religion in Overalls*, p. 22.

Kuidas tuleb meil nende tekstide alusel suhtuda meid ümbritsevasse maailma?

Mt 25:31-46 _____

Lk 1:52.53 _____

Küsimus ei seisne selles, kas Kristuse järgijad peaksid keskenduma jutlustamisele või abivajajate abistamisele. See ei ole vastandamise küsimus. Kristlased jagavad üldist vastutust aitamaks kaasinimesi, kelle ees on erilised probleemid: nälg, janu, harimatus, vaesus, viletsad tervishoiu tingimused, vangistus, diskrimineerimine jne. Kristus on meie eeskuju. Tema teenis meie inimolemuse kõiki aspekte — nii vaimulikku, emotsionaalset kui füüsilist. Varane kogudus ei unustanud oma sotsiaalset vastutust ja seda ei peaks ka meie tegema. Ühiskondliku teenistuse tegevusalad, usuvabaduse kaitsmine, haridusprogrammid, vanglateenistus ja ADRA on vaid mõned neist võimalustest, mille kaudu saame teenida inimesi.

“Puhas ja rüvetamatu usk ei ole tunne, vaid armastuse- ja halastustegude tegemine.” — Ellen G. White, *Welfare Ministry*, p. 38.

Teiste teenimine neis vormides nõuab aga enesesalgamist, nagu ka kristlaseks olemine. Vaid siis, kui me õpime alistuma ja surema Risti jalamil, oleme me valmis teenimaks teisi Kristuse sarnasel viisil.

Mida teed sina vaeste, abivajajate ja ahistatute heaks oma ühiskonnas? Kui sa järgmisel korral nendega kohtudes mõtled Kristuse sõnadele “mida te iganes olete teinud ühele nende mu vähemate vendade seast, seda te olete minule teinud” (Mt 25:40), siis miks ei peaks olema nii kerge lihtsalt ära minna ja neid ignoreerida?

Palve jõud

Eestpalve on jõu reservuaar, millest peaks laskma seda välja voolata palju suuremas ulatuses, kui see on tänapäeval. Palve meie endi pärast, meie isiklike vaimulike ja materiaalsete vajaduste pärast on oluline. Kuid palve teiste eest — pastorite, kirjandusevangelistide ja misjonäride, koguduse juhtide, meie riigijuhtide ja, jah, maailma pärast — peaks asetsema meie eelistuste loendis kõrgel.

Kui keegi paluks sul koostada kolmekümne-sekundise palve maailma eest, mida sa paluksid ja miks?

Palvetamine kaasinimeste eest, Jumala anumine teiste heaks, on iga kristlase kohustus ja eesõigus. Kuigi me ei saa iial olla kindel, millal ja millisel viisil Jumal meie palvetele vastab, on neil kahtlemata mõju. Apostel Jakoobus väidab selgelt: “Õige inimese vägev palve suudab palju” (5:16).

Pühakirjas on arvutud näited meestest ja naistest, kes teiste eest palvetasid. Loe järgnevad tekstid: 1Ms 20:7; 4Ms 11:1.2; 1Sa 12:19.23; 1Ku 13:6-9; L 122:6; Mt 5:44; Kl 1:9; 1Te 5:25; 2Te 3:1. Mida räägivad need tekstid meile vajadusest teiste eest paluda?

“Meie eestpalved väljendavad ühtekuuluvuse tunnet teiste inimolenditega. Me oleme kinnitatud suurde inimkonna ehitusse. Mis toimub teistega, puudutab paratamatult meid, ja mida teeme meie, mõjutab ka neid. Pealegi, Jumalal on maailmas töötamiseks moodused, mida meie ei suuda mõista.” — Richard Rice, **The Reign of God**, p. 376.

Milline mõju on sinu kogemuse varal olnud palvel su elus? Kuidas on see sind muutnud? Kuidas on sinu palved, nii palju kui tead, mõjutanud teisi? Milline tõendus kui üldse on sul selle kohta, et palve muudab olukordi?

Rist ja maailm

Matteuse 28:19 annab Jeesus kutse meile kui kogudusele. Pane tähele, et see on ülemaailmne kutse. Me peame minema kõikide rahvaste juurde Jeesuses Kristuses leiduva päästmise sõnumiga. Me näeme sedasama põhisõnumit, ainult erilises lõpuaja kontekstis, esimese ingli kuulutuses Ilm 14:6.7.

Järelikult peab Jumala kogudus mõjutama kogu maailma. Ja see on täiesti arusaadav, sest Kristuse missioon oli kogu maailma jaoks.

Otsi üles antud tekstid. Mida räägivad need kõik Kristuse poolt Ristil teostatu kõikehaaravuse kohta? Js 53:6.7; 2Kr 5:19; He 2:9; 1Jh 2:2; 4:14.

Asi on lihtne: Kristuse surm toimus iga millal tahes elanud olevuse eest. See oli täielik kogu maailma eest. Seega vajab kogu maailm teadmist Jeesusest ja sellest, mida Ta nende eest teinud on.

“Kuid kadunud maailma lunahind pidi olema täielik ja külluslik. Kristuse ohver pidi jõudma iga inimhingeni. Seda andi ei piiritletud vastuvõtjate hulk. Kõik inimesed ei pääse. Ometi pole lunastusplaan sellepärast raiskamise, et see ei saa kõigi juures teostada seda, milleks on pakutud külluslikud võimalused.” — Ellen G. White, “Ajastute igatsus”, orig. lk. 565, 566.

Me ei saa olla Kristuse tõelised järgijad, kui me ei püüa igal võimalikul viisil maailmale teatada, mida Kristus selle eest teinud on. Järelikult ei pea me maailma eest põgenema, vaid meil tuleb inimestega suhelda, mõjutades neid oma erineva eluviisiga, võimaliku koostööga kõiges kasulikus ning ka selle läbi, kuidas aitame rahuldada kaasinimeste vajadusi. See, enam kui miski muu, avab inimesed kuulma seda, mis meil on öelda Jumala kohta, kes on mitte üksnes kõigi Looja, vaid ka Lunastaja. Isegi nende patud, kes elavad õnnetus teadmatuses Kristusest, on Ristil makstud, täpselt nagu meie omad. Seega on neil inimestel vaja teada, mida meie teame; ja kuidas saavad nad ial teada, kui meie, kes tunneme Risti, neile sellest ei räägi? Siit tulenebki meie missioon maailma jaoks.

Igäihel pole loomulikult võimalust teenida teisi otseselt teistes maades. Kuidas saad sa siiski, kas isiklikult või oma koguduse kaudu, osaleda meie ülemaailmse ülesande täitmises?

Edasiseks uurimiseks: “Igat liiki kannatus ja puudus asuvad meie naabruses ja kui me saame teadlikuks neis vajadustest, on meie kohustus leevendada neid nii palju kui võimalik. On hea, kui Kristuse järgijad võtavad omaks põhimõtte, mis on esitatud tähendamissõnas halastajast samaarlasest. Esiteks rahulda abivajajate ajalikud vajadused ja leevenda nende füüsilised puudused ja kannatused — ja siis avaneb tee südame juurde.” — Ellen G. White, *Welfare Ministry*, p. 118.

“Langenud inimsoo päästmise eest on igati hoolitsetud. Kogu meelevald anti Temale, kes pakkus Iseenese lunastusohvriks iga Aadama poja ja tütre eest. “Kõigile, kes Teda vastu võtsid, andis Ta meelevalla saada Jumala lapsiks, nimelt neile, kes usuvad Tema nimesse.”” — Ellen G. White, RH, Jan. 7, 1902.

Küsimused aruteluks:

1. Meile öeldakse, et oleme “maailmas” ja et meil tuleb samastuda nendega, kelleni jõuda soovime. Me peame mõistma nende mõtteviisi ja peame rääkima nende keelt. Kuidas suudame seda teha, jäämata negatiivselt mõjutamata mõne nende negatiivse tegevuse poolt?

2. Kui tahes oluline ka on rahuldada maailmas olevate inimeste ajalikke vajadusi, tuleb meil meeles pidada, et maailma vajaduste rahuldamine ei ole eesmärk omaette, vaid abinõu eesmärgi saavutamiseks. Mis on see eesmärk? Kuidas saame vältida ohtu unustada, milline on meie tõeline eesmärk?

Kokkuvõte: Kuigi me “ei ole maailmast”, peaksime me olema väga palju “maailmas”, andes ühiskonnale parema maitse. Tõeline kristlus ei ole vaid õigete doktriinide omamine või inimeste kutsumine uskuma Jumalasse. See on ka vaeste ja õigusteta inimeste teenimine. Lisaks on meil vastutus palvetada teiste eest, nii koguduses kui väljas maailmas. Kristuse surm hõlmas kogu maailma; meie teenimine peab seega olema just sama ulatuslik.